

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2001. május 14.,
hétfő

55. szám

Ára: 812,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
38/2001. (V. 14.) FVM r.	A Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, beregi térségében 2001. év tavaszán bekövetkezett árvíz és az árvíz következtében kialakult belvíz okozta agrárgazdasági károk enyhítéséhez és a gazdálkodás kockázatának csökkentéséhez támogatás nyújtásáról .. 3598
39/2001. (V. 14.) FVM r.	A Szőlőfajta Használati Bizottságról 3606
4/2001. (V. 14.) ISM r.	A Gyermek és Ifjúsági Alapprogram és a Regionális Ifjúsági Irodák működéséről szóló 2/1999. (IX. 24.) ISM rendelet módosításáról 3607
30/2001. (V. 14.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról 3607
31/2001. (V. 14.) OGY h.	A mezőgazdasági termelők beszállítói biztonságát garantáló rendszer létrehozásáról 3608
32/2001. (V. 14.) OGY h.	A társadalmi szervezetek 2001. évi költségvetési támogatásának elosztásáról 3608
12/2001. (V. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3645
13/2001. (V. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3652
14/2001. (V. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 3666
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetményei 3669
	Helyesbítés 3674

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 38/2001. (V. 14.) FVM rendelete

**a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, beregi térségében
2001. év tavaszán bekövetkezett árvíz és az árvíz
következtében kialakult belvíz okozta agrárgazdasági
károk enyhítéséhez és a gazdálkodás kockázatának
csökkentéséhez támogatás nyújtásáról**

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 109. §-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — figyelemmel a 2001. évi tiszai árvíz során károsodott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések helyreállítására és újjáépítéséről szóló 1033/2001. (IV. 12.) Korm. határozat rendelkezéseire, valamint az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 7. számú mellékletének I/14. pontjára — a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

Az agráriumban keletkezett károk enyhítése

1. §

(1) A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) a 2001. március 6. és március 23. között Szabolcs-Szatmár-Bereg megye beregi térségében bekövetkezett árvíz- és az árvíz következtében kialakult belvízkárok mérsékléséhez és a gazdálkodás kockázatának csökkentésére támogatást nyújt a károsult mezőgazdasági termelők, vad- és halgazdálkodók, valamint erdőgazdálkodók részére.

(2) Támogatásban azok az *1. számú mellékletben* felsorolt települések közigazgatási területén gazdálkodó károsultak részesülhetnek, akiket

a) mezőgazdasági termelők esetében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal),

b) vad- és halgazdálkodók esetében a Hivatal,

c) erdőgazdálkodók esetében az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága (a továbbiakban: Igazgatóság),

a kárbejelentések alapján nyilvántartásba vett.

(3) A támogatásban részesíthető káreseményeket és az azok után igénybe vehető támogatások maximális mértékét a *2. számú melléklet* tartalmazza, a támogatás tényleges összegét a (2) bekezdésben felsorolt szervek és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a kármérték és a rendelkezésre álló forrás függvényében állapítja meg. A károsultak, amennyiben a kárbejelentés alapján erre jogosultak, egyidejűleg több, a *2. számú mellékletben* felsorolt jogcím alapján is támogatásban részesülhetnek.

(4) A kárbejelentést a károsultak 2001. május 31-ig a *3. és a 3/a. számú mellékletek* szerinti űrlapon nyújthatják be a (2) bekezdésben felsorolt szerveknél, amelyek 2001. június 11-ig a minisztérium részére jelentést adnak a határidőre beérkezett jogos kárigények összesítéséről.

(5) A *3. számú melléklet* szerinti űrlapon bejelentett kárt mezőgazdasági termelők esetén a falugazdász, vad- és halgazdálkodók esetén a vadászati, illetve halászati felügyelő, erdőgazdálkodók esetén az Igazgatóság, a *3/a. számú melléklet* szerinti űrlapon felsorolt káresemények bejelentését a Szolgálat igazolja.

2. §

(1) Azok a károsult mezőgazdasági termelők, akik az agrárgazdasági célok 2000. évi költségvetési támogatásáról szóló 6/2000. (II. 26.) FVM rendelet 12. §-a alapján műtrágyára és vetőmagra kedvezményes áruhitel visszafizetési kötelezettséggel rendelkeznek, a *2. számú melléklet a), b) és e)* pontjában megjelölt összegből kötelesek azt teljesíteni.

(2) A *2. számú melléklet g) és h)* pontjában megjelölt összeg kizárólag az ültetvényben bekövetkezett, a *3. számú melléklet* szerinti űrlapon felsorolt bejelentett károk helyreállítására, a vízborítás miatt elmaradt növényápolási munkák utólagos elvégzésére fordítható. A helyreállítási munkák elvégzése kifizetett számlákkal is igazolható. A helyreállítási, ápolási munkák elvégzését a Hivatal az illetékes szakhatóságok bevonásával ellenőrzi.

(3) A *2. számú melléklet i)* pontja szerinti támogatás kizárólag a károk helyreállítására vehető igénybe, a támogatás felhasználását az Igazgatóság ellenőrzi.

(4) A *2. számú melléklet j), k), m)* pont szerinti támogatás kizárólag a *3. számú melléklet* szerinti űrlapon bejelentett, elpusztult állatok — beleértve a halakat is — pótlására, állatvásárlásra használható. Az állatvásárlást a károsult nevére szóló számlákkal és állatorvosi ellenjegyzéssel kell igazolni, amelyet a Hivatal ellenőrzi.

(5) A *2. számú melléklet l)* pontjában meghatározott káresemény utáni támogatás a mellékletben állatfajonként megállapított összeghatárig, takarmányvásárlásról szóló, kifizetett számla alapján, 2001. június 30-ig vehető igénybe. A károsult takarmányvásárlás támogatására jogosító állományát a falugazdász igazolja.

(6) A Mezőgazdasági Fejlesztési Alap kezelésének és felhasználásának egyes szabályairól szóló 6/1993. (I. 30.) FM rendelet, a Mezőgazdasági Fejlesztési Alap kezelésének és felhasználásának egyes szabályairól szóló 6/1993. (I. 30.) FM rendelet módosításáról szóló 4/1994. (I. 18.) FM rendelet, a Mezőgazdasági és Erdészeti Alap felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/1995. (IV. 28.) FM rendelet, a földművelésügyi alapoktól átvett feladatok 1996. évi költségvetési támogatásáról szóló 44/1995. (XII. 29.) FM rendelet, az agrárgazdasági célok 1997. évi költségvetési támogatásáról szóló 3/1997. (I. 18.) FM rendelet, az agrárgazdasági célok 1998. évi költségvetési támogatásáról szóló 109/1997. (XII. 30.) FM rendelet, az agrárgazdasági célok 1999. évi költségvetési támogatásáról szóló 8/1999. (I. 20.) FVM rendelet, az agrárgazdasági célok 2000. évi költségvetési támogatásáról szóló 6/2000. (II. 26.) FVM rendelet szerinti agrártámogatások igénybevétele végrehajtott ültetvénytelepítésekben bekövetkezett, helyrehozhatatlan károk esetén a beruházási támogatások igénybevétele kötelezettségeinek teljesítése alól az ültetvény tulajdonosa mentesül. A helyrehozhatatlan kár tényét a Hivatal szakhatóság bevonásával állapítja meg.

(7) Az igénybe vehető támogatásról a Hivatal, illetve az Igazgatóság az R. 1. számú melléklete szerinti igazolást 2001. június 30-ig állítja ki és küldi meg a károsultak részére.

(8) A támogatás a (7) bekezdés szerint kiállított igazolás alapján az állami adóhatóságtól igényelhető. A támogatást a 1003200—01905609 számú APEH Agrártermelési támogatások folyósítása számláról kell teljesíteni.

3. §

(1) A 2. számú melléklet *o*), *p*) és *q*) pontjában meghatározott káresemények utáni helyreállításra csak akkor adható támogatás, ha a károsult nyilatkozik a helyreállítás 2001. évben — a Szolgálattal egyeztetett határidőben — történő elvégzéséről. A helyreállítást a Szolgálat ellenőrzi.

(2) A 2. számú melléklet *s*) pontjában meghatározott légi úton történő növényvédelmi munkát a tulajdonos vagy képviselőjének külön kérelme alapján, indokolt esetben a Szolgálat rendeli el, a szolgáltatást végrehajtóval szerződést köt, ellenőrzi a kárelhárítási munka elvégzését, annak megfelelő végrehajtása esetén fizeti ki annak díját. A számlákat a Hivatal igazolja. Az igazolás alapján a Földművelésügyi Költségvetési Iroda az azonnali beavatkozást igénylő, további kárelhárítást szolgáló légi növényvédelmi munkák többletköltségét a Szolgálat részére megtéríti. E kárenyhítési támogatás kizárólag az esetben vehető igénybe, ha a károsult e címen a 2. § (2) bekezdése alapján támogatásban nem részesült.

(3) A 2. számú melléklet *r*) pontjában meghatározott káresemények utáni helyreállítás támogatásához az (1) bekezdés szerinti feltételeken túl vizsgálatok elvégzése szükséges. A szennyezettségre vonatkozó vizsgálatokat

a minisztérium rendeli el és végezteti el a következők szerint:

a) A Szolgálat talajvédelmi felügyelői az előntött területen, az iszapból és a pangóvizekből talaj-, illetve vízmintát vesznek. A mintavételt legalább 200 ha-ként, jelentős iszapborítás esetén 100 ha-ként kell végrehajtani. Amennyiben az előntött területen a Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszer mérőpontja található, a mérőpont szelvényét is mintázni kell.

b) A Szolgálat az *a*) pont szerinti mintákat vizsgálat céljára továbbítja a területileg illetékes regionális talajvédelmi, valamint analitikai laboratóriumba, ahol az alábbi paraméterekre kiterjedő vizsgálatot kell elvégezni:

ba) alapvizsgálatok,

bb) arzén és toxikus nehézfémek,

bc) növényvédőszer-maradék.

c) A vizsgálati adatok kiértékelését a Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat (a továbbiakban: Központi Szolgálat) irányításával az illetékes megyei szolgálatok végzik el.

d) A *c*) pontban meghatározott kiértékelés eredménye alapján a területileg illetékes megyei szolgálat — szükség esetén a környezetvédelmi hatóság bevonásával — javaslatot tesz a kármentesítéshez szükséges intézkedésekre.

e) A vizsgálatokhoz kapcsolódó költségeket a Központi Szolgálat igazolja, és az elfogadott és igazolt számlákat megküldi a Földművelésügyi Költségvetési Iroda részére, aki a kézhezvételt követő 15 napon belül intézkedik a kifizetésről.

4. §

(1) A károsultak részére, a Hivatal által korábban nyilvántartásba vett igények alapján, a tavaszi vetésekhez szükséges vetőmagok természetbeni biztosítása céljából, a minisztérium a 6. § (1) bekezdésében meghatározott forrás terhére 36 millió Ft + áfa (összesen 39,6 millió Ft) keretet biztosít a Földművelésügyi Költségvetési Irodán keresztül, kedvezményes árú vetőmag beszerzéséhez.

(2) A vetőmag beszerzésénél előnyt élveznek azok a vetőmag-forgalmazók, akik 2001. április 30-ig már ingyenes vetőmag felajánlást tettek, a vetőmagot leszállították és további felkínált vetőmagtételükhez a kereskedelmi árhoz képest legalább 40% árkedvezményt adnak.

(3) A (2) bekezdés szerinti vetőmag-forgalmazók által az e rendelet alapján felajánlott vetőmagvak szétosztásáról, bizonylatolásáról, cél szerinti felhasználásának ellenőrzéséről a Hivatal gondoskodik.

A mezőgazdasági célú állami vízkár-elhárítási létesítmények helyreállítása

5. §

(1) A minisztérium a felügyelete alá tartozó vízkár-elhárítási létesítményekben keletkezett károk helyreállítását a vízgazdálkodási társulatok részére megtéríti.

(2) A Hivatal a vízítársulattal a 4. számú melléklet szerint szerződést köt a helyreállítási munkák elvégzésére. Az elvégzett munkát a Hivatal — szükség esetén szakértők bevonásával — ellenőrzi és az elfogadott munkák számláit igazolja.

(3) Az elfogadott és igazolt számlákat a Hivatal megküldi a Földművelésügyi Költségvetési Iroda részére, aki a kézhezvételt követő 15 napon belül intézkedik a kifizetésről.

6. §

(1) A támogatás forrása a 2001. évi tiszai árvíz során károsodott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések helyreállítására és újjáépítéséről szóló 1033/2001. (IV. 12.) Korm. határozatban meghatározott feladatok finanszírozásáról szóló 2087/2001. (IV. 20.) Korm. határozat rendelkezései szerint biztosított.

(2) A 2. számú mellékletben megnevezett káresemények után felvett támogatások 2—3. §-okban meghatározott rendeltetéseitől eltérő felhasználása jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül. Jogosulatlanul igénybe vett támogatás esetén az R. vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Vonza András s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet
a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez

Az árvízkárt szenvedett települések jegyzéke

Barabás
Beregsurány
Bregdaróc

Botpalád
Csaholc
Csaroda
Fehérgyarmat
Fülesd
Gelénes
Gulács
Hetefejércse
Jánd
Kisar
Kishódos
Kispalád
Kölcse
Kömörő
Lónya
Magosliget
Márokpapi
Mátyus
Milota
Nagyar
Nagyhódos
Sonkád
Szatmárcseke
Tákos
Tarpa
Tiszaadony
Tiszabecs
Tiszacsécse
Tiszakerecseny
Tiszakórod
Tiszaszalka
Tiszavid
Tisztaberek
Tivadar
Túristvándi
Túrricse
Uszka
Vámosatya
Vámosoroszi
Vásárosnamény

2. számú melléklet a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez

Káresemény	Igénybe vehető támogatás
a) szántóföldi növények vetései (beleértve a korábban vetett lucernát és vörösherét is)	max. 60 000 Ft/ha
b) őszi vetésű zöldségfélék	max. 150 000 Ft/ha
c) gyep (rét, legelő), ha a tényleges igazolt kipusztulás 25% fölötti	max. 40 000 Ft/ha
d) őszi mélyszántásban részesített vetetlen terület	max. 15 000 Ft/ha

Káresemény	Igénybe vehető támogatás																		
e) őszi mélyszántásban részesített és műtrágyázott vetetlen terület	max. 30 000 Ft/ha																		
f) tavaszi vetésre előkészített terület	max. 45 000 Ft/ha																		
g) fiatal, még nem termő szőlő- és gyümölcsültetvény károsodása	a tényleges károsodás mértékét figyelembe véve, legfeljebb 500 000 Ft/ha																		
h) termő szőlő- és gyümölcsültetvény károsodása	a tényleges károsodás mértékét figyelembe véve, legfeljebb 500 000 Ft/ha																		
i) erdősítés, erdőgazdálkodást szolgáló műszaki létesítmények károsodása	<ul style="list-style-type: none"> — erdősítés károsodása esetén a 15/2001. (III. 3.) FVM rendelet 55. és 59. számú mellékletében foglalt hektáronkénti normatív támogatás, — erdőgazdálkodást szolgáló műszaki létesítmények károsodása esetén a keletkezett kár felszámolásának számlával igazolt és ténylegesen elszámolt közvetlen költségeinek 50%-a 																		
j) állatok elpusztulása	<table border="0"> <tr> <td>szarvasmarha</td> <td>max.</td> <td>120 000 Ft/db</td> </tr> <tr> <td>sertés</td> <td>max.</td> <td>50 000 Ft/db</td> </tr> <tr> <td>baromfi</td> <td>max.</td> <td>1 000 Ft/db</td> </tr> <tr> <td>juh, kecske</td> <td>max.</td> <td>30 000 Ft/db</td> </tr> <tr> <td>egyéb apró (nyúl)</td> <td>max.</td> <td>2 000 Ft/db</td> </tr> <tr> <td>szamár</td> <td>max.</td> <td>100 000 Ft/db</td> </tr> </table>	szarvasmarha	max.	120 000 Ft/db	sertés	max.	50 000 Ft/db	baromfi	max.	1 000 Ft/db	juh, kecske	max.	30 000 Ft/db	egyéb apró (nyúl)	max.	2 000 Ft/db	szamár	max.	100 000 Ft/db
szarvasmarha	max.	120 000 Ft/db																	
sertés	max.	50 000 Ft/db																	
baromfi	max.	1 000 Ft/db																	
juh, kecske	max.	30 000 Ft/db																	
egyéb apró (nyúl)	max.	2 000 Ft/db																	
szamár	max.	100 000 Ft/db																	
k) méhészetekben a méhcsaládok pusztulása	méhcsaládonként 20 000 Ft,																		
l) takarmánykészlet megsemmisülése	<table border="0"> <tr> <td>szarvasmarha</td> <td>410 Ft/db/nap</td> </tr> <tr> <td>sertés</td> <td>100 Ft/db/nap</td> </tr> <tr> <td>baromfi</td> <td>7 Ft/db/nap</td> </tr> <tr> <td>juh, kecske</td> <td>60 Ft/db/nap</td> </tr> <tr> <td>egyéb apró</td> <td>10 Ft/db/nap</td> </tr> </table>	szarvasmarha	410 Ft/db/nap	sertés	100 Ft/db/nap	baromfi	7 Ft/db/nap	juh, kecske	60 Ft/db/nap	egyéb apró	10 Ft/db/nap								
szarvasmarha	410 Ft/db/nap																		
sertés	100 Ft/db/nap																		
baromfi	7 Ft/db/nap																		
juh, kecske	60 Ft/db/nap																		
egyéb apró	10 Ft/db/nap																		
m) vadgazdálkodást folytató szervezetek vadállományát érintő kár	<p>a vadgazdálkodók a katasztrófa bekövetkezésekor károsodott meglévő és nyilvántartott</p> <ul style="list-style-type: none"> — vadgazdálkodási berendezések könyv szerinti vagy megállapított értékéig, — természetes vadállomány — jóváhagyásra benyújtott éves vadgazdálkodási tervben szerepeltetett — hasznosításának elmaradásából bekövetkezett tényleges kár, legfeljebb a külön jogszabály szerinti megelőző évről szóló 1261. statisztikai számú jelentésben megadott bérvadászati árbevétel erejéig 																		
n) halgazdálkodást és tógazdasági tevékenységet folytató szervezeteket és magánszemélyeket érintő kár	<p>természetbeni halpótlás, melyet a halvásárlást igazoló számlával, állatorvosi igazolással és a telepítésről a megyei halászati felügyelő igazolásával bizonyítanak</p> <ul style="list-style-type: none"> — halászati vízterületet hasznosítók esetében az Országos Halászati Adattár felé 1999. és 2000-ben jelentett telepítések átlagának 80 százalékának megfelelő mértékben, — a halastavat üzemeltetők 400 kg/ha kétnyaras pontynak megfelelő mértékben 																		
o) a tartós vízborítás miatt a drénrendszerek feliszapolódása, működőképességének csökkenése	dréncsővek átmosása, dréngyűjtő árkok tisztítása esetén max. 120 000 Ft/ha																		
p) a tartós vízborítású területek talajainak fizikai tulajdonságaiban bekövetkezett degradáció	mélylazítás elvégzése esetében max. 55 000 Ft/ha																		

Káresemény	Igénybe vehető támogatás
q) a táblán lévő vízelvezető árkok és talajvédelmi műtárgyak működésében bekövetkező károk	max. 2000 Ft/m
r) a tartós vízborítottság miatt keletkezett iszapszennyezési károk (csak az árvíz előtt felszántott területekre vonatkozik)	az iszap talajba forgatása esetében max. 25 000 Ft/ha
s) túlnedvesedett talajú szántó területeken, valamint ültetvényekben a növényvédelmi munkák elmaradása	az aktuális növényvédelmi munkák légi úton való elvégzésének költsége (legfeljebb 5000 Ft/ha + 12% áfa kijuttatási díjat és 2500 Ft + 12% áfa helyszínre történő átrepülési díjat figyelembe véve)

3. számú melléklet a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez

Kérelem kárenyhítési támogatáshoz

1.	Név:						
2.	Lakcím:						
3.	Telephely:						
4.	Adószám (adóazonosító jel):						
5.	Nyilvántartási (regisztrációs) szám:						
6.	Alulírott kijelentem, hogy 2001. hónapban az alábbi részletezés szerinti árvíz- vagy árvíz következtében kialakult belvíz okozta károm volt:						
7.	Károsodott objektum	Település	Hrsz. vagy vadászterület kódsz.	A kár pontos megnevezése	Károsodott mennyiség (ha, db)	A kár mértéke (%)	A károsodás értéke (Ft)
	Őszi vetésű szántóföldi növény						
	Őszi vetésű zöldség						
	Gyep (rét, legelő)						
	Mélyszántott vetetlen						
	Mélyszántott műtrágyázott vetetlen						
	Tavaszi vetésre előkészített						
	Fiatal szőlő, gyümölcs						
	Termő szőlő, gyümölcs						
	Erdősítés és erdőgazdálkodási műszaki létesítmény						
	Elhullott haszonállat faj						
	Vad-, halgazdasági kár						
	Takarmány						

Kelt: év hó nap.

P. H.

.....
igénylő

Falugazdász/Vadászati, Halászati Felügyelő/
Állami Erdészeti Szolgálat igazolása:

3/a. számú melléklet a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez

Kérelem kárenyhítés támogatásához

1.	Név:					
2.	Lakcím:					
3.	Telephely:					
4.	Adószám (adóazonosító jel):					
5.	Nyilvántartási (regisztrációs) szám:					
6.	Alulírott kijelentem, hogy 2001. hónapban az alábbi részletezés szerinti árvíz okozta károm volt:					
7.	Művelési ág	Község	Hrsz.	A kárnem megjelölése* (az adatokat kárnemként külön kell feltüntetni)	Károsodott terület (ha, fm)	Igényelt támogatás (Ft)**
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						
26.						
27.						
28.						
29.						

Igényelt támogatás összesen: (Ft)***

Kelt:, év hó nap.

P. H.

.....
igénylő

A Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat igazolása:

* Kárnemek a rendelet 2. számú melléklet o), p), q), r), s) pontjai szerint. A q) pontban megjelölt kár alapján benyújtott kérelem elbírálása az iszap vizsgálati eredménye szerint a talajvédelmi hatóság szakvéleménye alapján történik.

** A rendelet 2. számú melléklet o), p), q), r) pontjai szerint.

*** 8—29. sorok összege.

4. számú melléklet
a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez

Szerződés száma:

Támogatási szerződés
a 2001. évi vízgazdálkodási kárelhárítási feladatokra
biztosított központi támogatás felhasználására

A vízgazdálkodási társulatok által működtetett állami tulajdonú forgalomképes közcélú vízgazdálkodási műveken a rendkívüli vízkárok okozta helyreállításokra a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter döntése alapján a Társulat E Ft állami támogatásban részesül.

A támogatás igénybevételére vonatkozólag a megyei FM hivatal és a (a továbbiakban: Társulat) szerződést kötöttek az alulírott helyen és időben az alábbi feltételekkel:

1. A szerződő felek adatai

1.1. Társulat adatai:

1.1.1. Címe:	
1.1.2. Cégjegyzékszám:	
1.1.3. Adószáma:	
1.1.4. TB azonosító száma:	
1.1.5. Bankszámlaszám:	
1.1.6. Felelős vezető neve:	
1.1.7. Ügyintéző:	
1.1.8. Telefonszáma:	
1.1.9. Telefaxszáma:	
1.1.10. E-mail címe:	

1.2. A szerződéssel összefüggő kérdésekben eljáró FM hivatal adatai:

1.2.1. Címe:	
1.2.2. Telefonszáma:	
1.2.3. Telefaxszáma:	
1.2.4. E-mail címe:	

2. A szerződés tárgya

2.1. A helyreállítási munkák megnevezése:

A Társulat által az FM hivatalhoz benyújtott tételes és részletes költségtervben felsorolt feladatok.

2.2. A helyreállítási munkák műszaki ellenőrzésével a Hivatal által megbízott műszaki ellenőr:

neve:	
engedély száma:	
címe:	
telefonszáma:	

2.3. A helyreállítás tervezett kezdési és befejezési időpontja:

2001. év hó nap

2001. év hó nap

3. A támogatás összege

3.1. A helyreállítási támogatás összege: E Ft, azaz forint.

3.2. A Társulat a támogatást kizárólag a szerződés mellékletét képező tételes és részletes költségvetésben felsorolt helyreállítási feladatok elvégzésére használhatja fel.

4. A támogatás folyósításának feltételei

A Társulat az elvégzett helyreállítási munkák után a támogatás összegét az FVM illetékes földművelésügyi hivatalához beadott, írásbeli megkereséssel legkésőbb-ig igényelheti.

Az elfogadott és igazolt számlákat az FM hivatal — kifizetés céljából — megküldi a Költségvetési Irodának.

A támogatási igényhez csatolni kell:

— saját munkavégzés esetén a teljes önköltséget bemutató számlát helyettesítő bizonylatot;

— vállalkozó általi munkavégzés esetén a víztársulat által kijelölt műszaki ellenőr által kollaudált, a Társulat által hitelesített számla másolatot;

— a Társulat által kijelölt műszaki ellenőr által leigazolt felmérési napló másolatot, továbbá a Támogató által megbízott utóellenőrzést végző által készített jegyzőkönyv egy példányát, melynek mellékletét kell képezze a Társulat által a helyreállítási feladat befejezése után 8 napon belül készített írásbeli beszámoló.

A Társulat a támogatást a számon vezetett számláján keresztül veheti igénybe.

A támogatás összege visszaigényelhető általános forgalmi adót nem tartalmazhat.

Támogató a vízkárvédelmi feladatokra rendelkezésre álló forrásainak arányában jogosult és köteles teljesíteni.

5. Biztosítékok, garanciák, a szerződő felek nyilatkozatai

5.1. A szerződéskötés feltétele, hogy a szerződéstervezethez csatolják a felsorolt elválaszthatatlan mellékleteket.

5.2. A Társulat által benyújtott támogatási igényés írásbeli beszámoló alapján helyszíni utóellenőrzésre kerül sor, melyről „zárójegyzőkönyv” készül.

Az illetékes FM hivatal, továbbá megbízottja a támogatás felhasználását a tevékenység megvalósítása során folyamatosan ellenőrizheti, a Társulat az ellenőrzést a rendelkezésére álló eszközökkel segíti, biztosítja az ellenőrzés lehetőségét szervezeteinél, vállalkozóinál, alvállalkozóinál és beszállítóinál. A Támogató által kötött szerződés szerint megbízottja az utóellenőrzést a Társulat készre jelentését követő 10 napon belül tartozik elvégezni. A készre jelentést a megbízottnál kell megtenni.

5.3. Társulat tudomásul veszi, hogy

— amennyiben a helyreállítási feladat részben vagy egészben meghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy csak részben valósul meg, a Társulat haladéktalanul köteles bejelenteni az illetékes FM hivatalnak és köteles szerződés-módosítást kezdeményezni;

— amennyiben a szerződésben vállalt kötelezettség — a Társulatnak fel nem róható okból — csak részben, de legalább 75%-ot meghaladó arányban teljesül, az igénybe nem vett támogatás visszavonásra kerül;

— az illetékes FM hivatal a támogatás folyósítását — újabb döntésig — megszüntetheti, ha az ellenőrzés megállapítása szerint a Társulat részéről szerződésszegés történt, illetve a szerződéses feltételek teljesítése veszélyeztetve van;

— ha a jelen szerződésben kikötött feltételeket a Társulat nem vagy csak részben teljesíti, illetve a szerződés egyéb lényeges feltételeit megszegi, az illetékes FM hivatal a támogatást részben vagy egészben visszavonhatja, amely esetben a Társulat a már igénybe vett támogatás összegét a döntésben meghatározott mértékben, lejárt követelés-ként tartozik a Támogató javára visszatéríteni, az átutalás(ok) napjától számított jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő összeggel növelve;

— meghatározott, de legfeljebb 5 éves időtartamra kizárható az FVM támogatási rendszeréből, ha

- = a szerződésben rögzített kötelezettség megvalósítása egyáltalán nem, vagy 75%-ot el nem érő arányban valósul meg,
- = jelen szerződés mellékletében megfogalmazott feladatoktól eltérő munkát valósít meg,
- = jelen szerződés mellékletében jelölt feladatok megvalósítása meghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a végső befejezéshez képest késedelmet szenved és ezt a Társulat haladéktalanul nem jelenti az illetékes FM hivatalnak.

5.4. Támogató az elállás jogát kiköti, ha az alábbi feltételek közül legalább egy bekövetkezik:

— hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy valótlan, hamis adatot szolgáltatott, amennyiben a támogatott helyreállítási feladatok meghiúsulását vagy tartós akadályoztatását előidéző körülmény a Társulatnak felróható okból következett be,

— amennyiben a támogatott helyreállítási feladatok megvalósulása Társulatnak fel nem róható okból meghiúsul vagy tartós akadályba ütközik, és ennek bejelentése 30 napon belül nem történik meg,

— Társulat adólevonási jogosultságában bekövetkezett változásának bejelentése egy hónapon túli késedelmet szenved.

5.5. Társulat tudomásul veszi továbbá, hogy a támogatott program meghiúsulása vagy tartós akadályba ütközése esetén az igénybe nem vett támogatásról le kell mondani, ezen összeg törléssel visszavonásra kerül.

5.6. Társulat jelen megállapodással felhatalmazza az FM hivatalt, hogy a felmondással esedékessé váló támogatás és járulékai összegével, a pénzforgalomról és bankhitelről szóló — többször módosított — 39/1984. (XI. 5.) MT rendelet 5. § (2) bekezdésében megjelölt előnyösen rangsorolt fizetési megbízások teljesítésének sorrendjét követően, de minden más fizetési megbízást megelőzően Társulat bármelyik bankszámláját megterhelje, illetve azok összegét a jelen szerződésben megjelölt bármely bankszámlájáról azonnali beszedési megbízással lehívja.

5.7. A szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy ha a szerződésben felsorolt bármely adat módosul, úgy azt a másik féllel 8 napon belül közlik. Ezen közlés elmulasztása szerződésszegésnek minősül.

5.8. Szerződő felek jelen szerződésből eredő jogviták esetére a Fővárosi Bíróság illetékességét kötik ki.

5.9. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a hatályos jogszabályok rendelkezései és az FVM hivatalos lapjában közzétett közlemények, tájékoztatók az irányadóak.

5.10. Jelen szerződést a szerződő felek, mint akaratukkal mindenben megegyezőt az alulírt helyen és időben írták alá.

Budapest, 2001.

.....
Támogató

Budapest, 2001.

.....
Társulat

Jelen szerződés elválaszthatatlan melléklete:
4/a. számú melléklet: Adatlap

*4/a. számú melléklet
a 38/2001. (V. 14.) FVM rendelethez*

Adatlap

a -ről

Neve:	
Címe:	
Adószáma:	
TB azonosító száma:	
Számlavezető pénzüintezet:	
Pénzforgalmi bankszámla száma:	
Képviselőre (aláírásra) jogosult neve:	
Telefonszám:	
Telefax-szám:	
E-mail szám:	
A költségvetést összeállító neve, címe, telefonszáma:	
Műszaki ell. neve, címe, telefonszáma:	

Kelt:, 2001.

Az adatlap kitöltéséért felelős neve:

Az adatlap kitöltéséért felelős aláírása:

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
39/2001. (V. 14.) FVM
rendelete**

a Szőlőfajta Használati Bizottságról

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 1997. évi CXXI. törvény (a továbbiakban: Btv.) 83. §-a (1) bekezdésének *h*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a következőket rendelem el:

1. §

A Szőlőfajta Használati Bizottság (a továbbiakban: SZHB) a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszté-

rium (a továbbiakban: minisztérium) szakmai tanácsadó, véleményező testülete.

2. §

Az SZHB 12 tagból áll. Tagjait — ideértve elnökét, elnökhelyettesét és titkárát — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter a szőlőtermesztés és borászat tekintélyes szakemberei közül három évre nevezi ki. A tagok kétharmadát a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa jelöli. Az SZHB működési szabályzatát maga alakítja ki.

3. §

(1) Az SZHB az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézettel (a továbbiakban: OMMI) együttműködve kidolgozza a szőlőfajták természetességvizsgálatának módszereit:

a) meghatározza a vizsgálandó fajtákhoz megfelelő, már köztermesztésben lévő összehasonlító szőlőfajták körét,

b) kidolgozza a kísérleti ültetvények telepítési, művelési és szüreti technológiáját, valamint

c) meghatározza az összehasonlító és kísérletbe vont fajták esetében a szőlőfeldolgozás és borkészítés módját.

(2) Az SZHB az OMMI-n keresztül megszervezi a szőlőfajtakísérletek rendszerét, és meghatározza az egyes megyék fajtakísérleti munkában részt vevő gazdaságainak körét. A kísérleti munka ellenőrzését és értékelését az OMMI végzi.

(3) Az SZHB megyénként meghatározza az ajánlott, az engedélyezett és ideiglenesen engedélyezett szőlőfajták körét.

4. §

(1) Az SZHB tagjait tevékenységükért tiszteletdíj illeti meg, amit a minisztérium a költségvetési fejezetének előirányzatából biztosít.

(2) Az SZHB működési feltételeit a minisztérium e célból elkülönített keretéből az OMMI biztosítja.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

*Dr. Vonza András s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter*

**Az ifjúsági és sportminiszter
4/2001. (V. 14.) ISM
rendelete**

**a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram és a Regionális
Ifjúsági Irodák működéséről szóló 2/1999. (IX. 24.)
ISM rendelet módosításáról**

A Gyermek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló 1995. évi LXIV. törvény 10. §-ának (2) bekezdésében és a miniszterek feladat- és hatáskörének változásával, valamint az Ifjúsági és Sportminisztérium létrehozásával összefüggésben szükséges törvénymódosításokról szóló 1998. évi LXXXVI. törvény 77. §-a (7) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a következőket rendelem el:

1. §

A Gyermek és Ifjúsági Alapprogram és a Regionális Ifjúsági Irodák működéséről szóló 2/1999. (IX. 24.) ISM rendelet (a továbbiakban: R.) 9. §-a (1) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A Regionális Ifjúsági Tanács tagjai:]

„e) a régióban székhellyel (telephellyel) rendelkező ifjúsági egyesületek képviselőit az első két évben a miniszter által felkért egy személy, ezt követően a 6. § (1) bekezdés j) pontban említett eljárás szerint a szervezetek által választott képviselők,”

2. §

Ahol az R. Regionális Területfejlesztési Tanácsot említ, ott ezen Regionális Fejlesztési Tanácsot kell érteni.

3. §

Az R.-ben a „Mobilitás Ifjúsági Szolgálat” szövegrész helyébe a „Mobilitás” szövegrész lép.

4. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Ez a rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R. 4. §-ának (3) bekezdése.

(3) E rendeletet a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

*Dr. Deutsch Tamás s. k.,
ifjúsági és sportminiszter*

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

**Az Országgyűlés
30/2001. (V. 14.) OGY
határozata**

**az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról,
tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló
39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról***

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

az Egészségügyi és szociális bizottságba

Szabó Ferenc helyett

Szűcs Lajost,

Zsikla Győző helyett

Pallag Lászlót,

az Idegenforgalmi bizottságba

dr. Kurucsai Csaba helyett

Pancza Istvánt,

az Ügyrendi bizottságba

Pancza István helyett

dr. Kurucsai Csabát,

Pallag László helyett

dr. Bánk Attilát

a bizottság tagjává

megválasztja.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Dr. Boda Ilona s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

* A határozatot az Országgyűlés a 2001. május 8-i ülésnapján fogadta el.

Az Országgyűlés 31/2001. (V. 14.) OGY határozata

a mezőgazdasági termelők beszállítói biztonságát garantáló rendszer létrehozásáról*

Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy 2001. szeptember 30-ig tekintse át és nyújtsa be a kapcsolódó törvény-módosításokkal együtt:

a) a mezőgazdasági termelőket megillető tartozások megtérítését garantáló rendszer létrehozásának és működtetésének lehetőségét, valamint az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény módosításának lehetőségét oly módon, hogy a kölcsönös kockázatvállalás mellett biztosítsa a termelői, beszállítói biztonságot;

b) a felvásárlók és a kereskedők piaci tevékenységének rendszerét a terméktanácsok szabályozásán keresztül.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

Az Országgyűlés 32/2001. (V. 14.) OGY határozata

a társadalmi szervezetek 2001. évi költségvetési támogatásának elosztásáról**

1. Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 35. § (4) bekezdése alapján a társadalmi szervezetek támogatására — a Tv. 1. számú mellékletének I. Országgyűlés fejezet, 8. Társadalmi önszerveződések támogatása cím, 1. Társadalmi és karitatív feladatok támogatása alcím, 1. Társadalmi és karitatív szervezetek működési támogatása jogcím-csoport — 348,1 millió forintot, a határozat *mellékletének* I—V. pontjában foglaltak szerint osztja fel.

2. E költségvetési támogatás a társadalmi szervezetek szervezeti és működési költségeinek fedezésére szolgál.

* A határozatot az Országgyűlés a 2001. május 8-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2001. május 8-i ülésnapján fogadta el.

3. A költségvetési támogatást a Magyar Államkincstár a következők szerint folyósítja:

a) egy összegben, amennyiben az érintett szervezet támogatása nem éri el a 800 ezer forintot,

b) két részletben — 2001. év augusztus végéig bezárólag —, amennyiben az érintett szervezet támogatása 800 ezer forint, illetve meghaladja a 800 ezer forintot.

4. Ha ezen országgyűlési határozat alapján támogatásban részesített valamely társadalmi szervezet év közben szétválik és az így létrejött új szervezetek tevékenységi köre együttesen megfelel a szétválás előtti szervezet tevékenységi körének, úgy a fel nem használt költségvetési támogatást létszámarányosan kell elosztani.

5. Amennyiben a társadalmi szervezet év közben feloszlással, illetőleg megszűnésének megállapításával szűnik meg, a fel nem használt támogatási összeget vissza kell utalnia a Pénzügyminisztérium „Pártok és társadalmi szervezetek támogatása” kiadási számlára. A támogatás felhasználásáról szóló írásbeli beszámolót és elszámolást a feloszlás, illetőleg a megszűnés kimondásának napjától számított 60 napon belül a Társadalmi Szervezetek Bizottságnak be kell nyújtani.

6. A támogatásban részesített társadalmi szervezet az elnyert összeget csak a támogatott tevékenységre fordíthatja, azt a pályázat benyújtásakor meglévő saját tagszervezetein kívül más szervezetnek tovább nem adhatja. Amennyiben a támogatott szervezet saját tagszervezetei számára működési célra összeget átadott, arról is köteles tételes elszámolást készíteni.

7. A támogatásban részesített társadalmi szervezet az elnyert összeg felhasználásáról köteles részletes írásbeli beszámolót és tételes elszámolást készíteni az illetékes bizottság számára. A beszámolót és az elszámolást legkésőbb 2002. január 31. napjáig köteles az Országgyűlés Társadalmi Szervezetek Bizottságának beküldeni.

8. Az Állami Számvevőszék a költségvetési támogatás felhasználását — az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 121. §-a alapján — ellenőrzi.

*Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Dr. Boda Ilona s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

Melléklet a 32/2001. (V. 14.) OGY határozathoz

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
--------------	-------------	--

I. Egészségügyi, rehabilitációs, prevenciós, egészségmegőrzési és szociális feladatokat ellátó szervezetek

1.	„7-es Kör” Társaság	100
2.	„A rák ellen, az emberért, a holnapért!” Társadalmi Alapítvány	100
3.	„Bács-Kiskun Megyében a Rák Ellen” Közhasznú Alapítvány	50
4.	„Belbetegek jobb ellátásáért” Alapítvány	150
5.	„Buborékok” Dunaújvárosi Asztmás Gyerekek Egyesülete	200
6.	„Dajka” Alapítvány	100
7.	„DELTA” Országos Katasztrófa Mentő Csoport	200
8.	„Egészség Biztonság” Alapítvány	100
9.	„Egészséges Ifjúságért” Szövetség	150
10.	„Érted” Alapítvány	100
11.	„Érted, Veled” Egyesület	100
12.	„Érted-Veled Baranyában” Alapítvány	100
13.	„Felzárkózunk” Regionális Közhasznú Alapítvány	100
14.	„Fény Felé” Alapítvány	150
15.	„Fogadj el” Alapítvány	300
16.	„Fogd a Kezem” Alapítvány	200
17.	„Gyémánt” Család és Gyermekvédő Egyesület	200
18.	„Gyermekek falun” Alapítvány	150
19.	„Gyökerek” Jóléti Szolgálat Alapítvány	300
20.	„Hétszín Virág” Közhasznú Egyesület	100
21.	„Jobb Otthon” Szociális és Egészségügyi Ellátásért Alapítvány	100
22.	„Józan Élet” Egészség- és Családvédő Országos Szövetség	200
23.	„Józan Élet” Egészség-, Család- és Ifjúságvédő Keresztény Egyesület	150
24.	„KÁLVÁRIA” Közösen az AIDS Ellen Alapítvány, Kiskunhalas	250
25.	„Kapcsolat” 96 Mentálhigiénés Egyesület	150
26.	„Képpel-Jellel” Beszédképtelen Mozgássérültek Szülői Egyesülete	100
27.	„Kutyával az emberért” Egészségügyi, Szociális, Tudományos Alapítvány	100
28.	„Látásnélküli Világ” Alapítvány	100
29.	„Megnyugvás Hospic” Alapítvány	300
30.	„Oszirózsa Alapítvány”	100
31.	„Reménység” Ifjúságvédő Közhasznú Alapítvány	100
32.	„RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvány	400
33.	„S.O.S.” Együtt-Egymásért Alapítvány	350
34.	„Saját úton” Alapítvány	200
35.	„Seffer-Renner” Magánklinika Alapítvány	200
36.	„Segítő kezek” Idősek Otthona	150
37.	„Segítőkéz” Lelkiségegy Telefonszolgálat, Debrecen	150
38.	„Szent Benedek” Idősek Háza Alapítvány	300
39.	„Szenvedélybetegekért” Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesület	100
40.	„Szeptember végén” Idősek Otthona Szociális Alapítvány	100
41.	„Szomjazom” Alapítvány	300

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
42.	„Törött Szárnyak” Alapítvány	100
43.	„Úszással az Egészséges Gyermekéért” Alapítvány	100
44.	„Zalai Idősekért” Alapítvány	100
45.	A „Szoftatásért” Magyar Egyesület	200
46.	A Bólyi Egészségügyi Gyermekotthon Lakóiért Alapítvány	150
47.	A Korszerű Vérellátásért Alapítvány	100
48.	A Végtaghiányos Gyermekéért Alapítvány	200
49.	Ahimsza Magyar Vegetárius Társaság	150
50.	AIDS Segély Alapítvány, Anonim AIDS Tanácsadó Szolgálat Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesület	150
51.	Akarat Diáksport Egyesület	300
52.	Alapítvány a Krónikus Májbetegségek Prevenciójára, Korai Felismerésére és Kezelésére	100
53.	Alapítvány a Szívbetegéért a Szívinfarktus Megelőzésére	100
54.	Alba Caritas Hungarica Alapítvány	200
55.	Alba Regia Civitan Club	100
56.	Albert Schweitzer Zuglói Református Gondozóház Alapítvány	200
57.	Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermek és Családvédelmi Szövetség	400
58.	Aligátor Úszócsoport Fogyatékosok Sportegyesülete	100
59.	Alkohol-Drogsegély Ambulancia	200
60.	Alkoholizmus Ellenes Egyesületek és Klubok Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szövetsége	100
61.	Alkoholizmus Elleni Megyei Egyesületek és Klubok Országos Szövetsége	800
62.	Alsójózsai Nnyugdijas Egyesület	50
63.	Alsótengelici Alapítvány	100
64.	Anyaoztalmazó Alapítvány	300
65.	Aranyeső Alapítvány	200
66.	Assisi Szent Ferenc Cserkész Alapítvány	250
67.	Asztmás Betegek Szarvasi Egyesülete	100
68.	Asztmás és Allergiás Betegek Országos Szövetsége (ABOSZ)	700
69.	Asztmás és Allergiás Gyermek Budapesti Egyesülete	150
70.	Asztmások Somogy Megyei Egyesülete	150
71.	Asztmások, Allergiások Kemenesalja Egyesület	100
72.	Auróra Alapítvány	150
73.	Autista Segítő Központ Alapítvány	100
74.	Autista Sérültekért Zalában Alapítvány	100
75.	Autisztikus Gyermekéért Baranyában Alapítvány	100
76.	AUT-PONT Autista Gyermekéért és Fiatalokéért Alapítvány	100
77.	Az Értelmi Fogyatékosok Fejlődését Szolgáló Magyar DOWN Alapítvány	200
78.	Bács-Kiskun Megye Egészségügyéért Alapítvány	150
79.	Bács-Kiskun Megye Kórházért Alapítvány	100
80.	Bács-Kiskun Megyei Sclerosis Multiplexes Betegekért Alapítvány	150
81.	Bakony—Balaton Sclerosis Multiplex Mozgássérültek Egyesülete	150
82.	Baktói Életmód és Szabadidő Sport Egyesület	250
83.	Balaton Rádiós Mentőközpont Alapítvány	100
84.	Baltazár Színház Alapítvány	100
85.	Barlangi Mentők Észak-Magyarországi Egyesülete	150
86.	Békés Megyei Epilepszával Élők Egyesülete	100
87.	Békés Megyei Sclerosis Multiplexes Emberek Közhasznú Szervezete	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
88.	Belsőzervi Betegek Rokkantak Kunsági Egyesülete (BEROKE)	200
89.	Belsőzervi Betegek Rokkantak Margaréta Egyesülete	100
90.	Biosziget Rehabilitációs Alapítvány	100
91.	Bóbita Habilitációs Egyesület	100
92.	Boldogasszony Háza Alapítvány	100
93.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Alkoholizmus Ellenes Egyesület	100
94.	Budapest — Bethel Epilepszia Centrum Alapítvány	100
95.	Caritas Hungarica Eger Alapítvány	150
96.	Cavallo Lovas Klub	50
97.	Civitan Club Budapest — Help Egyesület	200
98.	Club Felicia Egyesület	100
99.	Conditio Humana Egyesület	400
100.	CONTACT Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat	200
101.	Cordelia Alapítvány a szervezett erőszak áldozataiért	150
102.	Családalapítók Egyesülete	150
103.	Családi Szolgálatok Ligája Alapítvány	150
104.	Családsegítő Alapítvány	200
105.	Csecsemőket és kisgyermekeket befogadó otthonok Országos Szövetsége	200
106.	Csillaghegyi Evangélikus Gyülekezet- és Templomépítő Alapítvány	440
107.	Csongrád Megyei Mozgáskorlátozottak „Együtt könnyebb” Ifjúsági Egyesület	100
108.	Csontvelődonor Egyesület	200
109.	Csökkenő Munkaképességűek és Rokkantanypdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	100
110.	Cukorbeteg Budapesti Egyesülete	150
111.	Cukorbeteg Egyesülete, Szentes	100
112.	Cukorbetegkért Alapítvány	100
113.	Daganatos Betegekért Dél-Budán Alapítvány	100
114.	Debrecen Menhely Alapítvány	200
115.	Debreceni Jóga Egyesület	150
116.	Dél-Alföldi Regionális Egészségügyi Dolgozók Egyesülete	200
117.	DélUtán az Idős Emberek Segélyvonala	150
118.	Diakónusok és Diakóniai Munkások Szövetsége	200
119.	DIALIZIS Művesekezeltekért Alapítvány	100
120.	Diótörés Alapítvány	500
121.	Dohányzás vagy Egészség Egyesület	100
122.	Dr. Hun Nándor Egészségileg hátrányos helyzetű Nyugdíjasok Egyesülete	50
123.	Dr. Meggyes Pro Vobis Alapítvány	100
124.	Drog Stop Budapest Egyesület	500
125.	Drogambulancia Alapítvány	100
126.	EGALITÁS Mozgássérültek Létbiztonságát Elősegítő Alapítvány	150
127.	Egészség Alkoholmentes Rehabilitációs Egyesület	200
128.	Egészséges Magyarországért Egyesület	100
129.	Egészséges Nemzedékért Alapítvány	100
130.	Egészséges Városok Magyarországi Szövetsége	200
131.	Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata Egyesület	200
132.	Egészségforrás Alapítvány	150
133.	Egészségünkért a XXI. Században Alapítvány	150

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
134.	Egri Leukémiás, Daganatos és Immunhiányos Gyermekekért Alapítvány	200
135.	Egy Ház Alapítvány Hajléktalan Gondozási Központ Nappali Melegedő	150
136.	Egyedül-Együtt-Gyermekeinkért Egyesület	250
137.	Egymást Segítő Egyesület	200
138.	Együtt a daganatos gyermekekért Alapítvány	100
139.	Együtt-Egymásért a Fiatalokkal Mozgáskorlátozottak Egyesülete	100
140.	Elesett Öregekért Alapítvány	100
141.	ÉLET Alapítvány — Budapesti Lelki Elsősegély Telefonszolgálat	100
142.	Élet az Életért Közhasznú Alapítvány	150
143.	Élet Beteg Vesével Alapítvány	200
144.	Életesély Kiemelten Közhasznú Mentálhigiénés Alapítvány	100
145.	Életfa Segítőszolgálat Egyesület	50
146.	Életreform Egyesület	150
147.	Életrealó Karitatív Egyesület	100
148.	Életút Alapítvány, Nyíregyháza	200
149.	Életút Egyesület a Sérült Fiatalokért	150
150.	Éltető Gondoskodás Alapítvány	150
151.	Emberbarát Misszió Alapítvány	50
152.	Emlékezünk Alapítvány	50
153.	Értelmi Sérültek Victoria Egyesülete	100
154.	Esélyegyenlőség Alapítvány	100
155.	EsErnyő Alapítvány	100
156.	Esőemberek Szüleinek Dunaújvárosi Egyesülete	100
157.	Észak-Kelet Magyarországi Hajléktalan és Utcai Szolgálatok Tagjainak Egyesülete	100
158.	Észak-Kelet Magyarországi Szenvedélybetegségeket Megelőző Egyesülete	200
159.	Észak-Magyarországi és Budapesti ASB Szamaritánus Egészségügyi és Házi Szociális Gondozó Szolgálat Egyesület	200
160.	Eszter Alapítvány	700
161.	Európai Nők Szövetsége	200
162.	Fabini Teofil János Alapítvány	100
163.	Fact Alapítvány	200
164.	Familia Családsegítő Alapítvány	100
165.	FÉBÉ Evangélikus Diakonissza Egyesület	400
166.	Fehér Bot Alapítvány, Hajdúdorog	100
167.	Fejér megyei Osteoporosis Klub	100
168.	Felkarolva Közhasznú Alapítvány	200
169.	Felnőtt Cisztás Fibrozisos Betegek Egyesülete	200
170.	Félúton Alapítvány	500
171.	FÉNYUGÁR Fejér Megyei Metálhigiénés Betegek Egyesülete	100
172.	Forrás Lelki Segítők Egyesülete	500
173.	Forrás-Bogács Alapítvány	50
174.	Főplébániai Karitás Alapítvány	200
175.	Gólya Gyermekmentő Alapítvány	150
176.	Gólyahír Egyesület	100
177.	Gondoskodás Alapítvány, Mezőkövesd	200
178.	Gondoskodás Alapítvány, Mosonmagyaróvár	200
179.	Gondviselés Alapítvány, Győr	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
180.	Gondviselő Alapítvány	200
181.	Gyermekek a Gyermekek Egészségéért Alapítvány	100
182.	Gyermekszív 2000 Alapítvány	200
183.	Gyógyfoglalkoztatók Országos Egyesülete	100
184.	Gyógytornával az Egészségért Alapítvány	100
185.	Gyomaendrődi Idősekért Alapítvány	50
186.	Gyöngyház Egyesület	500
187.	Győr-Moson-Sopron Megyei Anima Mentálhigiénés Egyesület	100
188.	Habitat for Humanity Magyarország Alapítvány	700
189.	Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvaik Egyesülete	50
190.	Hajdú-Bihar Megyei Gyermekszemgondozás Alapítvány	100
191.	Hajdúsági Diabetesz Egyesület	100
192.	Hajléktalanok a Hajléktalanokért Kulturális és Érdekvédelmi Egyesület	300
193.	Hajóson élő Német Nemzeti Kisebbség és Nagyközségért Alapítvány	100
194.	Halmazottan Sérült Gyermekekért Közhasznú Alapítvány	200
195.	Halmazottan Sérültek Szülőszövetsége	300
196.	Hasadék Centrum Alapítvány	100
197.	Határszéli Emberekért Alapítvány	100
198.	Havasi Gyopár Közhasznú Alapítvány	150
199.	Hegyháti Jóléti Szolgálat Alapítvány	400
200.	Héra Egyesület	150
201.	Heves Megyei Diabetes Szövetség	150
202.	Heves Megyei Vesebetegek és Szervátültettek Egyesülete	150
203.	Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület	300
204.	Hírös Manus Alapítvány	150
205.	Hit és Élet Alapítvány	100
206.	Hospice Szeretetszolgálat Alapítvány	100
207.	Humán Agape Alapítvány	100
208.	Humánium Hátrányos Helyzetűeket Támogató Közhasznú Egyesület	100
209.	Idősek Otthonáért Alapítvány	50
210.	Ifjú Vesebetegek, Transzplantáltak és Barátaik Egyesülete	100
211.	Immánuel Alapítvány	300
212.	Iránytű Ifjúsági és Mentálhigiénés Alapítvány	100
213.	Ispita Alapítvány	150
214.	Istenkúti Közösségért Egyesület	200
215.	IV. Béla Alapítvány	100
216.	Játszóház Foglalkoztató Alapítvány	150
217.	Jelnyelvi Tolmácsok Országos Szövetsége	100
218.	Jeruzsálemi Szent Lázár Katonai Ispótyalos Lovagrend Szeretetszolgálat Alapítvány	300
219.	Jobb Jövő Egyesület	100
220.	Jobb Jövőért 2000-től Alapítvány	150
221.	Jóga a Mindennapi Életben Egyesület	100
222.	Kádas György Alapítvány	200
223.	Kaláka Felkészítő Otthon Alapítvány	100
224.	Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Támogató Alapítvány	300
225.	Kapaszkodó Alapítvány	200

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
226.	Kapcsolat-Kihívás Alapítvány	50
227.	Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Ambulancia Alapítvány	200
228.	Kelet Karitás Alapítvány	150
229.	Kengyel Alapítvány	100
230.	Képesség és Tudás Továbbképző, Fejlesztő Közhasznú Alapítvány	150
231.	Kerek Világ Jóléti Szolgálat Alapítvány	300
232.	Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága	200
233.	Keresztényekért Alapítvány	150
234.	Kiút Szociális és Mentálhigiénés Egyesület	300
235.	Kolizka-Bölcső Nemzetközi Alapítvány	150
236.	Kontroll-Fit Rekrációs Sportegyesület	150
237.	Konzultáció Alapítvány	100
238.	Kortárs Családsegítő és Gyermejjóléti Alapítvány	150
239.	Kortárs Segítő Műhely Közhasznú Alapítvány	100
240.	Kortársoktatók Pécsi Egyesülete	100
241.	Kőbányai Szülők Egyesülete	100
242.	Középhalmi Evangélikus Misszió	300
243.	Közjóléti Szolgálat Alapítvány	100
244.	Közlekedés Biztonságáért Alapítvány	300
245.	Krajczáros Alapítvány	200
246.	Krónikus betegek, rokkantak Egyesületeinek Országos Szövetsége „BEROE”	300
247.	Küldetés Egyesület	200
248.	Külsőjózefervárosi Református Diakóniai Alapítvány	300
249.	Laktóz Érzékenyek Társasága	300
250.	Lámpás '92 Alapítvány	300
251.	LÁNC Egészségkárosodott Emberek Szervezeteinek Szövetsége	600
252.	Látássérült Cseppkő Országos Egyesület	200
253.	Látó-tér Alapítvány	100
254.	Légúti Allergiás Betegek Békés Megyei Egyesülete	100
255.	Lélek-Hang Egyesület	200
256.	Lelki Egészségvédő Alapítvány	100
257.	Lenti és Környéke Egészségéért Alapítvány	100
258.	Létavértesi Fitness és Szabadidősport Egyesület	250
259.	Létminimum Alatt Élők Társasága Országos Érdekképviselet, Budapest	200
260.	Liga az Agyi Érbetegségek Ellen	150
261.	Lisztérzékenyek Érdekképviseletének Országos Egyesülete	400
262.	Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaház	400
263.	Lovasterápia a Fogyatékos Gyermekekért	100
264.	Magyar Ápolási Egyesület	200
265.	Magyar Bioetikai Társaság	100
266.	Magyar Bohócok a Betegekért Alapítvány	150
267.	Magyar Cukorbeteg Kaposvári Egyesülete	200
268.	Magyar Cukorbeteg Országos Szövetsége	800
269.	Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége	400
270.	Magyar Egészségügyi Társaság	400
271.	Magyar Gyermek AIDS Alapítvány	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
272.	Magyar Gyermekek és Ifjúsági Lelkisegély Telefonszolgálatok Országos Szövetsége	200
273.	Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete	100
274.	Magyar Gyógytornászok Társasága	150
275.	Magyar Hemofilia Egyesület	500
276.	Magyar Hospice-Palliatív Egyesület	500
277.	Magyar Izombetegek Országos Egyesülete	200
278.	Magyar Kamillánus Családok Társasága Egyesület	500
279.	Magyar Karitás — Caritas Hungarica Alapítvány	1 100
280.	Magyar Kékkereszt Egyesület	450
281.	Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége	350
282.	Magyar Mentálhigiénés Szövetség	400
283.	Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ)	400
284.	Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat	800
285.	Magyar Pszichofiziológiai és Egészséglélektani Társaság	100
286.	Magyar Relaxációs és Szimbólumterápiás Egyesület	150
287.	Magyar Sclerosis Multiplex Társaság	200
288.	Magyar Sclerosis Multiplexes Betegekért Alapítvány	100
289.	Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület	100
290.	Magyar Szív Egyesület, Budapest	400
291.	Magyar Szív Egyesület, Debrecen	200
292.	Magyar Szív- és Érbetegek Egyesülete	100
293.	Magyar Védőnők Egyesülete	500
294.	Magyarországi Krízis Intervenciós Központ Egyesület	150
295.	Magyarországi PKU Egyesület	450
296.	MAGYARSÁGMENTÉSI-MISSZIÓ Alapítvány	100
297.	Magzatburok Alapítványért	100
298.	Magzatvédő Társaság	300
299.	Majosháza Református Egyházközség Diakóniai Szolgálat	100
300.	Marcali Naturál Testépítő Egyesület	100
301.	Márka-Dera Alkoholmentes Önségítő Egyesület — Dolina —	100
302.	Mátrix Szenvedélybetegek Hozzáértőinek Egyesülete	400
303.	Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete	100
304.	Megbékélés Szociális Otthon Alapítvány	100
305.	Mellműtöttek Bács-Kiskun Megyei Egyesülete	100
306.	Menedék Alapítvány	200
307.	Menedékváros-Menedék Alapítvány	100
308.	Mentalhigiénés Egyesület Berettyóújfalu	100
309.	MÉRFÖLDKÖ Egyesület	300
310.	Mi-ért Alapítvány	100
311.	Minőségi Időskorért Legjobb Ismeretekkel Egyesület	150
312.	Miskolci Autista Alapítvány	100
313.	Miskolci Humán Szolgálat Alapítvány	100
314.	Molnár Gábor Műhely Alapítvány	100
315.	Mosdósi Kórház Műszerfejlesztési Alapítvány	150
316.	Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvány	500
317.	Mozdulat a Mozgásszervi Betegekért Alapítvány	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
318.	Mózeskosár Egyesület az Örökbefogadó Családokért	200
319.	Mozgáskorlátozottak „Otthon-Háza” Alapítvány	150
320.	Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Fotó és Színesdia (MONFODI) Alapítvány	100
321.	Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete	300
322.	Mű-Szívbillentyűvel Élők Baráti Köre	100
323.	Nagy Szent Bernát Szövetség (Egyesület)	100
324.	Napfény Életmód Egyesület	100
325.	Naplemente Alapítvány	100
326.	Nephrocentrum Alapítvány	100
327.	Neuron Alapítvány	150
328.	Nógrád Megyei Polgári Nőegylet	150
329.	Nonprofit Alapítvány	300
330.	Nyugat-dunántúli Daganatos Betegekért Alapítvány	350
331.	Nyugdíjasok Egészségmegőrző Országos Szövetsége	200
332.	Oltalom Karitatív Egyesület	600
333.	Orosházi Otthonápolási Szolgálat Közhasznú Alapítvány	100
334.	Országos Cisztás Fibrózis Egyesület	400
335.	Országos Dohányfüstmentes Egyesület	400
336.	Ózdi Krízis Alapítvány	200
337.	Ózdi Szívbeteg Klubja — Egyesület	100
338.	Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány	150
339.	Összjáték Család és Kapcsolati Műhely	100
340.	Pápai Páriz Egészségnevelési Országos Egyesület	300
341.	Paraaqua Alapítvány a Gyermek Fejlesztéséért	150
342.	Pécs-Baranyai Orvosclub	200
343.	Pécs-Egyházmegyei Katolikus Caritas Alapítvány	200
344.	Periféria Egyesület	150
345.	Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány	150
346.	PLUSS, a Magyarországi HÍV-Pozitívokat Segítő Egyesület	200
347.	Porrog és Környéke Egészség Egyesület	100
348.	Pozitív Országos Szakmai Egyesület a nehezen kezelhető gyermekek megsegítésére	150
349.	PRIMA Egyesület	100
350.	Pro Sanitate Alapítvány	100
351.	Provita Segítő Szolgálat	100
352.	Rapiditás Egyesület Hallássérültek Szervezete	250
353.	Remény a Leukémiás Gyermekéért Közhasznú Alapítvány	200
354.	Reménysugár Egyesület	100
355.	S.O.S. Egyesület a Szenvedélybetegekért	300
356.	S.O.S. Krízis Alapítvány	200
357.	SAMARITÁNUS Alapítvány	50
358.	Sarkad és Vidéke Áfész Nyugdíjas Egyesület	50
359.	Sebzett Fényesség Alapítvány	100
360.	Segítő Szeretet Alapítvány	400
361.	Siket-Vakok Országos Egyesülete	100
362.	SOFT (Segítsd, Óvd Fogyatékos Társadat!) Alapítvány	300
363.	Somogy Megyei Drogprevenciós Egyesület és Rehabilitációs Intézet	300

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
364.	SOS Telefonos Lelkisegély Alapítvány	100
365.	SOS Tini Telefonos Alapítvány	100
366.	Sport és Szocializáció Alapítvány	100
367.	Stabilitás Daganatos Betegek Rehabilitációs Alapítványa	100
368.	Súlyosan Mozgássérültek BETHESDA Segélyező Alapítvány	100
369.	Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány	150
370.	Szalmaszál a Hajléktalanokért Közhasznú Alapítvány	100
371.	Szamaritánusok Magyarországi Szövetsége — ASU —	400
372.	Szebb Jövőt Alkoholizmus Ellenes Egyesület	150
373.	Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Gellért Karitás Alapítvány	150
374.	Szegedi Mozgássérültek Alternatív Egyesülete	100
375.	Szegedi Tini-Telefon Lelkisegélyszolgálat Egyesület	100
376.	Szembetegek Országos Egyesülete	300
377.	Szent Adalbert Misszió Alapítvány	100
378.	Szent Erzsébet a Szegényekért Alapítvány	100
379.	Szent László Alapítvány	200
380.	Szent László Római Katolikus Szeretetszolgálat Alapítvány	100
381.	Szent Lázár Lovagrend és Segélyszervezet	700
382.	Szenvedélybetegeket Mentő Szamaritánus Egyesület	150
383.	Szép Jelen Alapítvány	200
384.	Szerencsi Rászorulókért Alapítvány	150
385.	Szervátültetettek Bács-Kiskun Megyei Egyesülete	100
386.	Sziget Droginformációs Alapítvány	200
387.	SZISZIFUSZ Szociális Alapítvány	300
388.	Szív- és Érbetegek Rehabilitációjáért Alapítvány, Debrecen	150
389.	Szív- és Érbetegek Rehabilitációs Egyesülete	100
390.	Szívvel-lélekkel a szívbeteg gyermekekért Alapítvány	150
391.	Szociális és Rehabilitációs Alapítvány	100
392.	Szociális Szakmai Szövetség	600
393.	Szombathelyi Egyházmegyei Caritas Alapítvány	400
394.	Szt. Cirill és Method Alapítvány	200
395.	TÁMASZ Debrecen Közhasznú Egyesület	100
396.	TÁMASZ Egyesület, Szeged	100
397.	Társadalomtudományi és Művészeti Közhasznú Egyesület	200
398.	Tékozló Fiút Segítő Alapítvány	200
399.	Telehumanitás Szombathelyi Mentálhigiénés Egyesület	200
400.	Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete	100
401.	Tiszta Forrás Alapítvány	150
402.	Tolna Megye 104 Mentőalapítvány	100
403.	Törökbálinti Jóakarát Kör	50
404.	Transzplantáltak Észak-Kelet-Magyarországi Egyesülete	100
405.	Transzplantációs Alapítvány a Megújított Életekért	100
406.	Transzplantáltak Veszprém Megyei Egyesülete	100
407.	Tunyogi Gyógyító Játszóház Alapítvány a Halmozottan Sérült Gyermekekért	100
408.	Utcai Szociális Segítők Egyesülete	600
409.	Vak Hadirokkantak Országos Egyesülete	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
410.	Vas Megyei Szív Egyesület	200
411.	Vasutasok a Betegekért Alapítvány	100
412.	Vasutasok és Közlekedési Dolgozók Jótékonyági Egyesülete	100
413.	Védőháló Közhasznú Egyesület	100
414.	Vesebetegek Egyesületeinek Országos Szövetsége	800
415.	Vesebetegek Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közhasznú Egyesülete	100
416.	Vesebetegek Somogy Megyei Egyesület	150
417.	Vesebetegek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	100
418.	Világ Világossága Alapítvány	100
419.	Visszaút Rehabilitációs Alapítvány	50
420.	Vita-Humana Gyors Újszülött Szállításért Alapítvány	100
421.	VITALIS Életvédők és Egészségőrzők Egyesülete	100
422.	Vitulus Egyesület	100
423.	Vízipók Úszásoktató-Képességfejlesztő Integrált Közhasznú Egyesület	100
424.	Vizus Alapítvány a látássérültekért	150
425.	XL-Klub Egyesület	100
426.	Zalai Nyitott Szív Egyesület	300
427.	Zöldkereszt Közérdekű Közhasznú Egyesület	400
428.	Zsutinasz Segítő Alapítvány	50
429.	Nagycsaládok Egyesülete, Szolnok	100
	<i>Összesen:</i>	<i>80 190</i>

II. Gyermek és ifjúsági szervezetek, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat, illetve érdekképviseletet ellátó szervezetek, oktatási tevékenységet végző szervezetek

1.	„A korszerű iskoláért” Alapítvány	90
2.	„A Majsai Cigány Gyermekéért” Alapítvány	90
3.	„Alba Kör” Erőszakmentes Mozgalom a Békéért	180
4.	„Debreceni Magiszter” Alapítvány	90
5.	„Edzett Ifjúságért” Kulturális, Faluvédő Szabadidőklub — Körzeti Sportegyesület	90
6.	„Gyermekeink a jövő” Alapítvány	90
7.	„Győzelemért Simon Gyerekfoci” Alapítvány	180
8.	„Határokon Túli Magyar Ifjúságért” Alapítvány	90
9.	„Kikelet” Képzési Kötelezett és Korai Fejlesztésben Részesülő Gyerekek Szüleinek Egyesülete	270
10.	„Kisdedóvó” Kisgyermekéért Alapítvány	90
11.	„Mosolyvirág” Nagycsaládok Debreceni Egyesülete	130
12.	„PUMUKLI” Ifjúsági Szabadidős és Sport Egyesület	270
13.	„Segítő Kezek” A Sérült Gyermekéért Egyesület	540
14.	„Szemünk Fénye” Nagycsaládok Üllői Egyesülete	130
15.	„Török Sándor” Waldorf Pedagógiai Alapítvány	90
16.	„Vidám Egészséges Gyerekekért 2000 után is”	90
17.	977. sz. Szeretet Természetvédő Cserkészcsapat	90
18.	A Debreceni Csecsemőotthonért Alapítvány	90
19.	A Fiatalok Idegen Nyelv- és Szakmai Továbbképzéséért Alapítvány	130
20.	A Keresztény Magyar Ifjúságért Alapítvány	540

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
21.	A Keresztény Nevelésért Alapítvány	130
22.	A Mindszenti Óvodásokért és Óvodákért Alapítvány	90
23.	Adjutorium Kiemelten Közhasznú Alapítvány	90
24.	AIÉSEC Magyar Közgazdászhallgatók Egyesülete Debreceni Helyi Bizottság	90
25.	Alföldi Fiatalok Egyesülete	470
26.	Amrita OBK Egyesület	180
27.	Anna Örök Alapítvány	370
28.	Apáczai Csere János Alapítvány	180
29.	Apáczai Csere János Szakkollégium	270
30.	Ásotthalmi Gyermekéért Alapítvány	90
31.	Autista Gyermekéért Egyesület	90
32.	Autisták Érdekvédelmi Egyesülete	270
33.	Az Avasi Gimnázium Jövőjéért Alapítvány	90
34.	Az Ifjúságért Önkormányzati Szövetség	180
35.	Baloldali Ifjúsági Társulás	470
36.	BARAKA Alapítvány	180
37.	Báthory László Cserkészcsapat Alapítvány	90
38.	Bekecsi Gyermekéért Alapítvány	90
39.	BIECO Alapítvány	180
40.	Biztos Pont Ifjúsági Egyesület	540
41.	Bocskai kert Jövőjéért és Felemelkedéséért Alapítvány	130
42.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Nyugdíjas Szervezeteinek Érdekvédelmi Szövetsége	180
43.	Budai Polgárok Társasága	270
44.	Budapesti Egyetemi Lelkészség Alapítvány	90
45.	Club 20 Ifjúsági Szervezet	420
46.	Collegium Martineum Alapítvány	90
47.	Családok a Családért Házas- és Családpedagógiai Egyesület	180
48.	Cserkészek az Ifjúságért Alapítvány	86
49.	Csillebérci Okosodó Egyesület	470
50.	Dabas és Környéke Üdülőtábor Alapítvány	270
51.	Debreceni Szülők Egyesülete a Gyermekéért	180
52.	Dél-magyarországi Gyermek és Ifjúsági Alapítvány	90
53.	Dél-Pannon Fiatalok Európáért Egyesülete	270
54.	Délvidéki Magyarok Ifjúsági Szervezete	130
55.	DÉMOSZTHENÉSZ Beszédhibások és Segítőik Országos Érdekvédelmi Egyesülete	180
56.	Dévaványai Református Elemi Iskolai Alapítvány	180
57.	Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete (DUE)	500
58.	Diáksparlament Egyesület	180
59.	Don Bosco Egyesület	90
60.	Dr. Göllner Mária Waldorf Egyesület	130
61.	Dunakeszi Waldorf Egyesület	90
62.	Ebesi Gyermekéért Alapítvány	90
63.	Egészséges és Erkölcsös Ifjúságért Alapítvány	130
64.	Egri Autista Alapítvány	180
65.	Egy Ház Alapítvány Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	220
66.	Egy Ház Alapítvány, Családok átmeneti otthona	130

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
67.	Egyesült Biológus Hallgatók Szövetsége	180
68.	Első Magyar—Dán Termelő Iskola Alapítvány	90
69.	Endresz György Sportrepülő Egyesület	180
70.	Eötvös József Alapítvány	220
71.	Eötvös József Ifjúsági Egyesület	270
72.	Erdei Iskola Alapítvány	90
73.	Északi Támpont Egyesület	90
74.	Európa Jövője Egyesület	370
75.	Európai Cserkészek Magyar Szövetsége	370
76.	Európai Ifjúságért 2002 Alapítvány	180
77.	Európai Magyar Fiatalokért Alapítvány — EMF	180
78.	Félegyházi Tanárok Egyesülete	90
79.	Felsőjózszai 4H Klub	90
80.	Felsőoktatási Kollégiumok Országos Szövetsége	470
81.	Fészekalja Egyesület	180
82.	Fiatal Sasok Országos Egyesülete	320
83.	Fiatal Térségfejlesztők Egyesülete	180
84.	Fiatal Városért Egyesület	700
85.	Fiatalok Csongrád Megyei Szövetsége	220
86.	Fiatalok Együtt Salgótarjánért Egyesülete	470
87.	Fiatalok Jászberényért Egyesület	470
88.	Fiatalok és Barátság Egyesület	180
89.	Független Ifjúság	470
90.	Független Ifjúsági Unió	180
91.	Gyerkőc Alapítvány	90
92.	Gyermek és Ifjúsági Önkormányzati Társaság	180
93.	Gyermekeinkért 2000 Egyesület	220
94.	Gyermekeinkért Alapítvány	320
95.	Gyermekekért Kecskeméti Waldorf Egyesület	180
96.	Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Szakmai Egyesület	130
97.	Győri Egyetemisták és Fiatal Értelmiségiek Egyesülete	370
98.	Hajdú You Do Ifjúsági Klub	420
99.	Hajdú-Bihar Megyei Polgárőr Szövetség	180
100.	Hajdú-Bihari Gyermek és Ifjúsági Diabétesz Egyesület, Debrecen	90
101.	Hajdúdorogi Görög Katolikus Oktatási és Művelődési Alapítvány	90
102.	Halas-Kart Egyesület	180
103.	Harmonikus Fejlődés Alapítvány	90
104.	Hátrányos Helyzetű Gyermekek Táboroztatása Alapítvány	270
105.	HAYICO-Magyarországi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodák Szövetsége	370
106.	Ifjú Közgazdászok Közhasznú Egyesülete (IKKE)	850
107.	Ifjú Magyarok Egyesülete	180
108.	Ifjú Szocialisták Mozgalma	470
109.	Ifjúság a Jövőért Egyesület	90
110.	Ifjúsági Demokrata Fórum	470
111.	Ifjúsági Lokálpatrióta és Kulturális Egyesület	470
112.	Iskolafejlesztési Alapítvány	370

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
113.	Jövődért Alapítvány	130
114.	Jövönk Reménységei Alapítvány	130
115.	Kabai Általános Iskoláért Alapítvány	90
116.	Kalocsa Főszékesegyházért Alapítvány	180
117.	Kalocsa-Kecskeméti Egyházmegyei Ifjúsági Alapítvány	270
118.	Kamasz-Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület	180
119.	KASZÁSOK Óbudai Ifjúsági Klub Egyesület	370
120.	Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete	750
121.	Katolikus Ifjúsági Alapítvány	130
122.	Katolikus Ifjúsági és Felnőttképzési Szövetség	220
123.	Katolikus Ifjúsági Mozgalom	900
124.	Kecskeméti Református Ifjúsági Egyesület	180
125.	Kelet-nógrádi Ifjúsági és Kulturális Egyesület	540
126.	Keresztény Diákegyesületek Kartellszövetsége	750
127.	Keresztény Fiatalok Egyesülete	180
128.	Keresztény Ifjúsági Összefogás Egyesület	270
129.	Keresztény Női Felnőttképzési Egyesület	90
130.	Keresztény Pedagógusok Egyesülete	90
131.	Keviföld Alapítvány	50
132.	Kézenfogva JNKSZ Megyei Értelmi Fogyatékosok Érdekvédelmi Egyesülete	130
133.	Kiskunsági Ifjúsági és Kulturális Egyesület	320
134.	Kontinensek Barátsága Közhasznú Alapítvány	90
135.	Kőbányai Kölyök Szövetség	180
136.	Közép utcai Óvodáért Alapítvány	90
137.	Közoktatás-Igazgatási Szakdolgozók Egyesülete	90
138.	Közös Forrás Alapítvány	90
139.	Magyar Alapítványi Egyesületi és Magánoktatási Intézmények Egyesülete	270
140.	Magyar Bölcsődék Egyesülete	130
141.	Magyar Cserkészlány Szövetség	370
142.	Magyar Cserkészszövetség	1 000
143.	Magyar Cserkészszövetség IV. Kerülete	270
144.	Magyar Diáksporth Szövetség	270
145.	Magyar Egyetemi és Főiskolai Sajtó Egyesület	90
146.	Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség	220
147.	Magyar Gyermek és Ifjúsági Tanács	900
148.	Magyar Gyermek- és Ifjúságvédelmi Szövetség	170
149.	Magyar Gyermek és Ifjúságvédelmi Szövetség B.A.Z. Megyei Szervezete	90
150.	Magyar Ifjúsági Eszperantó Szövetség	90
151.	Magyar Iskolaszék Egyesület	90
152.	Magyar Testnevelő Tanárok Országos Egyesülete	130
153.	Magyar Úttörők Szövetsége	470
154.	Magyarországi Diákállalkozások Országos Érdekképviseleti Szövetsége	470
155.	Magyarországi Európai Cserkészek Közhasznú Egyesület	750
156.	Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség	470
157.	Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma	510
158.	Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület, Budapest	370

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
159.	Magyarországi Montessori Egyesület	130
160.	Magyarországi Szociális Szakembereket Képző Iskolák és Oktatók Egyesülete (Iskolaszövetség)	90
161.	Márton Áron Ifjúsági és Kisebbségi Szervezet	130
162.	MOMO Gyermekvédő Alapítvány	130
163.	Muzsikáló Egészség Alapítvány	90
164.	Műegyetemi Ifjúsági Egyesület	540
165.	Nagycsaládok Csepeli Egyesülete	90
166.	Nagycsaládok Országos Egyesületének Tiszaluci Tagegyesülete	130
167.	Nagycsaládok Országos Ifjúsági Egyesülete	180
168.	Nagycsaládok Sárrétudvari Egyesülete	270
169.	Nagycsaládok Veszprémi Egyesülete	270
170.	NAGYÍTÓ Középiskolások Iskolán Kívüli Képzése — Alapítvány	90
171.	Nemzeti Alapítvány	470
172.	Nemzeti Pedagógus Műhely	180
173.	Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskoláért Alapítvány	90
174.	Néri Szent Fülöpről elnevezett Hittanya Alapítvány	90
175.	Nyugat-Dunántúli Ifjúsági Szövetség (NYUGI)	370
176.	Nyugat-Nógrád Ifjúsági Kulturális Egyesület (NYIKE)	750
177.	Oázis Kulturális és Szabadidős Egyesület	370
178.	Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület	270
179.	Országos Gyermek és Ifjúsági Parlament	900
180.	Országos Gyermekvédő Liga	370
181.	Országos Gyermekvédő Liga Bács-Kiskun Megyei Régiója (Kecskemét)	130
182.	Országos Ifjúsági Telekommunikációs Egyesület	750
183.	Országos Kollégiumi Diákszövetség	220
184.	Országos Református Tanáregyesület	540
185.	Páli Szent Vince Társaság Szent István Konferencia	130
186.	Pályaorientációs Alapítvány	90
187.	Pax Vobis Alapítvány	270
188.	Pécsi Ifjúsági Természetjáró Egyesület	90
189.	Pest Megyei Diákönkormányzatok Hálózata	180
190.	Pesterzsébeti Kolping Család	130
191.	Pesti Waldorfpedagógiai Egyesület	90
192.	Petritelepi Iskoláért Alapítvány	180
193.	Pitypang Humán Szolgáltató Alapítvány	90
194.	Povolny Alapítvány	90
195.	Pro Rekreatione Alapítvány	180
196.	Protestáns Gimnázium Egyesület	180
197.	Rába völgye Közoktatási Egyesület	180
198.	Rácz Aladár Zeneiskoláért Alapítvány	130
199.	Református Fiatalok Szövetsége	750
200.	Regnum Marianum	180
201.	Regnum Marianum Katolikus Közösség Egyesület	1 350
202.	Remus Szociális Alapítvány	270
203.	RIKE Rétközi Ifjúsági és Kulturális Egyesület	370
204.	Sárándi Óvodásainkért Alapítvány	90

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
205.	Sas-Vár Sport, Kultúr és Ifjúságnevelő Egyesület	90
206.	Somlyó Szigeti Keresztyén Otthon, Pihenő Ház és Ifjúsági Centrum Közhasznú Alapítvány	180
207.	Somssich-Táncsics Gimnázium Baráti Köre Egyesület „OLTALOM” Alapítványa	90
208.	Studium Generale Alapítvány	130
209.	Szakszervezeti Ifjúsági Szövetség	470
210.	Szarvasi Ifjúsági Kör Egyesület	470
211.	Szatmári Ifjúsági Keresztyén Egyesület	90
212.	Szegedi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda Kulturális és Mentálhigiénés Egyesület SZITI	90
213.	Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa	90
214.	Székesfehérvár Városkörnyéki Óvodavezetők Egyesülete	90
215.	Szent Domokos Rendi Nővérek Intézményeiért Alapítvány	270
216.	Szent Korona Szövetség	180
217.	Szent László Ifjúsági Szövetség	470
218.	Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakképzési Alapítvány	220
219.	Szent Norbert Karitatív Alapítvány	180
220.	Szerencsi Lurkó Alapítvány	270
221.	SZIA Club Gönc Alapítvány	130
222.	Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom	470
223.	Szombathelyi Egyházmegye Ifjúsági Fóruma	270
224.	Szülők a Hallássérült Gyermekekért Egyesület	200
225.	Táncsics Gimnáziumért Alapítvány	220
226.	Települési Gyermekönkormányzatokat Segítő Egyesülete	180
227.	Természetjáró Fiatalok Szövetsége	470
228.	Térségi Képzés Oktatási Alapítvány	370
229.	Tokaji Kereskedelmi Iskola Tevékenységét Támogató Alapítvány	90
230.	TOP DANCE Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány	270
231.	Törpe-Ovi Alapítvány	130
232.	Történelemtanárok Egylete	320
233.	Turista és Természetjáró Információs Egyesület	90
234.	Túrkevéért Alapítvány	90
235.	Újvárfalva Gyerekeiért Egyesület	90
236.	Unitárius Ifjak Társasága	130
237.	Vackor Alapítvány	90
238.	Vajda János Öregdiákok Egyesülete	130
239.	Vámosújfalui Ifjúságért Alapítvány	180
240.	Varázshegy Alapítvány	750
241.	Vasi Diákszövetség	90
242.	Vécsey Lakóközösségi Kör	180
243.	VE-GA Gyermek- és Ifjúsági Szövetség	270
244.	VIDES Magyarországi Csoportja	180
245.	Vitakultúra Egyesület	90
246.	Vitézi Rend	370
247.	Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége	130
248.	Zabhegyező Gyerekanimátorok Egyesülete	470
249.	Zalaszentbalázi Fiatalok Egyesülete	90
250.	Zsidó Fiatalok Magyarországi Egyesülete	320

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
251.	Zuglói Waldorf-Pedagógiai Alapítvány	180
252.	Körös Ifjúsági Alkoholmentes Klub	50
253.	Borostyánvirág Alapítvány	100
	<i>Összesen:</i>	<u>61 626</u>

III. Természet- és környezetvédelmi tevékenységet végző szervezetek

1.	„A Vasút a Gyermekéért” Alapítvány, Dombóvár	200
2.	„Együtt a parlagfű ellen” Alapítvány	200
3.	„Híd a Boronkán” Egyesület	300
4.	„Jászkun” Természetvédelmi Szervezet	100
5.	„MAG” Környezet- és Természetvédelmi Alapítvány	100
6.	„NIMFEA” Természetvédelmi Egyesület	150
7.	„Nyékládházáért” Független Polgári Egyesület	50
8.	„Ózon” Szamárhegi Környezet- és Természetvédő Egyesület	100
9.	„SZÉPEN EMBERÜL” Alapítvány	50
10.	„SZIKE” Szigetközi Innovációs és Környezetvédelmi Egyesület	400
11.	Abaúji Természet- és Környezetvédelmi Egyesület	300
12.	Alföldkutatásért Alapítvány	300
13.	Állatbarát Alapítvány	200
14.	Állatotthon Alapítvány	150
15.	Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület	100
16.	Beretzk Péter Természetvédelmi Klub Egyesület	100
17.	Biokultúra Egyesület	300
18.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Természetjáró Szövetség	200
19.	Budai Otthon Egyesület	200
20.	Budapest Társaság	300
21.	Budapesti Városvédő Egyesület	600
22.	Búzavirág Környezetvédelmi Egyesület	250
23.	Castanea Környezetvédelmi Egyesület	300
24.	Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület	400
25.	Debreceni Mathiasz János Központi Kertbarát Klub	100
26.	Dr. Foltényi Imre Természet- és Állatvédő Egyesület	200
27.	Duna Kör	700
28.	Dunakeszi Környezetvédelmi Egyesület	200
29.	Egészségmegőrző, Környezet- és Természetbarátok Egyesülete	150
30.	Egyetemes Létezés Természetvédelmi Egyesület	100
31.	Életfa Környezetvédő Szövetség	200
32.	E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület	400
33.	Energia és Környezet Alapítvány	200
34.	Esztergomi Környezetkultúra Egyesület	100
35.	Fehérkereszt Állatvédő Liga Állatotthon Alapítvány	150
36.	Fejér Megyei Természetbarát Szövetség	300
37.	Felső-Tisza Alapítvány	300
38.	Forrásvíz Természetbarát Egyesület	300
39.	Független Ökológiai Központ Alapítvány	200

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
40.	GATE Zöld Klub	400
41.	Gödi Városfejlesztő és Szépítő Egyesület	100
42.	Göncöl Alapítvány	300
43.	Göncöl Szövetség	200
44.	Hajdúböszörményi Ifjúsági Természetvédő Kör	500
45.	Hegypásztor Kör	300
46.	Hegyvidéki Tavainkért Környezetvédelmi Egyesület	100
47.	Herman Ottó Magyar Országos Állat- és Természetvédő Egyesület, Budapest	200
48.	Herman Ottó Természetvédő Kör	150
49.	HEROSZ Fejér Megyei Szervezete	100
50.	Hortobágy Természetvédelmi Egyesület	200
51.	Hulladék Munkaszövetség (HUMUSZ)	400
52.	Ipoly Unió Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület	250
53.	Ipoly-Vidéki Tájvédelmi Egyesület	300
54.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Természetbarát Szövetség	200
55.	Józsai Településfejlesztő Egyesület	150
56.	Kabán Táj- és Természetvédelmi Egyesület	200
57.	Kalocsakörnyéki Környezetvédelmi Egyesület	250
58.	Kelet-Magyarországi Környezetvédelmi Egyesület	100
59.	Kerékpárral Közlekedők Országos Szövetsége (KEROSZ)	250
60.	Kertészek és Kertbarátok Baranya Megyei Szövetsége	100
61.	Keszthelyi Környezetvédő Egyesület	200
62.	KOBÁK Állatbarát és Állatvédelmi Egyesület	100
63.	Konrád Lorenz Természet- és Állatvédő Egyesület	200
64.	Környezet- és Természetvédelmi Oktató Központok Országos Szövetsége	150
65.	Környezeti Tanácsadók Egyesülete	100
66.	Környezetünkért Erdei Iskola Alapítvány	200
67.	Környezetvédelmi Újságírók Társasága	350
68.	Körös—Maros Nemzeti Parkért Egyesület	100
69.	Körös-völgyi Természetvédelmi Egyesület	150
70.	Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség	800
71.	Magyar Állatvédő és Természetbarát Szövetség	200
72.	Magyar Denevérkutatók Baráti Köre	100
73.	Magyar Díszmadártenyésztők Országos Szövetsége	100
74.	Magyar Humánökológus Társaság	400
75.	Magyar Környezetvédelmi Egyesület	400
76.	Magyar Közlekedési Klub	300
77.	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	600
78.	Magyar Rovartani Társaság	200
79.	Magyar Solymász Egyesület	100
80.	Magyar Természetbarát Szövetség	500
81.	Magyar Természetfotósok Szövetsége	100
82.	Magyar Természetvédők Szövetsége	300
83.	Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület	200
84.	Mályi Kertbarátok és Kistermelők Köre	100
85.	Mesztegyőért-Somogyért Egyesület	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
86.	METEOR Természetbarát Turista Egyesület	300
87.	Misina Természet- és Állatvédő Egyesület	100
88.	Nádas-tó Környezetvédő Csoport	100
89.	Nők a Balatonért Egyesület	380
90.	Országos Kerékpárút Hálózatért Alapítvány	150
91.	Öko-Centrum Alapítvány	100
92.	Ökológiai Intézet A Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	150
93.	Ökoszolgálat Alapítvány	300
94.	Örs Vezér Téri Fák Környezetbarát Egyesület	100
95.	PANGEA Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület	100
96.	Pécsi Zöld Kör Közérdekű Egyesület	100
97.	Pénzüntézetek Vértes Meteor SE — Természetbarát Egyesület —	100
98.	Pest Környéki Madarász Kör	100
99.	Pisztráng Kör Waldorf Természetvédő és Természetjáró Egyesület	100
100.	Rádiósok Országos Egyesülete	100
101.	Rákoscsuba-Újtelepért Egyesület	100
102.	Reflex Környezetvédő Egyesület	100
103.	REX Kutyaotthon Alapítvány	100
104.	Somogy Megyei Természetbarát Szövetség	200
105.	Somogy Természetvédelmi Szervezet	780
106.	Szabadjelölésű Természetvédők Köre	500
107.	Szelidi Természetbarátok Egyesülete	150
108.	Szentendrei Árvácska Állatvédő Egyesület	100
109.	Szerkő Környezeti Nevelési Egyesület	100
110.	SZIRTISAS Környezetvédelmi Egylet	200
111.	Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete	100
112.	Természetbarát Turisztikai Egyesület	400
113.	TermészetBÚVÁR Alapítvány	200
114.	TermészetBÚVÁR Egyesület	150
115.	Természetes Életmód Alapítvány	200
116.	Tisza Klub	150
117.	Tiszántúli Természetvédők Társulata	100
118.	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	100
119.	Újkerti Környezetvédő Egyesület	300
120.	Váci Városvédők és Városszépítők Egyesülete	100
121.	Varangy Akciócsoport Egyesület	100
122.	Város- és Faluvédők Szövetsége	300
123.	Városi Biciklizés Barátai Egyesület	300
124.	Védegylet	300
125.	Velencei-tó—Vértes Barátok Szövetsége	300
126.	Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség	200
127.	Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület — Ökofalu Hálózat	150
128.	VIZI TANYA Szabad Szellemi Műhely — HORTOBÁGY — Környezet- és Természet- védelmi ALAPÍTVÁNY	100
129.	Zöld Forrás Környezetvédő Egyesület	200
130.	Zöld Menedék Állatvédő Alapítvány	100
131.	Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom	200

Sor-szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
132.	Zsámbéki-medence Tájvédelmi Egyesület	300
133.	ZSELIC Természetjáró Sport Egyesület	100
	<i>Összesen:</i>	<u>28 810</u>

IV. Ismeretterjesztői, kulturális és művelődési feladatokat ellátó, tudományos tevékenységet végző szervezetek

1.	„Pro Patria” Alapítvány	180
2.	„A Muzsikáló Gyermekéért” Alapítvány	150
3.	„Aranygombos Telkibányáért” Alapítvány	100
4.	„Csillagrózsa” Hagyományörző Néptáncegyüttes, Decs	100
5.	„Eurora” Oktatási Alapítvány	180
6.	„Fekete István” Kulturális Egyesület	100
7.	„Fiatalok a polgári Debrecenért” Ifjúsági és Kulturális Egyesület	260
8.	„Goszthony Mária” Nemzetközi Űvek Alkotótelep Alapítvány	180
9.	„Gyöngyösbokréta” Hagyományörző Egyesület	100
10.	„Internet a Fiatalokért” Egyesület	440
11.	„Ipolyi Arnold Nép főiskola” Kulturális Egyesület	100
12.	„Kablay Lajos” Veteránrepülő Egyesület	100
13.	„Kézjegy” Tolnai Tollforgatók Klubja	100
14.	„Királyi Szakácsok Nyomdokán” Hagyományörző Egyesület	440
15.	„Lépjünk Tovább” Közösségteremtő Kulturális Egyesület	260
16.	„Olajág” Keresztény Művészeti Társaság	180
17.	„Ónodi Homok-vár” Alapítvány	230
18.	„Ötágú Síp” Kulturális Egyesület	180
19.	„SOLARIS” Napfizikai és Orvosbiológiai Alapítvány	360
20.	„Somogyi Huszárok” Hagyományörző Egyesülete	160
21.	„Zirc Kultúrájáért” Közhasznú Alapítvány	100
22.	15. Második Székely Határőr Gyalogezred Hagyományörző Társaság	100
23.	A Klasszikus Filozófia Barátainak Egyesülete	100
24.	A Néppel a Nemzetért Szellemi Mozgalom	100
25.	Abakusz Kör	260
26.	Academia Scientiarum et Artium Europaea (ASAE) Magyar Tagozat Alapítvány	100
27.	Alapítvány a Szakolyi Arany János Általános és Szakképző Iskoláért és Tanulóiért	180
28.	Alapítvány a Vénkerti Iskoláért	100
29.	Alba Regia Táncgyesület	180
30.	Alba Regia Vegyeskar Egyesület	100
31.	Alföldi Regionális Ifjúsági Egyesület	740
32.	Alliance Francaise Debreceni Kulturális Egyesület	180
33.	Alternatív Színházak Szövetsége	100
34.	Anyanyelvapolók Szövetsége	100
35.	Aparhanti Székely Kör	150
36.	Aurelio Peccei Művelődésökológiai Társaság	100
37.	Az 1848/49-es Szabadságharc Szegedi III. Honvédszászlóalj Hagyományörző Egyesülete	180
38.	Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány	100
39.	Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési Alapítvány	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
40.	Bács-Kiskun Megyei Fiatalok Szövetsége a Modern Magyarorszáért	440
41.	Bajai Obszervatórium Alapítvány	150
42.	Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége	100
43.	Bakonybéli Szent Maurícius Alapítvány	100
44.	Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége	100
45.	Bakonyi Ifjúsági Klub	230
46.	Balassi Táncegyüttes Működtetésére Alapítvány	150
47.	Balaton Borbarát Hölgyek	180
48.	Bányász Művelődési Intézmények Szövetsége	180
49.	Bárándi Női Kar Egyesülete	150
50.	Barbaricum Irodalmi és Művészeti Egyesület	180
51.	Bartók Kulturális Táncegyüttes	100
52.	Bartók Néptáncegyüttes	100
53.	Baththyány Műemlékegyüttes Védelmében Alapítvány	440
54.	Békéscsabai Szlovák Kultúráért Alapítvány	150
55.	Belvárosi Ifjúsági és Művelődési Egyesület	440
56.	Bencés Diákszövetség	440
57.	Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság	460
58.	Bethlen Gábor Alapítvány	100
59.	Bihari Népművészeti Egyesület	180
60.	Biharugrai Hagyományőrző Egyesület	150
61.	Biharugrai Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	100
62.	Bilibánc Népi Hagyományőrző és Kulturális Alapítvány	200
63.	Biztonságpolitikai és Honvédelmi Kutatások Központja	440
64.	Bocskai István Hagyományőrző Egyesület	100
65.	Bodrogközi Művelődési Egyesület	360
66.	Bonyhádi Székely Kör	180
67.	Bornemisza János Hagyományórság	100
68.	Bridge Human Service Alapítvány	740
69.	Budakörnyéki Székelykör	100
70.	Budapesti Filharmóniai Társaság	150
71.	Budapesti Népművelők Egyesülete	260
72.	Budapesti Székely Kör	180
73.	Cantate Gyermekkorúsért Alapítvány	100
74.	Centrál Kör Egyesület	260
75.	Collégium Hungarorum Alapítvány	100
76.	Comitatus Társadalomkutató Egyesület	100
77.	Család és Közösség Alapítvány	260
78.	Csillaghegyi Kulturális Egyesület	100
79.	Csonka-torony Alapítvány	100
80.	Csuhajda Kultúregylet	100
81.	Csurgónagymartonért-Somogyért Egyesület	100
82.	Dán Kulturális Intézet Egyesület	100
83.	Debrecen Városi Könyvtárért Alapítvány	100
84.	Debreceni Kaktuszgyűjtők Közhasznú Egyesülete	180
85.	Debreceni Népi Együttesért Alapítvány	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
86.	Dél-Borsodi Polgári Együtműködés Egyesület	260
87.	Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvány	360
88.	Déryné Vándorszíntársulat Kaposvár	280
89.	Diákönkormányzatok Komlói Egyesülete	230
90.	Diótörő Balett Egyesület	180
91.	Diplomás Nők Magyarországi Szövetsége	100
92.	Doktoranduszok Országos Szövetsége	230
93.	Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület	100
94.	Dr. Szent-Györgyi Albert Emlékház Alapítvány	180
95.	Drávamenti Tájvédelmi és Turisztikai Egyesület	180
96.	Dsida Jenő Baráti Kör	260
97.	Dugonics Társaság	180
98.	Dunakanyar Erdei Iskola Egyesület	180
99.	Dunapataji Népdalkör és Hagyományörző Egyesület	100
100.	Duna-Tisza Közi Népművészeti Egyesület	100
101.	Egri Alternatív Kulturális Egyesület	540
102.	Egri Szimfonikus Zenekar Kulturális Egyesület	260
103.	Együtt a Generációért Egyesület	840
104.	Életvonal Alapítvány	180
105.	Emlékhely '56 Alapítvány	410
106.	Énekszó Baráti Kör	180
107.	English-Speaking Union of Hungary (Angolul Beszélők Világszövetségének Magyar Tagozata)	310
108.	Eötvös József Szabadelvű Pedagógiai Társaság	100
109.	Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány	100
110.	Erdélyi Szövetség	440
111.	Értük-Velük Egyesület	180
112.	Európa Authentica-Kutatócsoport az Európai Civilizációért	410
113.	Európai Duna Akadémia Egyesület	100
114.	Fehérvári Huszárok Egyesülete	100
115.	Fehérvári József Zenei Egyesület	230
116.	Fejér Megyei Múzeumegyesület	100
117.	Felnőtt Állami Gondozottak Érdekvédő és Érdekvényesítő Egyesülete	180
118.	Felvidékiek Egyesülete Bonyhád	100
119.	Fény-Árnyék Művészeti Egyesület (FÁME)	210
120.	Fényszaruik Baráti Egyesülete	180
121.	Fészek Művészklub	640
122.	Fiatal Könyvtárosok Szervezete	360
123.	Fiatal Szegedi Írók Köre	100
124.	Fiatalok Kulturális és Szabadidő Egyesülete Hollókő	100
125.	Fiatalok a Moldvai Csángókért	100
126.	Fiatalok a Vidékért Egyesület	100
127.	Fogjunk össze Alapítvány	230
128.	Folyamat Társaság	440
129.	Fügedi Márta Népművészeti Egyesület	100
130.	Független Honvéd Hagyományörző Szövetség	100
131.	Független Ifjúsági Kulturális Szervezet	440

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
132.	Garabonciás Egyesület	310
133.	Gobbi Hilda Színház Alapítvány	100
134.	Gödöllői Waldorf-Pedagógiai Egyesület	260
135.	Görög Katolikus Középiskoláért Alapítvány	180
136.	Gyál Városi Népdalkör Egyesület	180
137.	Gyöngyösi Kolping Család Egyesület	440
138.	HABAKUK Bábszínház Egyesület	150
139.	Hagyományainkért Kulturális Értékőrző Alapítvány	100
140.	Hajdúbagosi Kulturális és Közösségfejlesztő Közhasznú Egyesület	360
141.	Hajdúnánási Szellemi Műhely	410
142.	Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep Alapítvány	100
143.	Hajnal István Kör Társadalomtörténeti Egyesület	100
144.	Hang-Kép Kulturális Egyesület	180
145.	Hartai Zenekultúráért Alapítvány	100
146.	Hegyaljai Mesterek Népművészeti Egyesülete	180
147.	Helikon Öröksége Kulturális Alapítvány	100
148.	Helyi Jóléti Szolgálat Alapítvány Rétközi Szakiskola és Népfőiskola	180
149.	Helyi Televíziók Országos Egyesülete	260
150.	Hétmérföldes Kulturális Egyesület	180
151.	Heves Megyei Falusi Turizmus Egyesület	150
152.	Heves Megyei Honismereti Egyesület	100
153.	HILD Minden Művészetek Háza Alapítvány	230
154.	Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület	100
155.	Honalapítás Emlékmű Egyesület	360
156.	Honismereti Alapítvány Gyomaendrőd	100
157.	Honismereti és Természetvédő Egyesület	180
158.	Honismereti-Hagyományőrző Szabadidő Klub	100
159.	Honvéd Kaszinó Kulturális Egyesület, Jánoshalma	230
160.	Honvéd Kaszinó Kulturális Egyesület, Zalaegerszeg	150
161.	Honvéd Kulturális Egyesület	220
162.	Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete	100
163.	Honvédség és Társadalom Baráti Kör Veszprémi Szervezete	100
164.	Hóra Színház és Programiroda	180
165.	Hőgyézi Székely Kör	100
166.	HÖÖK a hallgatókért Alapítvány	1 100
167.	IGEN Katolikus Kulturális Egyesület	260
168.	III. Béla Lovagrend	100
169.	Író Gergely Alapítvány	540
170.	Irodalmi Társaságok Szövetsége	100
171.	Jászárokszállási Népfőiskolai Társaság	440
172.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Nyugdíjasok Kulturális és Érdekvédelmi Egyesülete	180
173.	Játszó-tér Kulturális Egyesület	260
174.	Jelenkor Alapítvány	640
175.	Jézus Társaság Alapítvány	100
176.	Jezsuita Intézmények Diákjainak Egyesülete (JIDE)	100
177.	Jogász Szalon Közhasznú Egyesület	360

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
178.	Jogismeret Alapítvány	540
179.	Jogvédő Egyesületek Szövetsége	440
180.	József Attila Kör	150
181.	Jöbb Jövőért Alapítvány	360
182.	Jövönk az Új Évezred Európája Alapítvány	230
183.	Kalamajka Bábszínház Egyesület	100
184.	KALÁSZ — Katolikus Asszonyok-Lányok Szövetsége	200
185.	Kálnoki László Irodalmi és Művészeti Egyesület	180
186.	Kalocsa Monográfia Alapítvány	100
187.	Kalocsai Bokréta Népművészeti Egyesület	100
188.	Kálvin János Társaság	150
189.	Kanizsa Felsőoktatásáért Alapítvány	230
190.	Kántor András Veterán Autósok és Motorosok Kiskunhalasi Egyesület	310
191.	Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet	360
192.	Kapos Art Képző- és Iparművészeti Egyesület	180
193.	Kaposvári Kézműves Egyesület	150
194.	Karácsony Sándor Művelődési Társaság Földes	180
195.	Katolikus Szülők Országos Szövetsége	260
196.	Kazinczy Ferenc Társaság	150
197.	Kecskemét Város Bozsó Gyűjtemény	100
198.	Kecskeméti Pedagógus Énekkar Egyesület	100
199.	Kék-Kálló menti Közösségfejlesztő és Kulturális Egyesület	360
200.	Kelenvölgyi Polgárok Köre	100
201.	Kelet-magyarországi Népfőiskola Egyesület	100
202.	Keresztény Értelmiségiek Szövetsége	900
203.	Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Győri Tagszervezete	260
204.	Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság	180
205.	Keresztény Pedagógus Társaság	260
206.	Keresztény-Zsidó Társaság	150
207.	Keszi Alapítvány	100
208.	KET Keresztény Értelmiségi Társaság	440
209.	Kézműves Alapítvány	440
210.	Kézművesek Baranyai Egyesülete	100
211.	Kincseinkért Alapítvány	410
212.	Királyszentistváni Kulturális és Közéleti Egyesület	150
213.	Kiszsaki Népi Mesterségek Alkotóműhelye Egyesület	100
214.	Kiskunfélegyházi Tudásház Egyesület	260
215.	Kiskunhalasi Lovasbandérium Egyesület	150
216.	Kisújszállási 56-os Emlékek Ápolása Alapítvány	260
217.	Kocsis-Hauser Alapítvány	100
218.	KOPINT-DATORG Konjunktúra Kutatási Alapítvány	150
219.	Kortárs Ifjúsági és Kulturális Egyesület	640
220.	Kortárs Orkesztika Egyesület	440
221.	Kortársak az Egészséges Fiatalokért Egyesület	640
222.	Kossuth Szövetség	100
223.	Kovács Mihály Baráti Társaság Egyesület	230

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
224.	Kozármislenyi Nyugdíjasok Egymásért Egyesület	180
225.	Kölcsey Kórus és Baráti Köre	150
226.	Kölcsey Társaság	100
227.	Könyvtár a lakótelepért Egyesület	100
228.	Körös Völgye Eurorégio Településeinek Szövetsége	260
229.	Közművelődési Diákegylet	260
230.	Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete	100
231.	KRÁTER Irodalmi és Művészeti Műhely Egyesület	360
232.	Kuckó Művésztanya Kulturális Egyesület	180
233.	Kultúráközvetítők Társasága	260
234.	Kulturális Központok Országos Szövetsége	150
235.	Kunszövetség	360
236.	Lajosmizsei Koszta József Szépművészeti Szabadiskola Alapítvány	180
237.	Lakatos Demeter Egyesület	100
238.	Lánchíd Kör	100
239.	Lehel Huszárbandérium és Lovas Egyesület	180
240.	Liszt Ferenc Társaság	180
241.	Litera-Turné Alapítvány	180
242.	Lorántffy Zsuzsanna Nőegylet	180
243.	Madách Irodalmi Társaság	180
244.	MADÁCH-KÖR	100
245.	Magnitúdó Csillagászati Egyesület Debrecen	150
246.	Magyar Alkotók és Gondolkodók Független Szakértői Társaság, MAG	180
247.	Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete	230
248.	Magyar Auschwitz Alapítvány — Holocaust Dokumentációs Központ	180
249.	Magyar Comenius Társaság	100
250.	Magyar Csillagászati Egyesület	100
251.	Magyar Csipkekészítők Egyesülete	100
252.	Magyar Drámapedagógiai Társaság	100
253.	Magyar Egyházzenei Társaság	100
254.	Magyar Fiatalok Társasági Klubja Kulturális Egyesület	640
255.	Magyar Filmklubok és Filmbarátok Szövetsége	100
256.	Magyar Filmművészek Szövetsége	100
257.	Magyar Filozófiai Társaság	100
258.	Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetsége (MAFOSZ)	100
259.	Magyar Földrajzi Társaság	100
260.	Magyar Fúvószenei Szövetség	100
261.	Magyar Független Film és Video Szövetség	100
262.	Magyar Garabonciás Szövetség	100
263.	Magyar Grafikusművészek Szövetsége	100
264.	Magyar Hadtudományi Társaság	100
265.	Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetség	310
266.	Magyar Írószövetség	900
267.	Magyar Jazz Szövetség	100
268.	Magyar Kárpitművészek Egyesülete	100
269.	Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége	150

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
270.	Magyar Képzőművészeti és Iparművészeti Társaságok Szövetsége	150
271.	Magyar Kézműves Üveges Iparművészek Egyesülete	230
272.	Magyar Kodály Társaság	150
273.	Magyar Kollégium Kulturális Egyesület	100
274.	Magyar Kolping Szövetség	440
275.	Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége — KÓTA	540
276.	Magyar Könyvtárosok Egyesülete	540
277.	Magyar Közgazdasági Társaság	360
278.	Magyar Közkultúráért Egyesület	180
279.	Magyar Mérnökakadémia	360
280.	Magyar Művelődési Társaság	100
281.	Magyar Néprajzi Társaság	230
282.	Magyar Olajipari Múzeum Alapítvány	180
283.	Magyar Páneurópa Unió	900
284.	Magyar Pedagógiai Társaság	440
285.	Magyar Piarista Diákszövetség	260
286.	Magyar Protokollosok Klubja — Országos Egyesület	100
287.	Magyar Pszichológiai Társaság	100
288.	Magyar Református Presbiteri Szövetség	260
289.	Magyar Szellemi Védegylet	100
290.	Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége	150
291.	Magyar Színházi Társaság	100
292.	Magyar Szobrász Társaság	100
293.	Magyar Táncművészek Szövetsége	100
294.	Magyar Táncudományi Társaság	100
295.	Magyar Természettudományi Társulat	180
296.	Magyar Történelmi Társulat	900
297.	Magyar Versmondásért Alapítvány	100
298.	Magyar Veterán Repülők Szövetsége	100
299.	Magyar Vízfestők Társasága	260
300.	Magyar Waldorf Szövetség Egyesület	740
301.	Magyar Zenei Tanács	100
302.	Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége	100
303.	Magyar Zeneművészek és Táncművészek Világszövetsége	100
304.	Magyar Zeneszerzők Egyesülete	100
305.	Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság	100
306.	Magyar Zsidó Kulturális Egyesület	360
307.	Magyar—Bajor Baráti Társaság	260
308.	Magyar—Kazak Baráti Társaság	410
309.	Magyar—Laoszi Baráti Társaság	220
310.	Magyarnótaszerzők és Énekesek Országos Egyesületének Dél-magyarországi Önálló Szervezete, Szeged	260
311.	Magyarország Felfedezői Szövetség	540
312.	Magyarországi Cigányszervezetek Érdekszövetsége	260
313.	Magyarországi Csipkeközpont Alapítvány	180
314.	Magyarországi Jogsértettekért Egyesület	440
315.	Makói Múzeumért Közhasznú Alapítvány	180

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
316.	Mandorla Közművelődési Egyesület	180
317.	Márai Sándor Kulturális Polgári Kör	410
318.	Máriaalom Faluközösségi Egyesület	100
319.	Maros Táncgyűttes Baráti Köre	310
320.	Mártélyi Olvasókör	100
321.	Martin György Néptáncszövetség	540
322.	MASZK Országos Színészegyesület	260
323.	Mátészalkai Művészetbarát Egyesület	260
324.	Matyó Népművészeti Egyesület	230
325.	Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete	150
326.	Mayossa Hagyományőrző Egyesület	180
327.	Mecsekszabolcsi Környezet- és Érdekvédő Egyesület	180
328.	Mediawave Nemzetközi Vizuális Művészeti Alapítvány	350
329.	Mészáros László Képzőművész Egyesület	260
330.	Mezőgazdasági Emlékeket Védők Fejér Megyei Egyesülete	100
331.	Mezőgazdasági Gépmúzeumért Közhasznú Alapítvány	180
332.	Mezőkövesd és Környéke Kulturájáért Egyesület	100
333.	MI Kulturális Egyesület	740
334.	Microburst Sky Voyagers Sportrepülő Egyesület	440
335.	Mikrokozmosz Művészeti Alapítvány	260
336.	Mindszenty József Szobráért Alapítvány	360
337.	Miskolci Bölcsész Egyesület Nagy Lajos Király Magánegyetem	260
338.	Modern Tánc-Játék Stúdió Alapítvány	100
339.	Mohácsi Sokacok Olvasóköre	360
340.	Monostor Család-Egyesület	100
341.	Móra Ferenc Közművelődési Egyesület	180
342.	Móricz Zsigmond Társaság	100
343.	Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület	100
344.	Motolla Egyesület, Debrecen	100
345.	Mozgóképkultúra Alapítvány	360
346.	Muharay Elemér Népművészeti Szövetség	200
347.	Műhely Művészeti Egyesület	310
348.	Nádor Huszárok Hagyományőrző Egyesülete	100
349.	Nagydorogi Búzavirág Néptáncgyűttesület	100
350.	Nagykovácsi Polgári Egylet	100
351.	Nagyvárad m.kir. „Gábor Áron” Honvéd Tűzészeti Hadapródiskola Bajtársi Kör	100
352.	Napkori Lovas Sportegyesület	100
353.	Napsugár Bábgyűttesért Kulturális Egyesület	180
354.	Nemzeti Társas Kör	360
355.	Nemzetközi Kodály Társaság	180
356.	Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság	100
357.	Nemzetközi Népművészeti Szövetség Magyarországi Tagozata	150
358.	Nemzetközi Színházi Intézet Magyar Központ	100
359.	Népművelők Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete	100
360.	Népművészeti Egyesületek Szövetsége	180
361.	Neszmély Barátainak Köre	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
362.	Nonprofit Kutatócsoport Egyesület	540
363.	Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakközépiskola TREND Alapítvány	260
364.	Nyírábrányi Lapkiadó és Média Egyesület	260
365.	Nyíres Hagyományőrző és Természetvédő Kulturális Egyesület	260
366.	Nyírség Táncegyesület	260
367.	Nyitott Képzések Egyesület	260
368.	Nyugdíjas Női Klub Báránd	100
369.	Nyugdíjasok Egyesülete, Pécs	180
370.	Nyugdíjasok Hajdú-Bihar Megyei Képviselő	260
371.	Ofella Sándor Alapítvány	100
372.	Ondód Jövőjéért Egyesület	260
373.	Opera Kulturális Egyesület	100
374.	OPERART Alapítvány	260
375.	Ormos Imre Alapítvány	230
376.	Orosházi Fúvószenekari Egyesület	150
377.	Országos Diákszínjátékos Egyesület	440
378.	Országos Erdészeti Egyesület	150
379.	Országos Ómagyar Kultúra Baráti Társaság	100
380.	Országos Petőfi Sándor Társaság	260
381.	Országos Széchenyi Kör	100
382.	Örménykúti Baráti Kör Egyesület	100
383.	Ösvény Esélynövelő Alapítvány	200
384.	Összmagyar Testület	260
385.	Paksi Képtár Egyesület	100
386.	Panniculus Régiségügyi Egyesület	180
387.	Panyolai Kulturális és Turisztikai Egyesület	100
388.	Pápai Művelődéstörténeti Társaság	180
389.	PARITÁS Kulturális Szolgáltató Társulás	180
390.	Patajiai Köre Egyesület	100
391.	Pataki Diákok Szövetsége	180
392.	PATRIÓTA Edelényi Régiófejlesztési Alapítvány	360
393.	Pécsi Polgári Salon Egyesület	360
394.	Peregrinus Szövetség	540
395.	Pest Megyei Népművészeti Egyesület	260
396.	Pestszentlőrinci Pátria Alapítvány	100
397.	Pillér Egyesület	540
398.	Piros Rózsa Táncegyüttes	100
399.	Polgári Szövetség Pesterzsébetért Egyesület	540
400.	Polgári Tanácsadó Szolgálat	440
401.	Politológus Hallgatók Egyesülete	100
402.	Prohászka Ottokár Alapítvány	540
403.	Protestánsok Nemzetközi Összefogásáért Alapítvány	640
404.	Püspökladányi Kossuth Olvasókör Egyesület	360
405.	Radnai József Alapítvány a Sakkozás Jövőjéért	100
406.	Rákóczi Szövetség	900
407.	Rátkai Márton Klub Kulturális Egyesület	180

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
408.	Ratkó József Közművelődési Egyesület	440
409.	Ratkó József Olvasótábori Egyesület	180
410.	Reformáció és Közélet Társaság	440
411.	Református Egyházzeneészek Munkaközössége	260
412.	Renée Művészeti Társaság	360
413.	Richard Wagner Társaság	440
414.	Rosbrunn Kulturális Alapítvány	100
415.	Sajógalgóc Baráti Köre	100
416.	Sajóvelezd Baráti Kör	240
417.	Sárrétudvari Parasztkórus Egyesülete	100
418.	Sátorhely-Csíklázárfalva Erdélyi Baráti Kör	100
419.	Saxlehner András Közhasznú Egyesület	100
420.	Scarbantia Társaság	180
421.	Scholtz Jenő Alapítvány	100
422.	Sitkei Ifjúsági Kör Egyesület	150
423.	Skorpió Hagyományőrző Egyesület	100
424.	SOLORIENS — Az Amatőr Kórusmozgalomért Alapítvány	180
425.	Somogy Megyei Népművészeti Egyesület	100
426.	Somogyi Aprókért Alapítvány	180
427.	Somogyudvarhelyi Rozmaring Hagyományőrző Egyesület	100
428.	Szabadtéri Színházak Szövetsége	100
429.	Szabó Dezső Emléktársaság	180
430.	Szabolcs Néptánc Egyesület	180
431.	Szaktanástanulókért Kulturális Egyesület	360
432.	Széchenyi Lakótelepért Szabadidő Kulturális és Sport Egyesület	360
433.	Széchenyi Társaság	260
434.	Szederkényi Szabadidős és Kulturális Egyesület	100
435.	Szeged Bécsi Körúti Nyugdijas Klub	180
436.	Szeged Táncegyüttes Alapítvány	180
437.	Szegedért Alapítvány	260
438.	Szeghalom Társastánc Mozgalmáért Alapítvány	150
439.	Székely Szövetség	540
440.	Szent Imre Alapítvány	150
441.	Szent Imre Katolikus Szülők Egyesülete	100
442.	Szent József Kolping Család Egyesület	100
443.	Szent Kristóf Művésztelep Alapítvány	100
444.	Szentendrei Református Gimnáziumért és Kollégiumért Egyesület	180
445.	Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Öregdiák Szövetsége	100
446.	Szentimrevárosi Egyesület (SZIE)	100
447.	Szentpéterszegiek Baráti Körének Egyesülete	50
448.	Szeretet Földje Közhasznú Alapítvány	100
449.	Szigethy Attila Társaság	100
450.	SZÍN-BÁB Egyesület	150
451.	Színek Világa Alapítvány	840
452.	Szivárvány Bábszínházi Alapítvány	360
453.	Szombathelyi Waldorf Társas Kör	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
454.	Szőnyi István Baráti Kör	100
455.	Szövetség a Hazáért	260
456.	Tájak-Korok-Múzeumok Egyesülete	180
457.	Tamási Fúvós Egylet	180
458.	Táncház Egyesület	360
459.	Tápióbicske Barátainak Köre	230
460.	Tápiógyörgyei Ifjú Fúvosokért Egyesület	100
461.	Távoktatással Európába Alapítvány	180
462.	Technikatanárok Országos Egyesülete	100
463.	Technikatanárok Országos Egyesülete Területi Szervezete	100
464.	Térszínház Egyesület	180
465.	Tisza-Folk Alapítvány	150
466.	Tokaji Íróklub Egyesület	260
467.	Tótkomlós Fúvószenesi Kultúrájáért Alapítvány	150
468.	Több Szem Pont Kulturális Oktatási Egyesület	180
469.	Történelmi Játék és Hagyományőrző Társaság	100
470.	Történelmi Lovas Egyesület	260
471.	Történelmi Lovastúra Egyesület	180
472.	Trianon Társaság	260
473.	Turul Szövetség	150
474.	Új Horizont Folyóirat és Könyvkiadó Alapítvány	180
475.	Újkor Kulturális és Ifjúsági Egyesület	260
476.	Váci Huszárbandérium	260
477.	Váci Múzsza Képzőművészeti és Tudománypártoló Egyesület	100
478.	Valcer Táncstúdió	360
479.	Városi Fúvószenekar Egyesület	100
480.	Városi Polgári Kör	260
481.	Vasas Művelődési Intézmények Szövetsége	180
482.	Veress Sándor Társaság	180
483.	Veritas Kulturális Egyesület	360
484.	Vértessaljai Nemzetiségi Fúvósok Egyesülete Gánt	180
485.	Veszélyeztetett Magyar Fiatalokért Alapítvány	440
486.	Veszprém Megyei Amatőr Színjátékosok Egyesülete	150
487.	Veszprém Város Vegyeskara és Baráti Kör Egyesület	180
488.	Viharsarok Néptáncszövetség Egyesület	100
489.	Violin Alapítvány az Egyházi Kórusokért	100
490.	VisiOn-Line Egyesület	180
491.	Vízöntő Kulturális és Szabadidős Egyesület	180
492.	Vonzáskör Egyesület Püspökladány	180
493.	Vujicsics Művészeti, Kulturális és Hagyományőrző Egyesület	180
494.	Zala Megye Népművészetéért Alapítvány	100
495.	Zala Megyei Népművészeti Egyesület	100
496.	Zalai Táncegyüttes Egyesület	100
497.	Zeneiskolai Szülők Országos Egyesülete	260
498.	Zenekedvelők Egyesülete	180
499.	Zengővárkonyi Hagyományőrző Művelődési Egyesület	180

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
500.	Zichy Mihály Alapítvány	100
501.	Zsáka Jövőjéért Alapítvány	100
502.	Zuglóért Polgári Egylet	440
503.	TIT Pannon Egyesülete	100
504.	Ifjúsági Fúvószekari Egyesület	100
505.	„Ambrus Imre és neje Nagy Krisztina” Művészeti és Közművelődési Alapítvány	150
506.	Fülemüle Fesztivál Alapítvány	100
507.	Pulszky Társaság — Magyar Múzeumi Egyesület	150
508.	Ökomenikus Tanulmányi Központ	320
509.	Európai Utas Alapítvány	220
	<i>Összesen:</i>	<u>111 140</u>

V. Egyéb közérdekű feladatokat ellátó szervezetek

1.	„Add a kezed” Püspökladányi Nagycsaládosok Egyesülete	330
2.	„Asszonyok a nemzeti egységért” mozgalom	250
3.	„Életút” Alapítvány, Debrecen	90
4.	„Familia '99 BÁRÁND” Nagycsaládosok Egyesülete	160
5.	„Gondviselés Kéked 25 +” Alapítvány	90
6.	„hobo faber” Foglalkoztatási és Szociális Alapítvány	210
7.	„KÖTÉL” Kaposvári Önkéntes Tűzoltó és Életmentő Egyesület	330
8.	„Mária Háza Európában” Alapítvány	160
9.	„Martonfalvi Lurkók” Alapítvány	160
10.	„Mezőtúriak a Holnapért 2001” Alapítvány	380
11.	„Miskolci Szalon” Egyesület	160
12.	„NEMZETEK HÁZA” Nemzetek Közötti Baráti Társaságok Szövetsége	330
13.	„Nyugdíjasok Közössége” Karitatív Egyesület	250
14.	„Priksz József” Alapítvány az Önkéntes Tartalékos Katonákért	110
15.	„Pro Ecclesia Et Populo” Alapítvány	90
16.	„Utolsó Szalmaszál” Alapítvány	160
17.	105 Alapítvány, Szarvas	90
18.	1945—1956 közötti Magyar Politikai Elítéltek Közössége	420
19.	56-os Szövetség	580
20.	A LÉT (A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése)	250
21.	A Sonkádi Európa Nostra Díjas Református Templomért Alapítvány	110
22.	A Teljesebb Életért Alapítvány	110
23.	A ZöldKereszt Munkavállalóinak Érdekvédelmi Szövetsége	110
24.	Ajka és Térsége Civil Szervezetek Szövetsége	160
25.	Alapítvány a Lilla Téri Általános Iskoláért	90
26.	Alba Regia Nyugdíjas Egyesület	390
27.	Állampolgári Jogvédő Liga	250
28.	Álláskeresők Egyesületeinek Bács-Kiskun Megyei Szövetsége	160
29.	Angyalföld-Újlipótvárosi Polgári Együttműködés Egyesület	330
30.	Assisi Szent Ferenc Alapítvány, Állatmenhely Tapolca	160
31.	Az Aprófalvakért Egyesület	90
32.	Bács-Kiskun Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége	250

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
33.	Bajai Ferences Templom Orgonájáért Alapítvány	160
34.	Bajcsy-Zsilinszky Társaság	160
35.	Bakonszegért Egyesület	50
36.	Baloldali Alternatíva Egyesülés	250
37.	BAXA — Alapítvány a Református Keresztyén Kultúráért	90
38.	Baxtale Rom Független Érdekvédelmi Cigány Szervezet	90
39.	Békés Megyei Diáksport Tanács	220
40.	Békés Megyei Nyugdíjas Egyesületek Szövetsége	90
41.	Békés Megyei Polgárőrök Szövetsége	160
42.	Békés Város Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	90
43.	Bihar Községeiért Alapítvány	90
44.	Biharugrai Sportegyesület	90
45.	Bocskai Szövetség, Budapest	420
46.	Bocskay István Alapítvány	90
47.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Össznyugdíjasok Szövetsége	160
48.	Civil Ombudsno Program Alapítvány	90
49.	Civil Parlamentért és Civilegyetemért Alapítvány	160
50.	Civil Rádiózásért Alapítvány	330
51.	Civil Terasz Civil Szervezetek Érdekvédelmi Szövetsége	510
52.	Cötkény Térségfejlesztő Szövetség	90
53.	Csereháti Településszövetség	160
54.	Csongrád Megyei Cigányok Demokratikus Szövetség	160
55.	Csongrád Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége	160
56.	Csurgóért-Somogyért Egyesület	210
57.	Debrecen Kertési Polgárőr Szövetség	90
58.	Debrecen Rotaract Club	160
59.	Debrecen-Csapókert Hitbéli Megújulásáért Alapítvány	90
60.	Debreceni Alma Mater Alapítvány	510
61.	Debreceni Nyugdíjasok Egyesülete	160
62.	Debreceni Városvédő és -Szépítő Egyesület	90
63.	Derecske és Térsége Fejlődéséért Alapítvány	420
64.	Derecskéért Polgári Kör Egyesület	160
65.	Derecskei Civil Szervezetek Szövetsége	160
66.	Doni Bajtársak Szövetsége	90
67.	Dorcas Aid International-Hungary	110
68.	Dráva Menti Nyugdíjas Egyesület	210
69.	Dunai Vízisport Alapítvány	90
70.	Egészségbiztosítási Orvosok Egyesülete	90
71.	Egri Norma Alapítvány	160
72.	Egyházaskazári Kalping család	90
73.	Első Magyar Vidéki Nőegylet	160
74.	Endrődiek Baráti Köre	250
75.	Erdélyi Körök Országos Szövetsége (EKOSZ)	630
76.	Erdélyi Magyarok Egyesülete	510
77.	Északmagyarországi Nemzetőrök Szövetsége	90
78.	Európa Ház	480

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
79.	Európa Mozgalom Magyar Tanácsa	110
80.	Európáért a Duna Mentén Egyesület	160
81.	Európai Újságírók Szövetsége Magyar Tagozat	330
82.	Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete	90
83.	Falusi Turizmus Hajdú-Bihar Megyei Szövetsége	90
84.	Falusi Vendéglátók Nógrád Megyei Egyesülete	90
85.	Farmos Faluvédő Egylet	90
86.	Fejér Megye és Székesfehérvári Nyugdíjasok Baráti Szövetsége	90
87.	Felső-Kiskunsági Községi Munkások Egyesülete	160
88.	Fiatal Üvegművészek Egyesülete	160
89.	Földtulajdonosok Érdekvédelmi Egyesülete, Barcs	90
90.	Földtulajdonosok Érdekvédelmi Egyesülete, Kaposvár	90
91.	FONIX Újrakezdő Nők Egyesülete	160
92.	Független Női Szövetség	500
93.	Gyáli Baráti Kör Sportegyesület	160
94.	Gyermekeinkért Egyesület	110
95.	Győr-Moson-Sopron Megyei (Pannon) Nyugdíjas Szövetség	90
96.	Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége	600
97.	Hajdú-Bihar Megyei Nyugdíjas Szervezetek Szövetsége	210
98.	Hajdúsági Hallgatói Önkormányzatok Kulturális Egyesülete	730
99.	HÁLÓ Közösségfejlesztő Keresztény Egyesület	330
100.	Házasság Hétvége Katolikus Alapítvány	160
101.	Helyi Nyilvánosságért Egyesület	160
102.	HODOSZ EURÓPÁÉRT ALAPÍTVÁNY	90
103.	Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége	100
104.	Hoórvölgye Horgász Egyesület	110
105.	Humán Reform Karitatív Egyesület	110
106.	Igazolt Magyar Szabadságharcos Világszövetség	110
107.	IMPULZUS Pályakezdők Munkaszocializációjával Foglalkozó Szakemberek Egyesülete	160
108.	Ipoly Eurorégió Határon Átnyúló Együttműködés	160
109.	Írott-kő Natúrparkért Egyesület	160
110.	Jánoshalma és Vidéke Méhészek Egyesület	160
111.	Jász Lovas Bandérium Egyesület	90
112.	Jobb Makóért Egyesület	330
113.	Jóléti Szolgálat Jászszentlászló és Móricgát Alapítványa	250
114.	Jóléti Szolgálatok Országos Szövetsége	420
115.	Józsa Fejlődéséért Alapítvány	420
116.	Kajak-Kenu Vízisport és Szabadidő Club	110
117.	Kalán néni Pihenő kertje Közhasznú Autista Alapítvány	110
118.	Kaposvári Rendészeti Testedző Egylet	90
119.	Karaván Szociális és Kulturális Egyesület	510
120.	Kárpátaljai Szövetség	630
121.	Káva Kulturális Műhely	110
122.	Kelet-Magyarország Felzárkóztatásáért Alapítvány	250
123.	Kelet-Magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány	250
124.	Kis- és Középvállalkozók Egyesülete	100

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
125.	Kiskunmajsa Város Polgárőrsége Közhasznú Szervezet	90
126.	Kistérségek Fejlesztéséért Tudományos Egyesület	160
127.	Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Szövetsége (KIFESZ)	160
128.	Komádi Nyugdíjasok Klubja	50
129.	Könnyűipari Képzést Támogató Alapítvány	40
130.	Közakarat Egyesület	90
131.	Középkertért Egyesület	160
132.	Köz-Ért Egyesület	250
133.	Közösségfejlesztők Egyesülete	420
134.	LABE Lakásbérlet és Lakók Egyesülete	250
135.	Lovas és Fogathajtó Szabadidő Sport Klub	90
136.	Magyar Állatkertek Szövetsége	160
137.	Magyar Barlangi Mentőszolgálat	330
138.	Magyar Békeszövetség	420
139.	Magyar Börtönpasztorációs Társaság Mécses Szeretetszolgálat	90
140.	Magyar Csodaszarvas Egyesület	110
141.	Magyar Diákok Kultúrájáért Egyesület	510
142.	Magyar Élet- és Vízümentő Szövetség	90
143.	Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége	730
144.	Magyar ENSZ Társaság	250
145.	Magyar Foglalkoztatási Célú Nonprofit Szervezetek Társasága	160
146.	Magyar Geotermális Egyesület	110
147.	Magyar Hadigondozottak Országos Nemzeti Szövetsége	160
148.	Magyar Hagyományőrző Egyesület	730
149.	Magyar Hírek Alapítvány	90
150.	Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja	90
151.	Magyar Huszár- és Lovashagyományőrző Társaság	90
152.	Magyar Katolikus Családegysület	160
153.	Magyar Katolikus Orvosok Szent Lukács Egyesülete	110
154.	Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége	310
155.	Magyar Kis- és Középvállalkozók Polgári Egylete	90
156.	Magyar Kisebbségi Információs Egyesület	110
157.	Magyar Kisnyugdíjasok Érdekvédelmi Szervezet	210
158.	Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség	800
159.	Magyar Nők Szövetsége	510
160.	Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetsége	900
161.	Magyar Pax Romana Fórum	150
162.	Magyar Polgári Nőforum	420
163.	Magyar Polgári Védelmi Szövetség	110
164.	Magyar Politikai Foglyok Szövetsége	800
165.	Magyar Politikai Üldözöttek Szövetsége	90
166.	Magyar Rádióamatőr Szövetség	110
167.	Magyar Reformátusok Világszövetsége	510
168.	Magyar Tanya- és Falugondnoki Szövetség	90
169.	Magyar Teleház Szövetség Egyesület	250
170.	Magyar Tengerészek Egyesülete	110

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
171.	Magyar Testvéri Börtöntársaság	90
172.	Magyar Újságírók Közössége	800
173.	Magyar Újságírók Országos Szövetsége	1 000
174.	Magyar Vidék Országos '56-os Szövetség	380
175.	Magyarországi Biztosítottak Egyesülete	210
176.	Magyarországi Eszperantó Szövetség	250
177.	Magyarországi Falusi Cigányok Mezőgazdasági Szövetsége	90
178.	Magyarországi Kárpát Egyesület	160
179.	Makói Gazdasági Egyesület	110
180.	Martin Luther King Egyesület	730
181.	MÁS-MOZAIK Szabadidős és Kulturális Egyesület	250
182.	Mátyásföldi Lovas Egylet	90
183.	Mecsek Nyugdíjas Polgári Egyesület	420
184.	Mecseki Szénbányák Nyugdíjas Alapítvány	90
185.	Medvesaljai Kistérségért Egyesület	90
186.	Megyei Jogú Városok Szövetsége	510
187.	Megyei Ösztöndíj Alapítvány	330
188.	Miasszonyunkról elnevezett Szegény Iskolanővérek Diákjainak Országos Szövetsége	160
189.	Mikepércs Református Műemlék Templomáért és Ifjúságáért Alapítvány	90
190.	Miskolci Független Cigányszervezet	90
191.	Móricz Nyugdíjas Klub	90
192.	Mosonmagyaróvári '56-os Egyesület	90
193.	Munkanélküliek Egyesületeinek Érdekvédelmi Szövetsége	90
194.	Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesületeinek Országos Szövetsége	300
195.	Munkaszolgálatosok Országos Egyesülete	160
196.	Nagycsaládosok Dévaványai Egyesülete	330
197.	NANE Egyesület (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen)	330
198.	Nap Klub Alapítvány	160
199.	Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége	510
200.	Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány	510
201.	Nonprofit Vállalkozásokért a Népjóléti Szférában Alapítvány	160
202.	Nullpont Kulturális Egyesület	250
203.	Nyugati Hadifoglyok Egyesülete	210
204.	Nyugdíjasklubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége	300
205.	Nyugdíjasok Bács-Kiskun Megyei Érdekvédelmi Szövetsége, Baja	90
206.	Nyugdíjasok Győri Érdekvédelmi Egyesülete	90
207.	Nyugdíjasok Heves Megyei Szövetsége	110
208.	Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége, Kecskemét	110
209.	Nyugdíjasok Országos Képviselőlete	380
210.	OM Program Társadalmi Szervezete	160
211.	Országos Magyar Méhészeti Egyesület	250
212.	Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület	510
213.	Óvári Ferenc Baráti Kör	420
214.	Önkéntes Tűzoltó Egyesület Farnos	90
215.	Ötvenhatos Szövetség Egri Regionális Szervezet	210
216.	Párbeszéd az Európai Integrációért Nemzetközi Közhasznú Egyesület	160

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
217.	Pax et bonum Magyar Katolikus Ferences Diákegyesület	250
218.	Pécsi Keresztény Kör	250
219.	Pest-Buda-Vidéki Kisbirtokosok Egylete	90
220.	Petneházáért Alapítvány	110
221.	PG Csoport Egyesület	330
222.	Polgári Érdekvédelmi Egyesület	420
223.	Polgári Kör	330
224.	Polgári Védelemért Alapítvány	150
225.	Polgárőr Egyesület Tiszaszőlős	50
226.	Polgárőrség Vagyonvédelmi Közhasznú Egyesület, Tarhos	50
227.	Pro Patria Összefogás a Kereszténydemokráciáért	510
228.	Rábaköz Csángóföldért Alapítvány	420
229.	Raoul Wallenberg Egyesület	730
230.	Recski Szövetség	900
231.	Regionális Civil Központ Alapítvány	250
232.	Regnum Marianum Sport Alapítvány	160
233.	RÉS Egyesület a Regionális és Lokális Munkaerőpiac Fejlesztéséért	90
234.	Sarkadi Vagyonvédelmi Egyesület	90
235.	Síoktatók Magyarországi Szövetsége	250
236.	Somogy Megyei Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Alapítvány	160
237.	Soproni Kálvin Kör	190
238.	Speciális Készenléti Mentőegység Egyesület	470
239.	Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete	250
240.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Nyugdíjas Szervezetek Szövetsége	250
241.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Teleházak Közhasznú Egyesülete	90
242.	Szegedi Nyugdíjasok Egyesülete	160
243.	Székesfehérvári Regionális Álláskeresők Egyesület	90
244.	Szent György Lovagrend	110
245.	Szent Korona Társaság	160
246.	Szent László Társulat	250
247.	Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság	250
248.	Sziklára Épített Ház, Csángó—Magyar Lelki Közösség Alapítvány	160
249.	Szívárvány-Háló Egyesület	330
250.	Szóla Rádió Alapítvány	160
251.	Szovjetunióban volt Magyar Politikai Rabok és Kényszermunkások Szervezete (SZORAKÉSZ)	730
252.	TÁG-KÖR Tóth Árpád Gimnázium Öregdiákok Baráti Köre	160
253.	Társadalmi Egyesületek Szövetsége Somogy Megyei Szervezete	160
254.	Társadalmi Egyesületek Szövetsége (Hajdú-Bihar megyei iroda)	90
255.	Társadalmi Érdekegyeztető Tanács	630
256.	Társadalmi Unió, Civil Szervezetek Országos Tömörülése	160
257.	Tartalékos Katonák Országos Egyesülete	160
258.	Településfejlesztés és Turizmus Egyesület	420
259.	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	510
260.	Terézvárosi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	110
261.	Testvérvárosi Kapcsolatokért Egyesület	160
262.	Tetétlen Község Fejlődéséért Alapítvány	160

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege 2001. évre (E Ft)
263.	Tóalmási Faluvédő Egyesület	90
264.	Történelmi Igazságtétel Bizottság	420
265.	TRANSYLVANIA CARITAS Országos Egyesület	160
266.	Tulajdonos Munkavállalók és Társaságaik Országos Szövetsége	510
267.	Változz a Világgal Alapítvány	330
268.	Városvédő és -Szépítő Egyesület, Sátoraljaújhely	90
269.	Városvédő és -Szépítő Egyesület, Mindszent	90
270.	Vas Megye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Közösségeinek Érdekvédelmi Szövetsége	90
271.	Veszprém Megyei Nyugdíjas Szervezetek Érdekvédelmi, Érdekképviselési Szövetsége	190
272.	Veszprém Városi Nyugdíjasok Érdekvédelmi, Érdekképviselési Egyesülete	90
273.	Veszprémi Nők Kerekasztala Egyesület	190
274.	Villány—Siklós Borút Egyesület	330
275.	Volt Politikai Üldözöttek Nyugati Beck László Irodalmi Társasága	110
276.	Vörös Meteor Ejtőernyős Sport Klub	160
277.	Vörösmarty Mihály Általános Iskoláért Alapítvány	90
278.	Zala Megyei Cigányok Érdekvédelmi és Kulturális Egyesülete	90
279.	Zalai Falvakért Egyesület	304
280.	Zemplénért Civil Szervezetek Szövetsége	330
281.	Zichy Gyula Alapítvány	330
282.	Zöldpont Életmódklub, Kaposvár	380
283.	Zsámbéki Műemlékbarát Kör	330
284.	Pro Eklézsia Berettyóújfalu Alapítvány	100
285.	A Nyilvánosságért és a Civil Társadalomért Alapítvány	180
286.	„Párbeszéd Európáért” a Somogy Megyei Polgárok Egyesülete	250
287.	De Profundis Alapítvány	130
	<i>Összesen:</i>	<hr/> 66 334
	<i>I. Egészségügyi, rehabilitációs, prevenciós, egészségmegőrzési és szociális feladatokat ellátó szervezetek</i>	80 190
	<i>II. Gyermek és ifjúsági szervezetek, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat, illetve érdekképviselést ellátó szervezetek, oktatási tevékenységet végző szervezetek</i>	61 626
	<i>III. Természet- és környezetvédelmi tevékenységet végző szervezetek</i>	28 810
	<i>IV. Ismeretterjesztői, kulturális és művelődési feladatokat ellátó, tudományos tevékenységet végző szervezetek</i>	111 140
	<i>V. Egyéb közérdekű feladatokat ellátó szervezetek</i>	66 334
	<i>Mindösszesen:</i>	<hr/> 348 100

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 12/2001. (V. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 27. § (2) bekezdése 31. § (1) bekezdés *a* pontja, 31. § (2) bekezdése, 32. § (4)—(5)—(6) bekezdései, 33. § (1) bekezdése, 105. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányértelmezésre irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) egyes rendelkezései alkotmányellenességének vizsgálatára az alábbiak szerint:

1. A Bsz. 31. §-a szabályozza, hogy mely esetekben kell a jogegységi eljárást lefolytatni. Az indítványozó úgy vélte, hogy a jogegységi határozat kezdeményezésére jogosultak körén belül a legfőbb ügyész — az Alkotmánnyal össze nem egyeztethető módon — csak korlátozott jogosítványokkal rendelkezik. Az Alkotmány 51. § (1) bekezdése értelmében a legfőbb ügyész és az ügyészség gondoskodik az állampolgárok jogainak védelméről. Az indítványozó szerint a legfőbb ügyész alkotmányos feladatellátásával az állna összhangban, ha a jogegységi eljárás kezdeményezésére egyébként jogosultakkal azonos szabályozás vonatkozna rá.

2. Az indítványozó a jogegységi határozat közzétételére vonatkozóan is kérelmet terjesztett elő. Kifejtette, hogy a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban:

Jat.) még a korábbi „eszközök”, az irányelvek és az elvi döntések Magyar Közlönyben való közzétételéről rendelkezik, a jogegységi határozatról nem. Ezért a törvények között nincs összhang. A Bsz. 32. § (5) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát és a jogegységi tanács által kiválasztott elvi bírósági határozatot hivatalos gyűjteményében közzéteszi. Az indítványozó szerint a Jat. „Hivatalos lapok” című fejezetében ilyen kiadvány nem szerepel, a Jat. alapján a Bírósági Határozatok nem minősülnek hivatalos gyűjteménynek. A Bsz. és a Jat. között ezért ellentmondás feszül.

3. A Bsz. 32. § (6) bekezdése értelmében a jogegységi határozatnak — ha törvény kivételt nem tesz — a felekre kiterjedő hatálya nincs. Az indítványozó szerint e rendelkezés ellentétes az Alkotmány 47. § (2) bekezdésével, hiszen az Alkotmány kimondja, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező. Az indítványozó kifejti, hogy a Bsz. szerint, ha a Legfelsőbb Bíróság egyik tanácsa jogkérdésben el kíván térni a másik ítélkező tanács határozatától, akkor jogegységi eljárást kell kezdeményeznie, és a jogegységi határozat meghozataláig a saját eljárását felfüggeszti. Az indítványozó szerint ebben az esetben konkrét ügyekben indult eljárásokról van szó, amelyekben az így meghozott jogegységi határozat közvetlenül hatályosul. Ugyanígy kihat a felekre a jogegységi határozat akkor is, ha jogegységi határozatra hivatkozva kezdeményezik a jogerős döntés felülvizsgálatát.

4. Az indítványozó a jogegységi határozat mellett kifogást terjesztett elő az „elvi bírósági határozatok”-kal szemben is. A Bsz. 27. § (2) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatokat hoz és elvi bírósági határozatokat tesz közzé, a 31. § (5) bekezdése pedig az elvi bírósági határozatok hivatalos gyűjteményben való közzétételéről rendelkezik. Az indítványozó szerint az Alkotmány nem ismeri az elvi bírósági határozatot, mint a Legfelsőbb Bíróság által a jogalkalmazás egységének biztosításához alkalmazható eszközt. A Bsz. nem rendelkezik arról az eljárásról, amely alapján a jogegységi tanács e határozatokat kiválasztja, nincs szabály arról, hogy ezek a bíróságokra kötelezők-e? Az indítványozó szerint e kérdés alkotmányos rendezést igényel, e nélkül a Bsz. fenti rendelkezései a jogbiztonságot sértik.

Az indítványozó álláspontja szerint — a fentiekhez hasonló okok miatt — alkotmányellenes a Bsz. 33. § (1) bekezdése. Ennek értelmében a kollégium az egységes bírói gyakorlat biztosítása érdekében elemzi a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben. Az indítványozó e rendelkezésből a véleménynyilvánításra vonatkozó szövegrész megsemmisítését kérte. Kifejtette, hogy a gyakorlatban e véleménynyilvánítás a kollégiumi „irányítás” eszköze, a Bírósági Határozatokban „ajánlás” és „vélemény” címszó alatt közzétettek a bíróságok kötelező módon alkalmazzák. Az indítványozó szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével, a 7. § (2) bekez-

désével és a 47. § (2) bekezdésével egyaránt ellentétesek a Bsz.-ben nevesített jogegységi határozaton kívüli eszközök.

5. A Bsz. 105. §-a szerint az e törvény hatálybalépését megelőzően hozott irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások az eltérő iránymutatást tartalmazó jogegységi határozat meghozataláig alkalmazhatók. Az indítványozó szerint a jogbiztonságot sérti, hogy az átmeneti alkalmazhatóság tekintetében a Bsz. nem tartalmaz végső határidőt (ahogy teszi a 106. §-ában az igazságügy-miniszteri rendeletekkel). E rendelkezéssel kapcsolatban továbbá kifejtette, hogy a kollégiumi állásfoglalások alkalmazhatóságának még az időleges fenntartása is alkotmányellenes, mert azok kibocsátása — a jogbiztonságot sértő módon — az akkori Alkotmánnyal is ellentétes volt.

Az indítványozó több, a gyakorlatból vett példát is felhozott arra vonatkozóan, hogy a jogegységi határozatok (illetve a korábbi irányelvek, elvi döntések) miként hatályosulnak a bírói gyakorlatban.

6. Az indítványozó, összegezve álláspontját, arra a következtetésre jutott, hogy az általa felvetett alkotmányossági problémák (alkotmányosértések) elvi alapja a hatalommegosztás elvének a bírói függetlenség elvével való összeegyeztetése. Az indítványozó ezért kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Bsz. alkotmányossági vizsgálata során — különös tekintettel a bíróságokra kötelező törvényértelmezésekre — jelölje ki a bírói függetlenség határait.

II.

1. Az Alkotmány vonatkozó rendelkezései szerint:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„7. § (2) A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„47. § (2) A Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek.”

„50. § (3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártoknak és politikai tevékenységet nem folytathatnak.”

„51. § (1) A Magyar Köztársaság legfőbb ügyésze és az ügyészség gondoskodik az állampolgárok jogainak a védelméről, valamint az alkotmányos rendet, az ország biztonságát és függetlenségét sértő vagy veszélyeztető minden cselekmény következetes üldözéséről.”

2. A Bsz. indítvánnyal érintett szabályai szerint:

„27. § (1) A bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása a Legfelsőbb Bíróság feladata.

(2) A Legfelsőbb Bíróság az (1) bekezdésben meghatározott feladatának ellátása körében jogegységi határozatokat hoz, és elvi bírósági határozatokat tesz közzé.”

„29. § (1) Jogegységi eljárásnak van helye, ha

a) a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala szükséges,

b) a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett esetben a Legfelsőbb Bíróság tanácsa kezdeményezi a jogegységi eljárást, és a jogegységi határozat meghozataláig az eljárást felfüggeszti.”

„31. § (1) Jogegységi eljárást kell lefolytatni,

a) ha azt Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy kollégiumvezetője, illetőleg — a (2) bekezdésben meghatározott körben — a legfőbb ügyész indítványozza, továbbá

b) a 29. § (1) bekezdésének b) pontjában említett esetben.

(2) A legfőbb ügyész jogegységi eljárást indítványozhat büntetőeljárásban, továbbá polgári eljárásban akkor, ha az eljárás megindítására vagy az abban való részvételre külön jogszabály feljogosítja.

32. § (1) A jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványban az indítványozónak meg kell jelölnie, hogy milyen kérdésekben és mely okokból kéri a jogegységi tanács határozatának meghozatalát.

(2) Az indítvány alapján a jogegységi tanács elnöke tűzi ki az ülés határnapját. A jogegységi tanács ülésére az indítványozót és a legfőbb ügyészt meg kell hívni.

(3) Az ülést az elnök vezeti, az indítványozó és a legfőbb ügyész felszólalhat.

(4) Az indítvány alapján a jogegységi tanács határozatot hoz. A jogegységi határozatát „A Magyar Köztársaság nevében” hozza, és azt a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

(5) A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát és a jogegységi tanács által kiválasztott elvi bírósági határozatot hivatalos gyűjteményében közzéteszi.

(6) A jogegységi határozatnak — ha törvény kivételt nem tesz — a felekre kiterjedő hatálya nincs.

(7) A Törvény a jogegységi eljárásra vonatkozóan további szabályokat állapíthat meg.

(8) A jogegységi eljárásra vonatkozó ügyviteli rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság ügyviteli szabályzata állapítja meg.”

„33. § (1) A kollégium az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elemzi a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben.”

„105. § Az e törvényhatálybalépését megelőzően hozott irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások az eltérő iránymutatást tartalmazó jogegységi határozat meghozataláig alkalmazhatók.”

3. A Jat. irányadó rendelkezései értelmében:

„57. § (1) A Magyar Köztársaság hivatalos lapja a Magyar Közlöny.

(2) A Magyar Közlöny tartalmazza a jogszabályokat, a nemzetközi szerződéseket, az Országgyűlés és a Kormány határozatait és jogi iránymutatásait, a Legfelsőbb Bíróság irányelveit és elvi döntéseit, valamint a személyi kérdésekben hozott döntéseket, ideértve a Kormány által adományozott kitüntetések is.

(3) Jogszabály, illetőleg a miniszterelnök a Magyar Közlönyben más közlemény közzétételét is elrendelheti.”

„61. § (3) E törvény nem érinti az Alkotmányjogi Tanács jogkörét, továbbá a Legfelsőbb Bíróságnak az Alkotmány 47. §-a, illetőleg a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény 45—49. §-a alapján kibocsátott irányelvet, elvi döntését, állásfoglalását és egyéb iránymutatását.”

III.

Az indítvány megalapozatlan.

1. Az Alkotmánybíróság a legfőbb ügyész jogegységi eljárás kezdeményezésére irányadó jogának vizsgálata kapcsán az alábbi következtetésre jutott. A Bs. 29. § (1) bekezdés *b*) pontja és a 31. §-a szerint jogegységi eljárást kell lefolytatni, ha azt a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy kollégiumvezetője kezdeményezi, továbbá ha a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a másik ítélkező tanács határozatától. A legfőbb ügyész indítványára lefolytatandó jogegységi eljárás tekintetében a Bs. 31. § (1) bekezdés *a*) pontja és 31. § (2) bekezdése alapján akkor kell jogegységi eljárást lefolytatni, ha a legfőbb ügyész azt büntetőeljárásban indítványozza, polgári eljárásban pedig akkor, ha az eljárás megindítására vagy az abban való részvételre külön jogszabály feljogosítja. Az indítványozó úgy véli, hogy a polgári eljárásra vonatkozó, a büntetőeljárástól eltérő rendelkezés az Alkotmány 51. § (1) bekezdésébe ütközik, hiszen ezen alkotmányi szabály alapján a legfőbb ügyész és az ügyészség alkotmányos feladata — a különböző eljárásokra tekintet nélkül — az állampolgárok jogainak védelme.

Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt jegyzi meg, hogy az állampolgárok jogainak védelme nemcsak az ügyészség, hanem valamennyi alkotmányos szerv feladata. Az Alkotmány 8. § (1) bekezdése szerint az állam elsőrendű kötelessége az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartása és védelme. Az Alkotmány 8. § (1)—(2) bekezdései és 19. § (3) bekezdés *b*) pontja alapján az Országgyűlés köteles megalkotni az alapjogok érvényesüléséhez szükséges törvényeket; az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *a*) pontja a Kormány tekintetében fogalmazza meg az állampolgárok jogainak védelmét és biztosítását; a köztársasági elnök az Alkotmány 29. §-a szerinti, az államszervezet demokratikus működése feletti őrködés alkotmányos előírása alapján vesz részt az

Alkotmány 8. § (1) bekezdésébe foglaltak érvényesítésében. Az állampolgárok jogainak védelmét az Alkotmánybíróság az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdése szerint a jogszabályok alkotmányossági vizsgálata és a törvénnyel hatáskörébe utalt egyéb feladatok ellátása útján, az állampolgári jogok országgyűlési biztosai az Alkotmány 32/B. §-ába foglalt szabályok alapján látják el.

Az ügyészségre irányadó, az Alkotmány 51. § (1) bekezdésébe foglalt szabállyal azonos rendelkezést tartalmaz az Alkotmány 50. § (1) bekezdése a bíróságok tekintetében is, e rendelkezés — többek között — kimondja, hogy a bíróságok védik és biztosítják az állampolgárok jogait és törvényes érdekeit. Tehát az állampolgári jogok védelme általános, valamennyi alkotmányos szervre irányadó rendelkezés, amelyet a különböző államhatalmi ágak, az állam különböző szervezetei feladat- és hatáskörükbe tartozó módon látnak el.

Az ügyészség alkotmányos jogállását az Alkotmány XI. fejezete szabályozza. Az Alkotmány rendelkezéseiből is megállapítható, hogy az ügyészség alkotmányos feladatellátása különvált az állam büntetőhatalmának gyakorlása és az egyéb eljárások tekintetében. Az Alkotmány az 51. § (2) bekezdésében konkrét feladatmeghatározást tartalmaz: „az ügyészség törvényben meghatározott jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, továbbá felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett.” Az Alkotmány 51. § (3) bekezdése szerint az ügyészség e fő funkciói mellett egyéb feladatokat is elláthat. E szerint: „az ügyészség közreműködik annak biztosításában, hogy a társadalom valamennyi szervezete, minden állami szerv és állampolgár megtartsa a törvényeket. Törvénysértés esetén — törvényben meghatározott esetekben és módon — fellép a törvényesség védelmében.”

Az Alkotmánybíróság az 1/1994. (I. 7.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az Alkotmány 51. § (3) bekezdése bizonyos polgári peres és nemperes eljárásokban való ügyészi részvételt, és a bíróság hatáskörébe tartozó egyes eljárásokban való közreműködés jogát elvileg megalapozza és alkotmányossá teszi. (ABH 1994. 29., 34.) Ugyanakkor e határozat — a fél perbeli rendelkezési jogának védelme miatt — a rendelkező részben mondta ki, hogy a polgári eljárásban az ügyész általános perindítási, fellépési, fellebbezési és a jogerős ítélet felülvizsgálatára irányuló általános indítványozási joga alkotmányellenes. (ABH 1994. 29.)

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Bs.-ben a legfőbb ügyésznek a jogegységi eljárás kezdeményezésére irányuló joga összhangban van az ügyészség — fentebb ismertetett — alkotmányos jogállásával. A Bs. 31. § (2) bekezdése szerint a legfőbb ügyész büntetőeljárásban általános indítványozási joggal rendelkezik a jogegységi eljárás kezdeményezésére, míg a polgári eljárásban akkor, ha más jogszabályok által joga van az adott eljárás megindítására vagy abban való részvételre. Így a polgári eljárás körében a legfőbb ügyész jogegységi eljárás kezdeményezésére azokban az esetekben jogosult, ha az önálló ügyészi

részvétel egyébként is biztosított (lényegében azokban az ügycsoportokban, amelyekre a jogszabály által feljogosított feladatellátás során „rálát”). De mindez a „korlát” csak a jogegységi eljárás indítványozására vonatkozik. Egyébiránt a Bs. 32. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jogegységi tanács ülésére a legfőbb ügyészt — ha nem ő volt az indítványozó akkor is — meg kell hívni. A Bs. 32. § (3) bekezdése értelmében pedig az ülésen a legfőbb ügyész felszólalhat.

A Bs. 32. § (2) és (3) bekezdései megfelelő szabályok arra vonatkozóan polgári eljárásokban is, hogy a legfőbb ügyész az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása, a bírói joggyakorlat továbbfejlesztése, vagy éppen a vitás jogkérdések eldöntésekor a jogegységi eljárásról értesüljön, a felszólalás jogával élve részt vegyen a döntés kialakításában.

Az Alkotmánybíróság a fentiek miatt a Bs. 31. § (1) bekezdés a) pontja és 31. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasította.

2. Az indítvány a Jat. és a Bs. közötti ellentmondás vizsgálata tárgyában két kérelmet tartalmaz. Egyrészt a jogbiztonság szempontjából az indítványozó azt veti fel, hogy a Jat. a Magyar Közlönyben való közzététel tekintetében a Legfelsőbb Bíróság irányelveit és elvi döntéseit jelöli meg nem pedig a jogegységi határozatot, másrészt azt, hogy a Jat.-nak a hivatalos lapok felsorolására vonatkozó fejezete nem tartalmazza a Bs. 32. § (5) bekezdésében jelölt hivatalos gyűjteményt. Az indítvány e tekintetben is megalapozatlan.

2.1. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az, hogy a Jat. nem követte az Alkotmány azon módosítását, amely jelenleg a jogegységi határozatot jelöli meg a bírói jogalkalmazás egységesítésére szolgáló eszközként, sem a Jat., sem a Bs. vonatkozó rendelkezését nem teszi alkotmányellenessé. A Bs. 32. § (4) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozatát a Magyar Köztársaság nevében hozza, és azt a Magyar Közlönyben közzé kell tenni. E rendelkezéssel a jogbiztonság szempontjából releváns — a jogegységi határozat megismerhetőségére és előrelátható alkalmazására vonatkozó — követelmény teljesül. A Bs. 32. § (4) bekezdése tehát a jogszabályokhoz hasonló módon rendeli közzétenni a jogegységi határozatot, ezáltal a címzettek [az Alkotmány 47. § (2) bekezdése szerint a bíróság] és egyéb érdekelték a Legfelsőbb Bíróság döntéséről megfelelő módon tudomást szerezhetnek.

Ezen túl kétségtelen, hogy a Jat. 57. § (2) bekezdése továbbra is a Legfelsőbb Bíróság irányelveinek és elvi döntéseinek a közzétételéről rendelkezik, de a Bs. és a Jat. közötti ezen formális ellentmondást maga az Alkotmány 47. § (2) bekezdése oldja fel a jogegységi határozat nevesítésével. Az Alkotmány alapján a Jat. megfelelő tartalommal értelmezhető, a Bs. 32. § (4) bekezdése pedig épp a jogbiztonság érdekében rendeli el a jogegységi határozat Magyar Közlönyben való közzétételét.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint tehát az, hogy a Jat. 57. § (2) bekezdésének módosítása elmaradt, önmagában nem olyan súlyú probléma, amely alapján akár e rendelkezés, akár a Bs. 32. § (4) bekezdésének alkotmányellenessége — az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján — megállapítható lenne. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt e tekintetben elutasította.

2.2. A Jat. a „Hivatalos lapok” IV. fejezetében a Magyar Közlönyt, a Határozatok Tárát, a minisztérium és országos hatáskörű szerv hivatalos lapját, illetve a hivatalos jogszabálygyűjteményeket jelöli meg. A Bs. 32. § (5) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát és a jogegységi tanács által kiválasztott elvi bírósági határozatot hivatalos gyűjteményében közzéteszi.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint valóban helytálló az az indítványozói észrevétel, hogy a Jat. akár a Magyar Közlönyben való közzététel, akár a hivatalos lapok megjelölése tekintetében nem igazodott az egyéb törvényi változásokhoz, és a Jat. ezen rendelkezéseit csak más jogszabályok „együttes olvasata” útján lehet a hatályos joggal összhangban értelmezni. Azonban az Alkotmánynak sem a jogalkotási törvény meghozatalára irányadó 7. § (2) bekezdéséből, sem más rendelkezéseiből nem következik, hogy csak olyan elnevezésű hivatalos lapok jelenhetnek meg, amelyeket a Jat. felsorol. A hatályos jogban a Jat. IV. fejezetében foglaltakon kívül a különböző állami szervek által kiadott hivatalos lapoknak jelenleg többféle fajtája és formája létezik. Pusztán emiatt azonban sem a Jat., sem pedig a Jat. tárgykörébe is tartozó más törvények alkotmányellenességét nem lehet megállapítani. Mivel a „hivatalos lapok” kizárólagos Jat.-beli szabályozása az Alkotmányból nem következik, legfeljebb az azonos szintű jogszabályok (jelen esetben a Bs. és a Jat.) közötti ellentmondás problémája merülhet fel. Az erre vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat szerint „azonban meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes — vagy az értelmezéstől függően ellentétes — törvényi rendezése önmagában nem jelent alkotmányellenességet. Az ilyen rendezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis, ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például, ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi. Két (vagy több) törvényi rendelkezés esetleges kollíziója folytán előálló értelmezési nehézség azonban magába véve még nem elegendő feltétele az alkotmányellenesség megállapításának.” [35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991. 175, 176.]

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a Bs. 32. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására irányuló kérelmet elutasította.

3. Az indítványozó a Bs. 32. § (6) bekezdése vizsgálatát is kérte. A Bs. 32. § (6) bekezdése kimondja, hogy a jog-

egységi határozatnak — ha a törvény kivételt nem tesz — a felekre kiterjedő hatálya nincs. Az indítványozó szerint e rendelkezés az Alkotmány 47. § (2) bekezdésébe ütközik. Kifejtette továbbá, hogy a Bs. 32. § (6) bekezdésével ellentétben a Bs. 29. § (2) bekezdése és az eljárási törvények több olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyből mégiscsak az következik, hogy a jogegységi határozat a felekre közvetlenül kihat. Az indítványozó kérte az alkotmányellenesség megszüntetését, a törvényen belüli ellentmondás feloldását.

3.1. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai a bíróságokra általános érvennyel kötelezőek. Az Alkotmány e rendelkezéséből következően a jogegységi határozat hatálya a felekre a bírói jogalkalmazás útján — a kötelezően előírt jogértelmezésen alapuló ítélet közvetítésével — szükségképpen kihat. A jogegységi határozatnak ez, az Alkotmány 47. § (2) bekezdéséből következő általános — a bíróságokra kötelező — érvenye, a meghozatalát követően érvényesülhet. Ettől különböznek az eljárási törvényekbe foglalt azon esetek, amikor a jogegységi határozat közvetlenül érinti (érintheti) az alapul fekvő ügyet (ügyeket) is.

3.2. A Bs. 29. § (1) bekezdés *b*) pontja szerint jogegységi eljárásnak van helye akkor is, ha a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik tanácsának határozatától. Ilyenkor a Bs. 29. § (2) bekezdése szerint a jogegységi határozat meghozataláig az eljárást felfüggeszti. Ugyanezt a szabályt tartalmazza a polgári eljárásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. § (6) bekezdése a felülvizsgálati eljáráshoz kapcsolódva, és a továbbiakról úgy rendelkezik, hogy: „a jogegységi eljárás befejezése után a bíróság a jogkérdést elvi jelleggel eldöntő jogegységi határozatnak megfelelő határozatot hoz.”

Szintén az adott — már elbíralt — ügyet érinti a jogegységi határozat, ha a tartalma szerinti jogszabály-értelmezésre tekintettel a már létrejött jogviszonyok egyfajta felülvizsgálatára nyílik lehetőség. Ennek módja a jogegységi határozat miatt kezdeményezhető perújítás [lásd: a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény 276. § (5) bekezdés *b*) pont].

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jogegységi határozat rendkívüli jogorvoslat (perújítás, felülvizsgálati eljárás) formában történő továbbhatása az Alkotmány 47. § (2) bekezdéséből („a bíróságokra kötelező” szövegrészből) következik, így azzal nem áll ellentétben.

3.3. A fentiekől eltérő az az eset, amikor a jogegységi tanács maga rendezheti a jogegységi eljárás alapjául szolgáló jogviszonyt, konkrét ügyet. A hatályos jogban egy ilyen esetkör van, amelyet a büntetőeljárásról szóló — többször módosított — 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: Be.) szabályoz. A Be. 291/K. § (2) bekezdése értelmében: „Ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét

megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terhelt felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ha a terhelt fogva van, a fogvatartást is megszünteti.” A 291/K. § (3) bekezdése pedig úgy szól, hogy: „A jogegységi tanács a határozatát tizenöt napon belül közli a legfőbb ügyésszel, és azzal a terhelttel, akit felmentettek, vagy akivel szemben az eljárást megszüntették. Ha az alapeljárásban a vádat magánvádló képviselte, a határozatot vele is közölni kell.”

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Be.-ben található fent idézett kivétel és az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe foglalt jogállamiságból eredő jogbiztonság között szoros összefüggés van. A büntetőügyekben megfogalmazott, a Be. 291/K. § (2) bekezdése szerinti szabály mögött — az Alkotmány 57. § (4) bekezdéséből is következő — nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege alapelvek érvényesülése is állhat.

3.4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bs. 32. § (6) bekezdésébe foglalt — „ha a törvény kivételt nem tesz” — kitétel a hatályos jogi megoldásokban nem ellentétes az Alkotmány 47. § (2) bekezdésével, mivel megteremti a lehetőségét annak, hogy — a bírói döntések útján a későbbiekben egyébként is hatályosuló — jogegységi határozat jogkövetkezményeit a jogbiztonságra tekintettel rendezni lehessen. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság e probléma kapcsán rámutat arra, hogy a Bs. 32. § (6) bekezdésébe foglalt felhatalmazás nem teremt korlátlan lehetőséget arra, hogy a jogegységi határozatnak a felekre közvetlenül kiható hatálya intézményessé váljon. Az eljárási törvények vagy más jogszabályok ilyen tartalmú módosítása, kiegészítése esetén az Alkotmánybíróságnak — erre irányuló indítvány alapján — esetenként kell vizsgálnia, hogy a jogegységi határozat feleket közvetlenül érintő hatálya nem sért-e alkotmányos jogot, vagy alapvetet (pl. hogy a jogbiztonságot szolgálja-e, nem törli-e át alkotmánysértő módon a jogerő intézményét), illetve vizsgálnia kell azt, hogy meg van-e a kellő súlyú alkotmányos indoka az adott kivételnek.

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján a Bs. 32. § (6) bekezdésének megsemmisítésére irányuló kérelmet elutasította.

4. Az indítványozó alkotmányossági vizsgálat iránti kérelmet terjesztett elő a Bs.-ben nevesített „elvi bírósági határozatokkal” szemben is. A Bs. 27. § (1) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság feladata a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása, a Bs. 27. § (2) bekezdése értelmében pedig e feladatának ellátása körében a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatot hoz és elvi bírósági határozatot tesz közzé. A Bs. 31. § (5) bekezdése az elvi bírósági határozat hivatalos gyűjteményben való közzétételéről rendelkezik. Az indítványozó véleménye szerint az Alkotmány csak a jogegységi határozatot ismeri, ezért kéri a fenti rendelkezésekből az elvi bírósági határozat szövegrész megsemmisítését. Véleménye, hogy az elvi bírósági határozat ítélezési gyakorlatot egységesítő szerepe alkot-

mányos rendezést igényelne, e nélkül a Bsz. vonatkozó szabályai a jogbiztonságot sértik.

Hasonló következtetésre jutott az indítványozó a Bsz. 33. § (1) bekezdésében szereplő kollégiumi vélemény tekintetében is.

4.1. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a Bsz. 27. § (2) bekezdése és 32. § (5) bekezdése nem alkotmány-sértő. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése a Legfelsőbb Bíróság feladatává teszi annak biztosítását, hogy a bíróságok jogalkalmazása egységes legyen. Az Alkotmány e rendelkezése nem zárja ki, hogy a Legfelsőbb Bíróság ezen alkotmányos feladatellátása érdekében törvény — a jogegységi határozaton kívül — a feladatellátás módjait kiegészítse. Ezt tette a Bsz., amikor az elvi bírósági határozatok közzétételéről rendelkezett. A Bsz. rendelkezései alapján megállapítható, hogy az elvi bírósági határozatok közzétételének szabályozása lehetőséget kíván nyújtani bármelyik bírónak, illetve bíróságnak számára, hogy bekapcsolódhasson a bírósági jogalkalmazás egységét is szolgáló joggyakorlat továbbfejlesztésének legfelsőbb bírósági feladatába. Mindez az Alkotmány 47. § (2) bekezdésével nem áll ellentétben.

Az indítványozó a jogbiztonság sérelmét is felveti a tekintetben, hogy a Bsz. nem rendelkezik arról az eljárásról, amely alapján az elvi bírósági határozat közzétételre kerül.

A Bsz. 28. § (1) bekezdése szerint: „Ha az ítéletábrá, a megyei bíróság vagy a helyi bíróság tanácsa, illetőleg egyesbírája valamely elvi kérdésben határozott és a határozata jogerőre emelkedett, köteles az elvi jelentőségű határozatot a bíróság elnökének bemutatni.” A 28. § (2) bekezdés pedig a következőképpen rendelkezik: „Az ítéletábrá, a megyei bíróság elnöke, a kollégiumvezetője, valamint a helyi bíróság elnöke köteles a vezetése alatt álló bíróságok ítélezését folyamatosan figyelemmel kísérni. Ha az (1) bekezdés szerinti határozatból, a bíróság által elintézt ügyekből, a bíróságokon lefolytatott vizsgálat alkalmával vagy más módon arról szerzett tudomást, hogy a vezetése, illetőleg a felügyelete alatt álló bíróságnál elvi kérdésben ellentétes gyakorlat alakult ki, vagy ellentétes elvi alapokon nyugvó jogerős határozatokat hoztak, erről köteles a magasabb szintű bíróság elnökét — a határozatok, illetőleg a szükséghez képest az egyéb iratok felterjesztésével — tájékoztatni.”

A Bsz. — idézett — 28. §-a szerinti rendelkezésekből kiderül, hogy a bírósági szervezeti törvény hangsúlyt helyez az elvi kérdések egységes megítélésére, és ennek érdekében a bírósági szervezetrendszeren belül szabályozza azt a „mechanizmust”, amelynek útján az elvi kérdést eldöntő bírósági határozatok eljutnak a magasabb bírói fórumokhoz, végső soron a Legfelsőbb Bírósághoz. Tehát az elvi határozatokkal kapcsolatos eljárás a Bsz.-ben szabályozást nyert. Amennyiben az elvi bírósági határozat a Legfelsőbb Bíróság elé kerül, a Legfelsőbb Bíróság Alkotmányban rögzített feladatellátása és az ebből fakadó jogai az irányadóak: nevezetesen a bíróságok jogalkalmazásának az egységesítése. Amennyiben a Legfelsőbb Bíróság szükséges-

nek tartja, hogy valamely bírósági határozatban kifejtett elvi álláspont az ítélezési gyakorlatban széleskörűen ismertté váljon, lehetősége van az adott határozatot közzétenni. Ezáltal a bírói gyakorlatot megfelelően orientálhatja. A Bsz. a közzétett elvi bírósági határozatok követéséről nem szól, nem tartalmaz olyan rendelkezést, mint amelyet az Alkotmány a jogegységi határozat vonatkozásában.

A Bsz. vonatkozó szabályaiból azonban az következik, hogy ha az elvi kérdések eldöntése során ellentétes gyakorlat alakul ki, akkor jogegységi eljárás kezdeményezésének van helye. Erre nyilván akkor is sor kerülhet, ha az ellentétes gyakorlat amiatt alakul ki, mert a bíróságok a korábban közzétett elvi bírósági határozatot nem követik. Az ennek kapcsán született jogegységi határozat viszont a bíróságokra már kötelező. Tehát az elvi bírósági határozat közzétételének törvényi lehetősége nem okoz jogbizonytalanságot, mert az — a jogegységi határozattal ellentétben — nem kötelező.

Mindezen indokok alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Bsz. 27. § (2) bekezdésében és 32. § (5) bekezdésében szereplő „elvi bírósági határozat” közzététele sem az Alkotmány 47. § (2) bekezdését, sem az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményét nem sérti, ezért az Alkotmánybíróság a Bsz. 27. § (2) bekezdése és 32. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmet elutasította.

4.2. A Bsz. 33. §-a a kollégium szerepét szabályozza a jogegységi eljárásban. Az (1) bekezdés szerint a kollégium az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében elemzi a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint e rendelkezés sem sérti a jogbiztonságot. A Bsz. 33. § (1) bekezdésében nem arról van szó, hogy a Legfelsőbb Bíróság vagy a megyei bíróságok kollégiumai végérvényesen és kötelező erővel döntenek egyes szakmai kérdésekben. A jogalkalmazási kérdésekben való kollégiumi véleménynyilvánítás Bsz.-be foglalt szabálya csupán a vitás kérdések eldöntését elősegítő rendelkezés. Ezt támasztja alá a Bsz. 33. § (2) és (3) bekezdése is, amely ezzel kapcsolatban a kollégiumvezetőknek javaslati, illetve kezdeményezési jogot biztosít a jogegységi eljárás megindítására. Erre akkor is sor kerülhet — a törvény szóhasználatára szerint „szükség esetén” —, ha a jogalkalmazás egységesítéséhez a kollégiumi vélemény nem elégséges. A Bsz. 33. §-a a kollégium szerepét átláthatóan rendezi a jogegységi eljárásban, és az egységes ítélezési gyakorlat biztosításában, ezért az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével nem áll ellentétben.

Az Alkotmánybíróság e kérdéskörrel kapcsolatban végül megjegyzi, hogy a különböző bírónak és bíróságoknak a Bsz. 33. § (1) bekezdése szerinti kollégiumi véleményhez való viszonya kívül esik az alkotmányossági vizsgálat körén.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Bsz. 33. § (1) bekezdésének megsemmisítésére irányuló kérelmet is elutasította.

5. A Bsz. 105. §-ával kapcsolatban az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből eredő jogbiztonság sérelmét állítja az alábbiak miatt:

5.1. A Bsz. 105. §-a a jogegységi határozat és az ítélkezési gyakorlat egységesítésére szolgáló korábbi eszközök viszonyát rendezi. Ennek értelmében a Bsz. hatálybalépését megelőzően hozott irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások az eltérő irányutató tartalmú jogegységi határozat meghozataláig alkalmazhatók. A Bsz. 106. §-a értelmében az igazságügy-miniszter köteles e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül a bíróságokra vonatkozó igazságügy-miniszteri rendeleteket felülvizsgálni, és e törvény végrehajtásához szükséges mértékben azokat módosítani, illetőleg hatályon kívül helyezni.

Az indítványozó álláspontja szerint alkotmányellenes, a jogbiztonságot sérti, hogy az irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások továbbélésének — az igazságügy-miniszteri rendeletekhez hasonlóan — nincs végső határideje.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem sérti a jogbiztonságot az irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások továbbélése az eltérő tartalmú jogegységi határozatig. Kétségtelen, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a jogegységi határozat egy új „minőséget” jelent a korábbi viszonylag tagolt szakmai irányítási eszközrendszerhez képest. A korábbi irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások tömeges, határidőhöz kötött felülvizsgálatát azonban semmi nem indokolja, ennek szükségessége az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből nem következik. Az irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások egykori kiadásának megfelelő alkotmányos és törvényi (1972. évi IV. törvény 46. és 49. §-ai) alapja volt, meghozataluk — ugyanúgy ahogy a jogegységi határozat esetében — a Legfelsőbb Bíróság jogkörébe tartozott.

Az Alkotmánybíróság a fenti indokok alapján a Bsz. 105. §-ának megsemmisítésére irányuló kérelmet elutasította.

5.2. Az indítványozó a Bsz. 105. §-ával kapcsolatban kifejtette még, hogy a kollégiumi állásfoglalások a korábbi Alkotmány-szöveggel is ellentétesek voltak, ezért azok időleges továbbélése e miatt is alkotmányértő.

Az Alkotmánybíróság a jogszabályok alkotmányossági vizsgálata során az elbíráláskor hatályos alkotmányszöveghez van kötve. A hatályos Alkotmánnyal vetette össze az Alkotmánybíróság a 27/1991. (V. 20.) AB határozatában a korábbi államosítási jogszabályokat (ABH 1991. 73.); a népszavazásra vonatkozó Alkotmány-kiegészítést követően az új alkotmányi rendelkezések váltak irányadóvá az e tárgykört szabályozó korábbi törvény alkotmányossági vizsgálata során [lásd: 52/1997. (X. 14.) AB határozatban (ABH 1997. 331.)].

Az Alkotmány 47. § (2) bekezdésének hatályos szövegét az 1997. évi LIX. alkotmánymódosító törvény 9. §-a állapította meg. Ezért az Alkotmánybíróság nem foglalkozott érdemben azzal, hogy a kollégiumi állásfoglalások összhangban álltak-e az Alkotmány 47. § (2) bekezdésének 1997. október 1. előtt hatályban volt rendelkezéseivel. A korábbi, az ítélkezési gyakorlat egységesítését biztosító eszközök továbbélését pedig az Alkotmánybíróság a fentiekben nem találta alkotmányértőnek.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt e részében is elutasította.

6. Az indítványozó végül azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a Bsz. előzőekben részletezett — rendelkezéseinek vizsgálata során a két alkotmányos alapelv, nevezetesen: a hatalommegosztás elvének és a bírói függetlenség elvének összevetése eredményeként jelölje ki a bírói függetlenség határait.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó ez irányú kérelme — tartalma szerint — az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének és az 50. § (3) bekezdésének értelmezésére irányul. Az Alkotmánybíróság absztrakt alkotmányértelmezésre irányuló hatáskörét az Abtv. 1. § g) pontja, 21. § (6) bekezdése és 51. §-a szabályozza. Az Abtv. 21. § (6) bekezdése szerint ezt az eljárást nem kezdeményezheti bárki, csak az ott meghatározott közjogi szervek és tisztséget viselők. Mivel az alkotmányértelmezésre irányuló indítvány nem jogosulttól érkezett, ezért az Alkotmánybíróság azt — érdemi vizsgálat nélkül — visszautasította.

Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét az ügy jelentőségére tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czucz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkiné
dr. Vasadi Éva* s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 815/B/1998.

**Az Alkotmánybíróság
13/2001. (V. 14.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnöknek az Országgyűlés által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálatára benyújtott indítványa alapján — *dr. Kukorelli István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával — meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendeletet módosító, az Országgyűlés 2000. december 5-i ülésnapján elfogadott törvény 1. §-ával beiktatott 37/B. § (1) bekezdéséről, továbbá a 2. §-ával beiktatott 118. § (6) bekezdésének és a 3. § (2) bekezdésével módosított 122. § (3) bekezdésének a 37/B. §-ra utaló részéről megállapítja: alkotmányellenes az elítélt, az előzetesen letartóztatott, illetve az elzárást töltő elkövető sajtó útján történő nyilatkozattételének korlátozhatósága a közbiztonság, mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme, a bűnözés megelőzése, a szolgálati titok és egyéb bizalmas adat közlésének megakadályozása érdekében.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országgyűlés 2000. december 5-i ülésnapján törvényt fogadott el a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bvtvr.) módosításáról. Az elfogadott törvénynek (a továbbiakban: Bvtvr.M.) az ügyben releváns rendelkezései kiegészítik a Bvtvr.-t a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott elítélt és az előzetesen letartóztatott „sajtó útján történő” nyilatkozattételének szabályaival, továbbá az elítéltre meghatározott új szabályok alkalmazását rendelik az elzárást töltő elkövetőkre is.

A köztársasági elnök — a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság korlátozásának alkotmányossága tekintetében megfogalmazódott aggályai miatt — a törvényt nem írta alá, hanem a 2000. december 21-én kelt indítványában — az Alkotmány 26. § (4) bekezdésében írt jogkörénél fogva — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ának a) pontja, 21. § (1) bekezdésének b) pontja és a 35. §-a

alapján a Bvtvr.M. meghatározott rendelkezéseinek előzetes alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte.

2. Az elítélt, az előzetesen letartóztatott, illetve az elzárást töltő elkövető (a továbbiakban együtt: fogvatartott) véleménynyilvánítási jogának gyakorlásával összefüggő hatályos büntetés-végrehajtási szabályozás a következő:

A Bvtvr. IV. fejezete a szabadságvesztés végrehajtásáról, ezen belül a III. cím az elítéltek kötelezettségeiről és jogairól szól. A véleménynyilvánítási szabadság szempontjából releváns hatályos rendelkezések szerint:

„19. § A szabadságvesztés végrehajtásának célja az, hogy e törvényben meghatározott joghátrány érvényesítése során elősegítse az elítéltnak a szabadulása után a társadalomba történő beilleszkedését, és azt, hogy tartózkodjék újabb bűncselekmény elkövetésétől.”

„32. § A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt elveszti a személyi szabadságát; az állampolgári kötelességei és jogai annyiban szünetelnek, illetve korlátozottak, amennyiben erről az ítélet vagy törvény rendelkezik.”

„36. § (1) Az elítélt jogosult

[...]

b) a hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a büntetés-végrehajtási intézet által engedélyezett személyekkel való levelezésre, a levelek gyakorisága és terjedelme nem korlátozott;

c) legalább havonként látogató fogadására; ha a büntetés-végrehajtási intézet biztonsága indokolja, az elítélt rácson keresztül beszélhet a látogatóval;

[...]

g) a büntetés-végrehajtási intézetben és a büntetés-végrehajtástól független szervhez közérdekű bejelentés, panasz, kérelem és jognyilatkozat előterjesztésére;”

„(5) Az elítélt állampolgári jogai a következőképpen módosulnak:

a) a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való joga nem veszélyeztetheti a büntetés-végrehajtási intézet rendjét és biztonságát;

[...]

c) a véleményét olyan formában nyilváníthatja, amely nem zavarja a büntetés-végrehajtási intézet rendjét és biztonságát; ha a közzétételre szánt vélemény sérti a büntetés-végrehajtás rendjét és biztonságát, az ezt tartalmazó iratot le kell foglalni;

d) a levelezése — a hatóságokhoz és a nemzetközi szervezetekhez küldött levelek kivételével — a büntetés-végrehajtási intézet biztonsága szempontjából ellenőrizhető, az ellenőrzés lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell;

e) távbeszélő használatára a büntetés-végrehajtási intézet lehetőségei szerint jogosult, ez ellenőrizhető, az ellenőrzés lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell;”

A Bvtvr. X. fejezete az előzetes letartóztatás végrehajtása körében a következő — a jelen ügyben releváns — szabályokat tartalmazza:

„118. § (1) Az előzetesen letartóztatott

[...]

d) hozzátartozóival és — az ügyész, a vádirat benyújtása után a bíróság jóváhagyásával — más személyekkel levelezhet, legalább havonta egyszer fogadhat látogatót, és kaphat csomagot,

[...]

h) panasz, kérelem előterjesztésére jogosult,

[...]

(2) Az előzetesen letartóztatott levelezési és látogatófogadási joga — a védőjével való érintkezés kivételével —, [...] a büntetőeljárás eredményessége érdekében korlátozható.”

A Bvtvr. XI. fejezetében meghatározott szabályok szerint történik a szabálysértés miatt alkalmazható elzárás végrehajtása:

„122. § (3) Az elzárás végrehajtására a [...] 36. § (1) bekezdése a)–b) [...] pontjának [...] rendelkezései irányadók azzal, hogy az elzárást töltöt megfelelően megilletik az elítélt részére biztosított jogosultságok.”

„124. § (2) Az elkövető

[...]

b) hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a büntetés-végrehajtási intézet által jóváhagyott személyekkel levelezhet,

c) egy alkalommal fogadhat látogatót,

[...]

g) panasz, kérelem és jognyilatkozat előterjesztésére jogosult.”

3. A Bvtvr.M.-nek a köztársasági elnök indítványa által érintett rendelkezései a következők:

„1. § A büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) a következő 37/B. és 37/C. §-okkal egészül ki:

„37/B. § (1) Az elítélt sajtó útján történő nyilatkozattétele a nemzetbiztonság, a közbiztonság, mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme, a bűnözés megelőzése, az államtitok, a szolgálati titok és egyéb bizalmas adat közlésének megakadályozása, valamint a büntetés-végrehajtási intézet rendje és biztonsága érdekében korlátozható.

(2) Az elítélt nyilatkozattételét tartalmazó írás, kép-, hangfelvétel (a továbbiakban: közlésre szánt anyag) közzétételéhez az országos parancsnok vagy az általa kijelölt személy (a továbbiakban: parancsnok) engedélye szükséges. Az engedély akkor tagadható meg, ha az az (1) bekezdésben meghatározott érdekek valamelyikét sértené vagy veszélyeztetné. A megtagadásról indokolt írásbeli határozatot kell hozni. Ebben az esetben a közlésre szánt anyagot vissza kell tartani. A parancsnok az engedély megadásáról vagy megtagadásáról 3 napon belül dönt, e határidő lejártával az engedély megadottnak tekintendő.

37/C. § (1) A közzététel megtagadásáról szóló határozat ellen az elítélt vagy a sajtó képviselője a kézhezvételtől számított 3 napon belül a döntést hozó parancsnok szolgál-

lati helye szerinti megyei bíróság székhelyén lévő helyi bírósághoz fordulhat.

(2) A bíróság a kérelem beérkezésétől számított 3 napon belül, polgári nemperes eljárásban, szükség esetén a felek meghallgatása után határoz; a parancsnok döntését helyben hagyja, vagy az engedélyt pótolja. Az eljárás költségmentes. A bíróság határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak.”

2. § A Bv. tvr. 118. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az előzetesen letartóztatott sajtó útján történő nyilatkozattételére a 37/B. § rendelkezései az irányadók azzal, hogy a nyilatkozat tételéhez, valamint a közlésre szánt anyag közzétételéhez az ügyész, a vádirat benyújtása után a bíróság döntése szükséges [116. § (1) bek.]. Az ügyész, illetve a bíróság a döntése előtt beszerzi a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a rendőrségi, vagy a katonai fogda rendjét és biztonságát érintő kérdésben a fogvatartásért felelős parancsnok véleményét. Amennyiben az ügyész az engedélyt megtagadta, illetve arról 3 napon belül nem dönt, az ügyfél a bírósághoz fordulhat. A bíróság eljárására a 37/C. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

3. §

(1) [...]

(2) A Bv. tvr. 122. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az elzárás végrehajtására [...] a 36. § (1) bekezdése [...] b), d)–o) pontjának, [...] (5) bekezdésének, [...], a 37/B. § és a 37/C. §, [...] rendelkezései az irányadók.”

4. § (1) A Bv. tvr. 124. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elkövető)

„c) havonta legalább egy alkalommal fogadhat látogatót,”

(2) [...]

5. § [...]

6. § Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap 15. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a Bv. tvr. 36. §-a (5) bekezdésének c) pontja, valamint a 124. §-a [...] (2) bekezdésének f) és g) pontja hatályát veszti.”

4. A köztársasági elnök indítványában kifejtette, hogy a Bvtvr.M. 1. és 2. §-ában, valamint a 3. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések „előzetes cenzúrát írnak elő”, így korlátozzák az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadságot és a 61. § (2) bekezdésben biztosított sajtószabadságot. Véleménye szerint a Bvtvr.-nek a Bvtvr.M 1. §-ával megállapított 37/B. § (1) bekezdése, továbbá a 2. §-ával megállapított 118. § (6) bekezdésének, valamint 3. § (2) bekezdésével megállapított 122. § (3) bekezdésének a 37/B. §-ra utaló része annyiban alkotmányellenes, amennyiben nem csupán a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a rendőrségi vagy katonai fogda rendje és biztonsága érdekében teszi lehetővé a nyilatkozat közzététele engedélyezésének megtagadását.

Álláspontja szerint szükségtelen — és ebből következően aránytalan — a korlátozás az „egyéb bizalmas adat” közlésének megakadályozása érdekében, mivel ebben az esetben a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság korlátozását nem indokolja egy másik alapvető jog védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érdek. Ezen túlmenően az „egyéb bizalmas adat” olyan, a magyar jogrendben ismeretlen gyűjtőfogalom, amely gyakorlatilag korlátlan mérlegelést biztosít a döntésre felhatalmazott szervezetnek.

A köztársasági elnök a Bvtvr. újonnan beillesztett 37/B. § (1) bekezdésében felsorolt egyéb korlátozási okokat nem tekinti ugyan szükségtelennek, azonban szerinte „a véleményszabadságnak és sajtószabadságnak a büntetés-végrehajtás rendjén és biztonságán kívüli okokból előzetes cenzúrával való korlátozása aránytalan, és ezért alkotmányellenes.” Nem lát okot arra, hogy a fogvatartottak tekintetében „a törvényhozó az általánosan irányadó szabályokon túlmenően adjon lehetőséget a véleményszabadság és a sajtószabadság korlátozására pusztán azért, mert fogvatartott személy nyilatkozatáról van szó.”

Az indítvány végül felhívja a figyelmet arra, hogy az aggályosnak tartott szabályok nem alkalmasak teljes mértékben a kívánt cél — a meghatározott adatok nyilvánosságra kerülésének megakadályozása — elérésére. A Bvtvr. új 37/B. § (1) bekezdése ugyanis a „sajtó útján” és nem a „sajtótermékben” történő közlésre utal.

5. Az Alkotmánybíróság eljárásában beszerezte az igazságügy-miniszter véleményét is.

II.

A köztársasági elnök indítványa kapcsán az Alkotmánybíróság által figyelembe vett további jogszabályi rendelkezések a következők:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság [...] demokratikus jogállam.

[...]

(3) A társadalom egyetlen szervezetének, egyetlen állami szervnek vagy állampolgárnak a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.”

„5. § A Magyar Köztársaság állama védi a nép szabadságát és hatalmát, az ország függetlenségét és területi épségét, valamint a nemzetközi szerződésekben rögzített határait.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.”

2. A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (a továbbiakban: Stv.) rendelkezései:

Preambulum: „A Magyar Köztársaság Alkotmánya biztosítja a sajtószabadságot. Mindenkinek joga van a sajtó útján közölni nézeteit, alkotásait, amennyiben azok nem sértik a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét.”

„2. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. A sajtó feladata — a hírközlés más eszközeivel összhangban — a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás.

[...]

(3) A sajtó segítse elő a társadalmi jelenségek közötti összefüggések megértését.”

„3. § (1) A sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.”

[1997. X. 31-ig hatályos] „15. § (3) Az ügyész indítványára a bíróság megtiltja annak a sajtóterméknek vagy sajtóterméknek nem minősülő iratnak a nyilvános közlését, amely a 3. § (1) bekezdésébe, valamint a 12. § (2) bekezdésébe ütközik. Az ilyen sajtótermék vagy irat nyilvános közlését az ügyész azonnal felfüggesztheti. Az ügyész nyilvános közlést felfüggesztő határozata a bíróság érdemi határozatának a jogerőre emelkedésével veszti hatályát.”

„20. § E törvény alkalmazásában:

a) sajtó: az időszaki lap, a rádiózárról és televíziózárról szóló törvény szerinti műsorszolgáltató és a hírügynökség;

b) sajtótermék: az időszaki lap egyes lapszámai, a rádió- és a televízióműsor, a könyv, a röplap és az egyéb szöveges kiadvány — ide nem értve a bankjegyet és az értékpapírt —, a zeneművet, grafikát, rajtot vagy fotót tartalmazó kiadvány, a tékép, a nyilvános közlésre szánt műsoros filmszalag, videokazetta, videolemez, hangszalag és hanglemez, továbbá bármely más tájékoztatást vagy műsort tartalmazó, nyilvános közlésre szánt technikai eszköz;

c) [...]

d) nyilvános közlés: a sajtótermék árusítása, szétküldése, kézbesítése, üzletszerű kölcsönzése, ingyenes szétosztása, bemutatása nyilvánosság előtt, sugárzása vagy vezetékes továbbítása;

e) tájékoztatás: tényeknek, eseményeknek, hivatalos közleményeknek, beszédeknek, valamint az ezekre vonat-

kozó véleményeknek, elemzéseknek és értékeléseknek sajtótermék útján történő nyilvános közlése;

f) időszaki lap: az a napilap, folyóirat és egyéb lap, valamint ezek melléklete, amely egy naptári évben legalább egyszer megjelenik, azonos címmel és tárgykörrel kerül kiadásra, évfolyamszámmal, sorszámval, keltezéssel van ellátva, és akár eredeti szerzői alkotásként, akár átvett fordításként az újságírói, az írói vagy a tudományos műfaj körébe tartozó írásművet (hírt, tudósítást, cikket, riportot, tanulmányt, verset, elbeszélést stb.), fényképet, grafikát, karikatúrát vagy rejtvényt közöl.”

3. A bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról szóló 10/1986. (IX. 1.) IM—BM együttes rendelet:

„6. § Az újságíró az előzetes letartóztatásban levő terhelttel csak a nyomozó hatóság vagy az ügyészség felvilágosítás adására jogosult képviselőjének engedélyével — az általa meghatározott ellenőrzés mellett — folytathat beszélgetést. A beszélgetés során fénykép, televízió vagy filmfelvétel, illetőleg hangfelvétel (a továbbiakban: felvétel) az engedélyező hozzájárulásával készíthető. A felvétel nyilvánosságra hozatalához — a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott eseten kívül — a terhelt hozzájárulása szükséges.”

„11. § (1) A bírósági tárgyaláson felvételt készíteni csak az eljáró tanács elnökének engedélyével szabad. Az engedély — a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott eseten kívül — csak akkor adható meg, ha a felvétel nyilvánosságra hozatalához a felvételen szereplő és az eljárásban részt vevő személyek hozzájárultak.

(2) Az érintett személy hozzájárulása nélkül felvételt készíteni csak a Ptk. 80. § (3) bekezdésében meghatározott esetben szabad, erre az eljáró tanács elnöke adhat engedélyt.”

„12. § A büntetésvégrehajtási intézetben szabadságvesztés büntetését vagy elzárását töltő, illetőleg szigorított őrizetben levő személlyel való beszélgetést, a beszélgetésről felvétel készítését a büntetésvégrehajtás országos parancsnoka az Igazságügyi Minisztérium Tudományos és Tájékoztatási főosztályának vezetőjével egyetértésben engedélyezi. Az engedélyezésre a 11. § (1)—(2) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.”

4. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.):

„41. § (1) A szabadságvesztést büntetésvégrehajtási intézetben, fegyház, börtön vagy fogház fokozatban kell végrehajtani.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, valamint az elítélt kötelezettségeit és jogait külön jogszabály határozza meg.

(3) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítéltnak azok az állampolgári jogai és kötelezettségei, amelyek a büntetés céljával ellentétesek, így különösen, amelyekre a közügyektől eltiltás kiterjed.”

„137. § E törvény alkalmazásában [...]”

12. nagy nyilvánosságon a bűncselekménynek a sajtó, egyéb tömegtájékoztatási eszköz, sokszorosítás, illetőleg elektronikusan rögzített információ távközlő hálózaton való közzététele útján történő elkövetését is érteni kell,”

III.

A Bvtvr.M. javaslatának indokolásában, az országgyűlési vitában, továbbá a köztársasági elnök indítványában és az igazságügy-miniszter nyilatkozatában hangsúlyt kapott az Alkotmánybíróság, az Emberi Jogok Európai Bírósága, illetve a korábban működött Emberi Jogok Európai Bizottsága gyakorlata. Az indítványban vitatott szabályok alkotmányosságának megítéléséhez tehát az Alkotmánybíróság maga is áttekintette irányadó döntéseit, továbbá a strasbourgi szervek releváns határozatait.

1. Az Alkotmánybíróság eddig még nem vizsgálta érdemben olyan jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát, amely kifejezetten a fogvatartott személyek véleménynyilvánítási szabadságával függ össze. Ugyanakkor több döntésben foglalkozott egyrészt a közlés szabadságának, illetve speciálisan a sajtó szabadságának alkotmányossági kérdéseivel, másrészt az államnak a büntető hatalomból adódó jogaival és kötelezettségeivel. A határozatoknak a jelen ügyben releváns lényege a következőkben foglalható össze:

1.1. Az Alkotmánybíróság eddigi határozataiban a bűncselekménnyé nyilvánítással összefüggésben foglalt állást azoknak — a büntetőjogi felelősségre vonás rendszerébe tartozó — jogszabályoknak az alkotmányosságáról, amelyek korlátozzák a véleménynyilvánítási szabadságot és a sajtószabadságot. A véleménynyilvánítási szabadság büntetőjogi korlátozásának alkotmányos feltételeit az Alkotmánybíróság alapvetően a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban (ABH 1992, 167.) és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban (ABH 1994, 219.) munkálta ki. E két határozatban rögzített elveket alkalmazta a további — e szempontból azonos tárgyú — határozataiban is [12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106.; 13/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 61.; 14/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 83.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117.].

Az Alkotmánybíróság e határozatokban is megfogalmazott felfogása szerint minden alkotmányos alapjog tekintetében fontos kérdés, hogy azokat lehet-e, illetve milyen feltételekkel lehet megszorítani, korlátozni. A véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság esetén ez a kérdés kiemelt jelentőséget kap, mivel ezen szabadságok a demokratikus társadalom alapvető értékei közé tartoznak. A szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie. A véleménynyilvánítási szabadság

— mint alkotmányos alapjog — magas értéktartalmából következik, hogy a korlátozás alapjául szolgáló érdeksélemnek különösen súlyosnak kell lennie.

A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; addig amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül. Az Alkotmány a szabad kommunikációt — az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot — biztosítja. Az egyéni véleménynyilvánítás, a saját törvényei szerint kialakuló közvélemény, és ezekkel kölcsönhatásban a minél szélesebb tájékozottságra épülő egyéni véleményalkotás lehetősége az, ami alkotmányos védelmet élvez.

Az egyéni véleménynyilvánítási szabadság szubjektív joga mellett az Alkotmány 61. §-ából következik a demokratikus közvélemény kialakulása feltételeinek és működése fenntartásának biztosítására irányuló állami kötelezettség. A véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék [v.ö.: 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167., 170., 172., 178.].

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint kiemelkedő alkotmányos érdek az állami feladatokat ellátó szervek és személyek tevékenységének nyilvános bírálhatósága. A demokratikus jogállam állami intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája — még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is — a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme. [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 229.]

1.2. Az Alkotmánybíróságnak kifejezetten a sajtó szabadságával összefüggő döntéseiből jelen ügyben az alábbi megállapítások kiemelése indokolt:

A sajtó szabadságát arra figyelemmel kell garantálnia az államnak, hogy a sajtó a véleménynyilvánításhoz szükséges információszerezésnek, a véleménynyilvánításnak és véleményformálásnak kitüntetett fontosságú eszköze. A sajtónak alapvető szerepe van a véleménynyilvánítás feltételét képező tájékozódásban. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése is egymás mellett tartalmazza a szabad véleménynyilvánításhoz, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot.

A sajtószabadságot elsősorban az állam tartalmi be nem avatkozása biztosítja; ennek felel meg például a cenzúra tilalma. Ezzel a tartózkodással az állam elvileg lehetővé teszi, hogy a társadalomban meglévő vélemények, valamint a közérdekű információk teljessége megjelenjen a sajtóban. A tájékozódáshoz való jog, vagyis az információszabadság anyagi és eljárási garanciáit az állam elsősorban másutt, az adatokhoz való hozzájutásnál építi ki, nem sajtóosan a sajtóra, hanem bárkire nézve. Demokratikus köz-

vélemény azonban csakis teljes körű és tárgyilagos tájékoztatás alapján jöhet létre [v.ö.: 37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992., 227., 230—231.].

A jelen ügy megítélése szempontjából irányadó a 20/1997. (III. 19.) AB határozat. E határozat rendelkező részében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 15. § (3) bekezdése részben alkotmányellenes. Alkotmányellenes az, hogy az ügyész mások személyéhez fűződő jogainak sérelmére és magánvádas bűncselekmény megvalósulására hivatkozva az érintettek akaratától függetlenül indítványozhatja, a bíróság pedig ennek alapján megtilthatja a sajtótermék vagy sajtóterméknek nem minősülő irat nyilvános közlését, továbbá, hogy az ilyen sajtótermék vagy irat nyilvános közlését az ügyész azonnal felfüggesztheti.” (ABH 1997, 85.)

Az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy az ügyész és a bíróság támadott döntési jogosultságai nem foglalják magukban a sajtótermék útján közölni szánt gondolatok tartalmának kötelező előzetes közhatalmi ellenőrzését, értékelését és minősítését abból a szempontból, hogy azok sajtótermékként előállíthatóak-e. Ezért a támadott döntési lehetőségek nem tekinthetők cenzúrának, tehát azok nem sértik a sajtószabadsághoz való jogot (ABH 1997, 85., 94.).

1.3. Az Alkotmánybíróság több — elsősorban a büntetőeljárás szabályok alkotmányosságát érintő — határozatában fogalmazta meg az államnak a büntető hatalomból adódó alkotmányos jogait és kötelezettségeit. Demokratikus jogállamban a büntető hatalom az állam — alkotmányosan korlátozott — közhatalmi jogosítványa a bűncselekmény elkövetőinek felelősségre vonására. A bűncselekmények a társadalom jogi rendjének sérelmét jelentik és a büntetés jogát az állam gyakorolja. A bűnüldözés kizárólagos joga egyben a büntető igény érvényesítéséről való gondoskodás kötelezettségét jelenti, a büntetőjogi felelősségre vonás egyben az állam alkotmányos kötelessége is. A büntető hatalom gyakorlása szükségképpen érinti az egyének alkotmányos alapjogait. Az államnak az Alkotmányból levezethető kötelezettsége indokolja, hogy az állami büntető hatalmat gyakorló szerveknek feladataik teljesítéséhez hatékony eszközeik legyenek, még ha ezek az eszközök, lényegüket tekintve, súlyosan jogkorlátozóak is [v.ö.: 40/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 288.; 715/D/1994. AB határozat, ABH 1997, 584.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372.; 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 19/1999. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1999, 150.; 26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265.].

Az állami büntető igény keletkezése és érvényesítése során a bűncselekmény sértettjének az elkövető megbüntetésével kapcsolatos kívánsága csak korlátozott mértékben játszik szerepet. A bűncselekmények közül az ún. magánvádas ügyek azok, ahol az egyébként alkotmányos alapjogokat sértő bűncselekmények (pl. rágalmozás, becsületsértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése) miatti büntető igény érvényesítését az állam átengedi a

sértettnek [40/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 288., 289—290.].

Az Alkotmánybíróság a büntetés-végrehajtás alkotmányossági kérdéseit a büntetés-végrehajtási bíróság határozatai elleni jogorvoslati joggal összefüggésben vizsgálta. Megállapította, hogy a büntető hatalom az egyént érintően legmarkánsabban a büntető felelősségre vonás e szakaszában érvényesül. Kétségtelen, hogy az alapvető emberi jogokba való beavatkozás jogalapját a büntetőeljárásban meghozott jogerős ítélet teremti meg, a tényleges korlátozás, a beavatkozás azonban a végrehajtás menetében történik. Az egyének helyzetében jogilag ugyan az elítélés, ám ténylegesen a végrehajtás ténye váltja ki az érzékelhető változást [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27., 31.].

2. A véleménynyilvánítási szabadság biztosítását a magyar államra kötelezővé tevő nemzetközi egyezmények, így az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány), valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) meghatározzák a véleménynyilvánítási szabadság korlátozhatóságának tartalmi feltételeit.

2.1. Az Egyezségokmány 19. Cikkének 3. bekezdése szerint a szabad véleménynyilvánítás tartalmaként „a 2. bekezdésében meghatározott jogok gyakorlása különleges kötelezettségekkel és felelősséggel jár. Ennélfogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek

a) mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartása, illetőleg

b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közérkölcsek védelme érdekében szükségesek”.

Az Egyezmény 10. Cikkének 2. pontja előírja: „E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknél, feltételeknél, korlátozásoknál vagy szankcióknál vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas információ közzétételének megakadályozása, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

Az Alkotmánybíróság több határozatában is elemezte az Egyezmény 10. Cikke tekintetében kialakult joggyakorlat irányadó lényegét [így legutóbb pl. 13/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 62.; 14/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 83.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117.].

Eszerint a Bíróság határozataiban visszatérően emlékeztet arra, hogy a véleménynyilvánítási szabadsága a demokratikus társadalom egyik lényeges vonása, és nem-

csak olyan információkra vagy eszmékre alkalmazandó, amelyek kedvezően fogadtatnak, avagy amelyeket ártatlannak vagy közömbösnek tekintenek, de azokra is, amelyek támadnak, sokkolnak vagy nyugtalanítanak. A véleménynyilvánítás szabadsága alóli kivételeket szűken kell értelmezni és a korlátozásoknak meggyőző módon kell megalapozottnak lenniük.

Ezek az elvek különösen fontosak a sajtó tekintetében. A média feladata valamennyi közérdekű kérdéstről információk és eszmék, gondolatok közzététele, ugyanakkor a társadalom tagjainak is joga, hogy hozzájussanak ezekhez. A Bíróság a véleménynyilvánítási szabadság védelmében elismerte azt is, hogy a közzététel szabadsága — különösen újságírók esetében, azon lényegi szerep miatt, amelyet a sajtó a demokratikus társadalomban betölt — magában foglalja a bizonyos fokú túlzások, sőt provokatív módszerek alkalmazását is. Az Egyezmény nem tiltja meg a véleménynyilvánítási szabadság előzetes korlátozását, ez azonban a Bíróság részéről a lehető leggyöngyösebb vizsgálatot igényli. Különösen érvényes ez a média területén. A hír múlt érték („romlandó áru”), és nyilvánosságra hozatalának — még ha rövid időre is történő — késleltetése, akadályozása, az értéke és az iránta megnyilvánuló érdeklődés teljes elvesztésének kockázatával jár.

A Bíróság esetjoga azt is mutatja, hogy a véleménynyilvánítási szabadságát korlátozó intézkedések meghatározásában a nemzeti hatóságoknak viszonylag széles körű mozgásterük van. Ennek alapja, hogy a nemzeti hatóságok jobban meg tudják ítélni a korlátozások szükségességét. A nemzeti hatóságok mérlegelése ugyanakkor európai ellenőrzés mellett történik. Ez az ellenőrzés kiterjed mind a jogi szabályozásra, mind pedig annak a konkrét esetben való alkalmazására. Végző fokon a Bíróságnak van hatásköre annak eldöntésére, hogy a korlátozás összeegyeztethető-e a 10. Cikk védelme alatt álló véleménynyilvánítási szabadsággal vagy nem.

2.2. Az Egyezmény — eltérően az Egyezségokmány 10. Cikkétől — nem tartalmaz kifejezett rendelkezéseket a büntetés-végrehajtásra. A Bizottság azonban már 1962-ben egyértelművé tette: jóllehet a kérelmező azért van bebörtönözve, mert bűncselekményével egy másik ember legalapvetőbb jogait sértette meg, ez a tény önmagában még egyáltalán nem fosztja meg az elítéltet azokról a jogokról és szabadságokról, amelyeket az Egyezmény szavatol.

A jelen ügyben az Alkotmánybíróság a fogvatartottak és a média közötti kapcsolat korlátozásának szempontjából tekintette át a Bíróság és a Bizottság döntéseit. Mindenekelőtt megállapítható, hogy a Bizottság a Bírósághoz olyan ügyeket továbbított, amelyekben a fogvatartott és a külvilág közötti kommunikáció, ezen belül pedig a fogvatartott és a sajtó közötti kapcsolat korlátozását nem a 10. Cikk, hanem a 8. Cikk megsértéseként vizsgálták, még akkor is, ha a kérelmező a 10. Cikk megsértését is állította.

Az Egyezmény 8. Cikkének releváns rendelkezése a következő:

„1. Mindenkinek joga van arra, hogy [...] levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.’’

A Bíróság gyakorlata szerint amennyiben azt sérelmezik, hogy az információknak vagy eszméknek levelezés útján történő közlésébe avatkozott be az állam, úgy a 8. Cikk lex speciális a 10. Cikkhez képest. A Bíróság ugyanis az ügyben legtipikusabb jogra koncentrál, így, ha a 8. Cikk megsértését megállapítja, akkor — mint szükségtelet — elhárítja a 10. Cikk sérelmének a vizsgálatát. Ugyanakkor a Bíróság a 8. Cikk sérelme tekintetében ugyanazokat a mérlegelési szempontokat alkalmazza mutatis mutandis, amelyeket a 10. Cikk vizsgálatára kialakított az ún. Sunday Times ügyben (Eur. Court H.R. Sunday Times v. United Kingdom judgment of 26 April 1979, Series A no. 30.).

Ennek megfelelően a fogvatartottak levelezésébe való beavatkozás lehetséges okait és módjait a véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának körében kimunkált követelményeknek megfelelő jogszabályban kell előírni: olyan pontosan és részletesen, hogy az egyén ahhoz igazíthassa magatartását, képes legyen — amennyiben szükséges, megfelelő segítséggel — az adott körülményeknek megfelelő mértékben előre látni, hogy magatartása milyen következményekkel jár. Ugyanakkor a Bíróság elismeri, hogy kell hagyni bizonyos teret a hatóságok mérlegelésének is, mivel az abszolút pontosságra törekvés a szabályozás rugalmatlanságához vezet. A Bíróság azonban több ügyben az Egyezmény sérelmét úgy állapította meg, hogy már nem is bocsátkozott a 8. Cikk 2. bekezdése további feltételeinek vizsgálatába, mivel megítélése szerint a jogszabály túl nagy mérlegelési lehetőséget hagyott a hatóságnak, nem jelölte ki a még racionálisan elvárható pontossággal az elítéltek levelezésének cenzúrázásával kapcsolatos hatósági diszkreció terjedelmét és gyakorlásának módját (Eur. Court H.R. Calogero Diana v. Italy judgment of 21 October 1996, Reports 1996—V, § 32—33; Eur. Court H.R. Domenichini v. Italy judgment of 21 October 1996, Reports 1996—V, § 32—33; Petra v. Romania judgment of 23 September 1998, Reports 1998—VII, §§ 37—40; Eur. Court H.R. Labita v. Italy judgment of 6 April 2000).

A Bíróság álláspontja szerint az elítéltek levelezésének ellenőrzése önmagában nem összeegyeztethetetlen az Egyezménnyel; a levelek visszatartása azonban a demokratikus társadalomban csak akkor minősíthető szükségesnek, ha a hatósági beavatkozás nyomós társadalmi szükségletből történik és arányban van az elérni kívánt törvényes céllal (v.ö.: Eur. Court H.R. Silver and Others v. United Kingdom judgment of 25 March 1983, Series A no. 61.). Ugyanakkor a Bíróság elismeri, hogy figyelemmel kell lenni a börtönbüntetés szokásos és ésszerű igényeire is. A „zavargás vagy bűncselekmény megelőzése” például a

beavatkozás szélesebb eszköz-rendszerét is igazolhatja az elítéltek esetében, mint a szabad embereknél (Eur. Court H.R. Golder v. United Kingdom judgment of 21 February 1975, Series A no. 18.). A hatósági beavatkozás fokozottabban megengedhető a bűncselekmény megelőzése érdekében az előzetes letartóztatottnál is, mivel nagyobb az összebeszélés kockázata (Eur. Court H.R. Schönberger and Durmaz v. Switzerland judgment of 24 May 1988, Series A no.137., § 25). Lényegében ugyanezeket az elveket alkalmazta a Bíróság más hasonló ügyekben is (Eur. Court H.R. Campbell and Fell v. United Kingdom judgment of 28 June 1984, Series A no. 80.; Eur. Court H.R. Boyle and Rice v. United Kingdom judgment of 27 April 1988, Series A no.131.; Eur. Court H.R. McCallum v. United Kingdom judgment of 30 August 1990, Series A 183.; Eur. Court H.R. Campbell v. United Kingdom judgment of 25 March 1992, Series A no. 233.).

Az elítélt-média kapcsolat és a véleménynyilvánítási szabadság összefüggései hasonló megítélés alá estek azokban a ügyekben, amelyekben a kérelmeket a Bizottság elfogadhatatlannak találta és így nem kerültek a Bíróság elé.

A Reeve v. Netherlands ügyben hozott elutasító határozatban (No. 14869/89, 8/6/1990) a Bizottság megállapította, hogy az elítélt és a média közötti kapcsolatfelvétel megtagadása az elítélt véleménynyilvánítási szabadságának korlátozását jelenti. A Bizottság hangsúlyozta: egyensúlyt kell teremteni a társadalom érdeke és az elítélt azon jogának korlátozása között, hogy információt közöljön. Az adott ügyben az engedély megtagadását a börtön rendjének fenntartása érdekében, és a „zavargás megelőzése” céljából — a demokratikus társadalomban is — szükséges beavatkozásként ismerte el.

A Bamber v. United Kingdom ügyben (No. 33742/96, 11/9/1997) a Bizottság a médiával telefonon történő kapcsolattartás korlátozottságát, mint a kommunikáció egy meghatározott formáját vizsgálta. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a véleménynyilvánítási szabadság nem kívánja meg az államtól, hogy az egyénnek általános és minden kötöttségtől mentes hozzáférési jogot biztosítson adott médiumhoz vagy a kommunikáció adott eszközehez. A véleménynyilvánítási jogba való beavatkozásnak tekintendő azonban, ha az állam az egyént a médiával való kapcsolat olyan eszközében akadályozza, amely egyébként rendelkezésére állna. Annak ellenére, hogy a szabályozás a kérelmezőt nem zárta el a levelezés útján történő kommunikációtól, és lehetőséget adott — megszabott körülmények között — interjú adására is, a telefonon történő kapcsolattartás korlátozását a Bizottság a 10. Cikkben biztosított jogokba való beavatkozásnak tekintette.

A korlátozás szükségességének vizsgálatánál a Bizottság a Bíróság gyakorlatában kimunkált szempontokat alkalmazta. A bepanaszolt állam azért vonta meg az elítéltek jogát ahhoz, hogy a médiával telefonon tartsák a kapcsolatot, mert gyakorlatilag kivitelezhetetlennek találta a telefonbeszélgetések hatékony ellenőrzését, továbbá, mert az elítélt közvetlen megnyilatkozása a telefonkapcsolaton

keresztül fokozott fájdalmat okozhat az áldozatoknak és családjuknak. A Bizottság álláspontja szerint az áldozatok, illetve családjuk esetleges fájdalma nem szükségképp igazolja a korlátozás olyan mértékét, ami megakadályozza, hogy az elítélt telefonon keresztül szerepeljen a médiában. A Bizottság nemleges állásfoglalását egyedül az indokolta, hogy elfogadta: a büntetés-végrehajtás szervezete számára gyakorlatilag megoldhatatlan a médiával történő korlátlan telefonkapcsolat ellenőrzése. A Bizottság emlékeztetett a korlátozás szükségessége tekintetében a Bíróság részéről a Golder ügyben kialakított és a Silver ügyben megerősített álláspontra: a korlátozás mérlegelésénél figyelemmel kell lenni a szabadságvesztés büntetés általános és ésszerű igényeire, továbbá arra, hogy az elítéltek kommunikációjának tartalma feletti bizonyos mértékű ellenőrzés önmagában nem összeegyeztethetetlen az Egyezményvel. A Bizottság elfogadta, hogy az ellenőrzés olyan eszközének van csak értelme, amely valóban hatásos.

2.3. A jelen vizsgálat szempontjából releváns a köztársasági elnök által is hivatkozott „Vereniging Weekblad Bluf!” ügyben a Bíróság nem fogadta el a Bizottság véleményét, miszerint a 10. Cikk kizárná a nyomtatott anyagok elkobzását és a terjesztésből kivonását már akkor, amikor még nem indult meg az érintett személy ellen büntetőeljárás. A Bíróság álláspontja szerint a nemzeti hatóságoknak lehetővé kell tenni, hogy a titkos adatok egyébként büntetendő feltárását megakadályozzák. A Bíróság a demokratikus társadalomban szükséges intézményeknek ismerte el a nemzetbiztonsági szolgálatokat, valamint elismerte az állam jogát arra, hogy ezen intézményeken keresztül megvédje magát olyan egyének és csoportok működésével szemben, akik kísérletet tesznek a demokratikus társadalom alapértékeinek aláásására. A Bíróság — e kérdésben egyezően a Bizottsággal — elfogadta, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok működéséről szóló információk feltárásának megelőzése magas fokú védelmet élvez (Eur. Court H.R. „Vereniging Weekblad Bluf!” v. Netherlands judgment of 25 August 1994, Series A no. 306—A., § 32. 35—36., 40.).

IV.

Az Alkotmánybíróság az alábbiak szerint osztja a köztársasági elnök alkotmányossági aggályait:

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Bvtvr.-nek a Bvtvr.M. 1. §-ával beiktatott 37/B. § (1) bekezdése, továbbá a 2. §-ával beiktatott 118. § (6) bekezdésének, és a 3. § (2) bekezdésével megállapított 122. § (3) bekezdésének a 37/B. §-ra utaló része sérti

a) az Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdésére tekintettel az Alkotmány 61. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott véleménynyilvánítási és sajtószabadságot azzal, hogy

— szükségtelenül és aránytalanul teszi megakadályozhatóvá a fogvatartottak nyilatkozatának közlését a közbiztonság, mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak

védelme, a bűnözés megelőzése, továbbá a szolgálati titok közlésének megakadályozása érdekében,

— szükségtelenül és aránytalanul teszi megakadályozhatóvá az előzetesen letartóztatott nyilatkozattételi lehetőségét, amikor a nyilatkozat megakadályozását sem a büntetőeljárás feladatának megvalósítása, sem pedig a büntetés-végrehajtási intézet rendje vagy biztonsága nem indokolja;

b) az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében normatív tartalommal meghatározott jogállamiság lényegi elemét képező jogbiztonság követelményét azzal, hogy

— a fogvatartott sajtó útján történő nyilatkozattételtől szól és annak korlátozását teszi lehetővé,

— a korlátozás okai között szerepel az egyéb bizalmas adat közlésének megakadályozása.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányos alapjogok és a jogbiztonság előbbiek szerinti sérelmének nem ellensúlyozzák, így a korlátozást nem teszik alkotmányosan elfogadhatóvá a Bvtvr.-be a Bvtvr.M. 1. és 2. §-ával beiktatott eljárási és ezen belül a jogorvoslati szabályok sem.

1. Az állam büntető hatalmának önkényével, túlsúlyával szemben az egyént védő alkotmányos értékek történetileg elsősorban a büntetőjogra és a büntetőeljárásra fogalmazódtak meg és váltak — különböző részletességgel — az alkotmányok részeivé. Ez azonban nem jelenti a büntetés-végrehajtásban megnyilvánuló állami büntető hatalom korlátlanosságát, a bűnösnek talált és büntetésre ítélt egyén teljes kiszolgáltatottságát. Az elítélt nem tárgy a büntetés-végrehajtásnak, hanem alanya, akinek jogai és kötelezettségei vannak. Jogainak egyik csoportját a büntetés végrehajtása során is korlátozás nélkül vagy módosulással továbbélő alkotmányos alapjogok alkotják, másik csoportját pedig a büntetés, illetve a büntetőjogi intézkedés végrehajtásának tényéből és körülményeiből keletkező sajátos végrehajtási jogok.

A büntetés-végrehajtás alkotmányos kereteinek szélső értékeit egyrészt az emberi méltósághoz, a személyi biztonsághoz való jog, másrészt a kínzásnak, a kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak és büntetésnek tilalma jelöli ki. Ezen belül a jogállamiságból, valamint az alapvető jogok lényeges tartalmának korlátozására vonatkozó alkotmányos tilalomból vezethető le, hogy a büntetések és az intézkedések végrehajtása címén az állam milyen mértékben avatkozhat az egyén életébe, korlátozhatja alapjogait és szabadságát.

Az alkotmányos alapjogok között vannak olyanok, amelyeket a fogvatartás végrehajtása egyáltalán nem érінthet. Ilyen pl. az élethez és az emberi méltósághoz való jog. A fogvatartás lényegéből következően kizárt a személyi szabadság, a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga. A végrehajtás által nem érintett és a végrehajtás lényege miatt szükségképpen kizárt jogok között helyezhetők el a fogvatartás során továbbélő, de módosuló alapjogok. A véleménynyilvánítási szabadság

ezek közé, a büntetés-végrehajtás során továbbélő, de a büntetés-végrehajtás ténye és körülményei miatt szükségképpen módosuló alapjogok közé tartozik. A fogvatartás végrehajtása miatti alapjog-korlátozás alkotmányosságát az Alkotmánybíróság jelen ügyben is a gyakorlatában kialakított, az ún. szükségességi teszt alapján ítéli meg.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha azt másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, avagy egyéb alkotmányos érték védelme, illetve valamilyen alkotmányos cél indokolja, továbbá, ha a védelem, illetve a cél más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához az is szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményének; az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok, nyomós közérdek nélkül történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan [lásd legutóbb: 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117., 123.].

A fogvatartottak sajtónyilatkozatainak előzetes engedélyezési eljárásához kötése kettős korlát: egyszerre jelenti a fogvatartottak közlési jogának és a média szabadságának, ezen keresztül pedig a társadalom tagjai információhoz való jogának korlátozását. Ez mindkét esetben a véleménynyilvánítási szabadságon belül is a demokratikus társadalom szempontjából olyan kiemelkedő értékeket érinthet, amelyek az Alkotmánybíróság részéről az alapjogi korlátozás szükségességének és arányosságának szigorú vizsgálatát indokolják. Ezért az Alkotmánybíróság — a véleménynyilvánítási és a sajtószabadság korlátozhatóságáról az eddigi határozataiban kifejtettekhez képest — további szempontokat is figyelembe vett.

A fogvatartottak véleménynyilvánítási szabadsága korlátozhatóságának megítélésénél az Alkotmánybíróság figyelemmel volt az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményeinek keretében kialakított, a fogvatartottak bánásmódjára vonatkozó minimális standard szabályok és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlásaira is. Az ezek alapján megfogalmazott európai büntetés-végrehajtási politika alaptételei közé tartozik, hogy a fogvatartás körülményeit — a biztonsági igények által behatárolt módon — közelíteni kell a szabad élet körülményeihez. A szabadságvesztés büntetés végrehajtása a büntetés jellegeből következően természetesen több alapjogot érint, a jogok korlátozása során azonban törekedni kell a társadalom védelme érdekében feltétlenül szükséges, minimális mértékre.

A modern büntetés-végrehajtási rendszerek előnyben részesítik a társadalomtól elszigeteléssel szemben a társadalmi integrációt. A büntetés-végrehajtási intézmények szoros kapcsolatban állnak a környezetükkel, szükségte-
lennek tartják a fogvatartottak külvilággal való kapcsolata-

tanak széles körű korlátozását. Ezt a felfogást tükrözi több évtizede a hatályos magyar szabályozás is, amelyet legutóbb 1993-ban igazítottak a nemzetközi követelményekhez (1993. évi XXXII. törvény). A szabadságvesztés végrehajtása az elkövetett bűncselekmény súlya, a büntetés mértéke és az elítélt előélete szerint a bíróság által meghatározott különböző szigorúságú fokozatban (fegyház, börtön, fogház) történik. Az egyes fokozatokban ugyan eltérő az elítélt elkülönítése a külvilágtól, ez azonban csupán abban jelent különbséget, hogy az elítélt elhagyhatja-e, ha igen, milyen feltételekkel és gyakorisággal a büntetés-végrehajtási intézetet. A külvilággal egyéb módon fenntartott kapcsolatokra, így a média útján történő informálódás lehetőségére, a levelezésre, a látogató fogadására vonatkozó szabályok nem térnek el. Ezek a jogok csupán a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, a rövid időre és bírói kontroll lehetőség mellett kiszabható magánelzárás tartalmaként korlátozhatóak [Btk. 41—46. §; Btv. 24. §, 25. § (2) bekezdés, 26—28. §, 42—43. §]. A kapcsolattartásnak e szabályai nem térnek el lényegesen az elzárást töltő esetében sem [Btv. 122. § (3) bekezdés, 124. §]. Az előzetesen letartóztatott személyeknél azonban a büntetőeljárás eredményességéhez fűződő érdek további korlátozást indokolhat a levelezésben és a látogatófogadásban [Btv. 118. § (2) bekezdés].

A fogvatartottak számára a média elérhetősége és a média útján történő megnyilvánulás lehetősége fontos szerepet tölthet be a börtön és a társadalom közötti kapcsolattartásban, a büntetés letöltése utáni beilleszkedésben, a társadalmi reintegráció elősegítésében. A médiakapcsolatnak jelentősége lehet a külvilág iránti érdeklődés fenntartásában, a személyiség, az önértékelés, az önbecsülés megőrzésében, a szabadságelvonással szükségképpen együtt járó kiszolgáltatottsági érzés csökkentésében, esetenként a felbomló családi kötelékek és egyéb szociális kapcsolatok pótlásában vagy helyreállításában. Fontos, hogy a büntetés-végrehajtási szabályokban biztosított informálódáshoz való jog [Btv. 36. § (1) bekezdés *m*) pont] ne csak egyoldalú legyen, hanem a fogvatartottnak lehetősége legyen bekapcsolódni a kommunikációs folyamatba. A fogvatartott-média kapcsolat által nyújtott nyilvánosság egyik eszköz lehet a fogvatartott jogainak védelmében, sérelmeinek orvoslásában.

A média szabadságának a büntetés-végrehajtással összefüggésben különleges jelentőséget ad, hogy az állami büntető hatalom tényleges érvényesülésének a nyilvánosság elől jórészt elzárt területéről tudósít. A büntetés-végrehajtási szervezet állami, fegyveres rendvédelmi szerv. Működésének irányítását a Kormány az igazságügy-miniszter útján gyakorolja (1995. évi CVII. törvény), tevékenységének törvényessége felett pedig az ügyészség gyakorol felügyeletet [Alkotmány 51. § (2) bekezdés]. A személyes szabadságtól megfosztásra feljogosított állami szervezetnek a nyilvánosság részéről történő ellenőrizhetősége és bírálhatósága, működésének megismertetése és elfogadtatása alapvetően fontos érdek mind a társadalom, mind pedig a fogvatartottak számára.

Ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra, hogy a büntetés-végrehajtási szervezet az államnak a társadalommal szembeni alkotmányos kötelezettségét teljesíti a szabadság-elvonással járó büntetések és intézkedések (szabadságvesztés, kényszergyógykezelés, kényszergyógyítás), valamint a büntetőeljárás kényszerintézkedések (előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés), illetve az elzárás és a külföldiek esetében alkalmazható idegenrendészeti őrizet ellátásával. Az Alkotmányban egyébként külön nem nevesített büntetés-végrehajtási szervezetnek mind a társadalommal, mind pedig a fogvatartottakkal szemben feladatai és kötelezettségei vannak. A büntetés-végrehajtási szervezet felelőssége a fogvatartott-társadalom belső rendjének és biztonságának fenntartása, a büntetések és az intézkedések sajátos céljainak megvalósítása.

Az Alkotmánybíróság ezen szempontok mérlegelése alapján a következőket állapította meg:

1.1. Nem sérti a véleménynyilvánítás szabadságát és a sajtószabadságot önmagában az, hogy a fogvatartottnak a médiával való kapcsolata szabályozás és ellenőrzés alatt áll. A fogvatartás alapjául szolgáló büntetések: a szabadságvesztés-büntetés és az elzárás, illetve a büntetőeljárás kényszerintézkedés: az előzetes letartóztatás okához és lényegéhez nem csupán a személyes szabadságtól, a mozgásszabadságtól való megfosztás tartozik, hanem a külvilággal való érintkezés szabályozásának szükségessége és ellenőrzésének esetenkénti vagy folyamatos lehetősége is. Más kérdés, hogy az ellenőrzés egyes esetekben (pl. a védővel való kapcsolatban) sajátos elbírálást igényel.

1.2. A fogvatartás önmagában nem lehet oka és alapja a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság korlátozásának, azaz önmagában sem az, hogy bűncselekmény elkövetése miatt szabadságvesztést vagy szabálysértés miatt elzárást hajtanak végre, sem pedig az, hogy szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény alapos gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban előzetes letartóztatást rendeltek el, nem alapozza meg a véleménynyilvánítás szabadságának szűkítését, vagy szélesebb korlátozásának lehetőségét. A társadalom törvényben rögzített normáit megszegő személy büntetőjogi, illetve a szabálysértési felelősségre vonása nem alapozza meg a véleménynyilvánítási szabadság eltérő mércéjét. Nem lehet kisebb a közlési szabadság pusztán azért, mert valaki megsértette a büntetéssel fenyegetett jogszabályi tilalmakat vagy előírásokat.

1.3. A fogvatartott véleménynyilvánítási szabadságának módosulása, a fogvatartott és a média kapcsolatának sajátossága a fogvatartottak és a társadalom szabad tagjainak tényleges helyzetében meglévő — természetesen az előbbiek jogsértő magatartására, illetve e magatartás alapos gyanújára visszavezethető — valóságos eltéréseken alapszik. A fogvatartást végrehajtó szervezetnek a feladatai által meghatározott intézményi, működési és biztonsági érdekei megkívánják és szükségessé teszik a fogvatartott és a média közötti kapcsolat bizonyos fokú ellenőrzését, aminek me-

netében a büntetés-végrehajtási szervezet tagja megismeri a nyilvánosságnak szánt közlés, információ tartalmát. A véleménynyilvánítási szabadságnak és a sajtószabadságnak magas alkotmányos értékéből azonban az következik, hogy az így megismert tartalmú közlés csak akkor legyen visszatartható, amikor annak a nyilvánosságra kerülése súlyos következményre vezetne.

1.4. Az Alkotmánybíróság — a köztársasági elnök indítványa által meghatározott körben — a Bvtvr.-be a Bvtvr.M. 1. §-ával beiktatott 37/B. § (1) bekezdésében felsorolt okok közül a véleménynyilvánítási és sajtószabadság alkotmányosan elfogadható korlátjaként ismeri el a nemzetbiztonság védelmét és az államtitok közlésének megakadályozását. A büntetés-végrehajtási intézet rendjére és biztonságára, amely a jogállami büntetőhatalom érvényesítésének és a büntetés-végrehajtásra háruló egyéb feladatok teljesítésének egyik feltétele, az Alkotmánybíróság külön alkotmányossági elemzést nem végzett el, mivel e tekintetben a köztársasági elnök sem fogalmazott meg alkotmányossági aggályokat.

1.4.1. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a nemzetbiztonsági érdekek védelme alkotmányos cél és állami kötelezettség. Az ország szuverenitása és az alkotmányos rendje a demokratikus jogállam működéséhez nélkülözhetetlen alapértékek. Az ország szuverenitásának érvényre juttatása, politikai, gazdasági és honvédelmi érdekeinek megóvása, a szuverenitást, illetőleg az alkotmányos rendet sértő vagy veszélyeztető tevékenységek felderítése és elhárítása az államnak az Alkotmányból közvetlenül levezethető kötelezettsége [2. § (2)—(3) bekezdés, 5. §, 35. § (1) bekezdés i) pont, 40/A. §, 48. §, 51. §]. A jogalkotás és az alkotmánybírósági vizsgálat szükségképpen elvont szintjén is elképzelhető, hogy a fogvatartott és a média közötti kommunikáció eredményeként nemzetbiztonsági érdekek kerülnek veszélybe, és megvédésük érdekében az alkotmányos alapjogok korlátozására van szükség.

Az Alkotmánybíróság nem tartja az alkotmányos céllal aránytalannak a törvényalkotó által a védelemre választott eszközt. A fogvatartott és a sajtó között létrejött kapcsolat produktumának, a közlésre szánt anyag nyilvánosságra kerülésének megakadályozása kétségtelenül a véleménynyilvánítási és sajtószabadságnak nagy fokú korlátozása. A nemzetbiztonság körébe sorolható érdekek súlyát és fontosságát mérlegelve azonban az alapjog-korlátozás nem tekinthető aránytalannak. Az arányosság megítélésénél az Alkotmánybíróság figyelembe vette — a jelen ügyben egyébként külön nem vizsgált — eljárási szabályokban meglévő garanciákat, azt a törvényalkotói szándékot, hogy az alapjog-korlátozás indokoltságának, szükségességének és arányosságának kérdésében meghatározott, rövid időn belül bíróság döntsön.

A nemzetbiztonsági érdekek védelme elsősorban az e célra létesített állami szervek feladata. A nemzetbiztonsági szolgálatokat és feladataikat az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatát igénylő törvény határozza

meg (1995. évi CXXV. törvény). Ez megfelelő alapul szolgálhat a majdani jogalkalmazói gyakorlatnak ahhoz, hogy megalapozottan dönthesse el: veszélyezteti-e, sérti-e a nemzetbiztonság érdekeit a közlésre szánt anyag nyilvánosságra kerülése.

1.4.2. Az államnak, a kormánzatnak, a nemzetbiztonsáért felelős szervezeteknek és a közigazgatásnak alkotmányos jogállamban és demokratikus társadalomban is vannak titkai, vannak olyan adatok és tények, amelyek nyilvánosságra hozatala hátrányosan érinti, befolyásolja vagy veszélyezteti az állam külső vagy belső biztonságát, avagy szervezeteinek biztonságos működését. (1995. évi LXV. törvény 3—4. §) Az Alkotmánybíróság az állam fontos és alkotmányos érdekének ismeri el államtitok és a szolgálati titok védelmét; korábban több döntésében is foglalkozott azzal, hogy e védelem az alkotmányos alapjogok korlátozását is szükségessé teheti [v.ö.: 25/1991. (V. 18.) AB határozat, ABH 1991, 414.; 32/1992. (V. 9.) AB határozat, ABH 1992, 182.; 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177.; 60/1994. (XII. 26.) AB határozat, ABH 1994, 342.; 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91.].

A titoksértés veszélyessége a két titokfajta tekintetében nem azonos súlyú. Ez kifejezésre jut abban is, hogy az államtitoksértés minden olyan esete, amely a fogvatartott és a média közötti kommunikációban előfordulhat, bűncselekményt valósít meg (Btk. 221. §, 223. §), a szolgálati titok megsértésének elképzelhető esetei között pedig bűncselekmények és szabálysértések is találhatóak [Btk. 222. §, 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 25. §]. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a szolgálati titok védelmének érdekében a fogvatartott közlése nyilvánosságra kerülésének megakadályozása csak abban az esetben nyomatékos társadalmi szükséglet, amikor a kommunikáció szereplőinek bármelyike a szolgálati titoksértés bűncselekményét követi el.

1.5. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem szükséges, így alkotmányellenes a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság korlátozása a közlés megakadályozásával mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme érdekében. Az Alkotmánybíróság a 20/1997. (III. 19.) AB határozatban általánosságban alkotmányellenesnek minősítette azt, hogy az ügyész mások személyhez fűződő jogainak sérelmére hivatkozva az érintettek akaratától függetlenül indítványozza, a bíróság pedig megtiltsa a sajtótermék vagy a sajtóterméknek nem minősülő irat nyilvános közlését, illetve azt, hogy az ügyész a nyilvános közlést a bíróság döntéséig felfüggeszesse (ABH 1997, 85.).

Az Alkotmánybíróság a határozatban úgy ítélte meg, hogy az ügyésznek a személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos indítványozási jogosultsága és ezekben az ügyekben biztosított felfüggesztési joga, továbbá annak lehetősége, hogy a bíróság az ügyész indítványára megtilthatja annak a sajtóterméknek vagy sajtóterméknek nem minősülő iratnak a nyilvános közlését, amely mások személyhez fűződő jogainak sérelmével jár, szükségtelenül és aránytalan mér-

tekben korlátozza az emberi méltóság összetevőjét képező önrendelkezés szabadságát. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az Stv. 15. § (3) bekezdésében az ügyész és a bíróság számára biztosított jogok a magyar demokratikus társadalomban szükségtelen és aránytalan korlátozását jelenti a sajtószabadságnak is. (ABH 1997, 85., 91—92.).

Az Alkotmánybíróság ezt az álláspontot a jelen ügyben is irányadónak tekinti. A 20/1997. (III. 19.) AB határozathoz képest a vizsgált szabályozás annyiban különbözik, hogy meghatározza a nyilatkozatot tevő személyt, továbbá az elítéltek és az elzárást töltők esetében új hatóságként iktatódik az eljárásba a büntetés-végrehajtási parancsnok. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy sem a büntetés, illetve az eljárási kényszerintézkedés lényege, sem pedig alapja vagy célja nem indokolja, hogy a fogvatartottak tekintetében más megítélés alá essen a közlés megakadályozásának alkotmányossága, mint a szabad élet viszonyai között. Így ugyanazon okokból alkotmányellenes az, hogy mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme érdekében a büntetés-végrehajtási parancsnoka, az ügyész és a bíróság — az érintettek akaratától függetlenül — megakadályozza a közlésre szánt anyag nyilvánosságra kerülését, mint a nem fogvatartottak esetében az ügyész felhatalmazása a nyilvános közlés felfüggesztésére, a közlés megtiltásának indítványozására, illetve a bíróság felhatalmazása a közlés megtiltására.

1.6. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem felel meg az alkotmányos követelményeknek a közlés megakadályozásának lehetősége a közbiztonság védelme és a bűnözés megelőzése érdekében.

1.6.1. A közbiztonság védelme elsősorban az állam szerveinek az Alkotmányban meghatározott (40/A. §) vagy az Alkotmányból levezethető kötelezettsége (35. §, 50. §, 51. §), de a helyi közbiztonság fenntartásában feladatok hárulnak az önkormányzatokra is (1990. évi LXV. törvény 8. §). A közbiztonság a jogállam intézményrendszerének és a demokratikus társadalom működésének nélkülözhetetlen feltétele, és így általánosságban alkotmányos érték és alkotmányos cél.

Az Alkotmánybíróság az alapjog-korlátozás szükségességének és arányosságának megítéléséhez megkísérelte a közbiztonság fogalmi megközelítését. A közbiztonság mibenléte, viszonya a közrendhez, a belső rendhez, illetve utóbbiak fogalmi meghatározása tudományos viták tárgya. Az Alkotmánybíróságnak nem feladata ezekben állást foglalni. A jogrendszer e szempontból releváns elemeinek áttekintése is azt mutatja azonban, hogy a közbiztonság többértelmű kategória, a kifejezés mögött tartalmilag többféle érdek és érték, illetve több, alapvetően eltérő jellegű feladat húzódik. A jogrendszerben a közbiztonság hol a közrend egyik elemeként jelenik meg [pl. a büntetőjogi és szabálysértési felelősségnél a Btk., az 1999. évi LXIX. törvény és a 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet szabályaiban], hol a közrend képezi a közbiztonság egyik

elemét (pl. az állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. tvr.-ben), hol pedig egymás mellett egyenértékű kategóriaként szerepel (pl. a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény szabályaiban).

A közbiztonság kétségtelenül alkotmányos értéktartalommal bír. A fogalom, a jelenség és a cél struktúrája azonban olyan bonyolult és szerteágazó, hogy az értelmezésben nagyfokú bizonytalanságra, illetve önkényességre vezethet. Így általánosságban nem jelölhető meg a fogvatartott véleménynyilvánítási szabadsága és a sajtószabadság korlátozásának okaként. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a törvényalkotó szükségtelenül szélesen korlátozza a fogvatartott véleménynyilvánítási szabadságát és a sajtószabadságot, amikor a közlésre szánt anyag nyilvánosságra hozatalát megakadályozhatóvá teszi a közbiztonság védelmében.

1.6.2. A bűnözés szociológiai, kriminológiai értelemben összetett társadalmi jelenség, megelőzésének is több szintje van. Maga a büntetés-végrehajtási intézmény a büntetés, illetve az eljárási kényszerintézkedés végrehajtása kapcsán közvetlenül is a bűnözés megelőzésének különböző szintjeire tartozó feladatokat lát el. Például a szabadságvesztés végrehajtásakor a büntetés-végrehajtás feladata, hogy a joghátrány érvényesítése során elősegítse az elítéltek a szabadulása után a társadalomba történő beilleszkedését, és azt, hogy tartózkodják újabb bűncselekmény elkövetésétől (Bvtvr. 19. §). Egyaránt a bűnözés megelőzésének körébe tartozik tehát a társadalommal való kommunikációs csatorna fenntartása és annak konkrét megakadályozása, hogy a médiával való kapcsolat, a médián keresztüli megnyilvánulás alkalmat teremtsen újabb bűncselekmény elkövetésére.

Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság korábbi határozatában a pénzmosás megakadályozása és a banktitok kapcsán a jogállamiságból levezethető alkotmányos célként ismerte el a „bűnmegelőzés” érdekét. A vizsgált jogi szabályozásnál azonban a személyes adatok védelméhez való alapjognak a bűnmegelőzés érdekében történő korlátozása jól körülírható bűncselekményi kör megakadályozását célozza [24/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 191., 195.]. A véleménynyilvánítási és sajtószabadság jelen ügyben vizsgált előzetes korlátozása elvontan a „bűnözés” megelőzésének érdekében az állam szerveinek túl széles és bizonytalan tartalmú felhatalmazást ad a beavatkozásra. A fogvatartott nyilatkozattételének megakadályozása elviekben sem alkalmas a bűnözés megelőzésére, legfeljebb konkrét bűncselekmények előkészítésének, elkövetésének, befejezésének megakadályozására.

Az Alkotmánybíróság a 20/1997. (III. 19.) AB határozatban úgy foglalt állást, hogy a bűncselekmény megvalósulása, illetőleg az arra való felhívás megelőzéséhez fontos állami, társadalmi és egyéni érdek fűződik. Ennek alapján nem állapította meg annak alkotmányellenességét, hogy az ügyész indítványára a bíróság az olyan sajtótermék vagy

sajtóterméknek nem minősülő nyilvános közlését megtiltsa, illetőleg az ügyész a közlést felfüggeszse, amelyben bűncselekmény vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívás valósul meg. Ez alól kivételt a magánvádas bűncselekmények képeznek (ABH 1997, 85., 92.).

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a fogvatartottak esetében is csak erre a körre, azaz a bűncselekmény elkövetésének vagy az erre való felhívás nyilvánosságra kerülésének megakadályozására adható felhatalmazás. Ez esetben sincs semmilyen alkotmányos indoka a fogvatartottak és a szabadon lévők közötti különbségtételnek. A bűncselekmény elkövetésének megakadályozása ezen túlmenően mind a büntetés-végrehajtás, mind pedig az ügyész és a bíróság kötelezettsége a társadalom védelmében, hiszen a közlés tartalmát a fogvatartott és a média közötti kapcsolat ellenőrzése során maguk a büntető hatóságok gyakorlására jogosított és kötelezett hatóságok ismerik meg.

2. A Bvtr. 118. §-ának a Bvtr.M. 2. §-ával beiktatott (6) bekezdése az előzetesen letartóztatott esetében nem csupán a közlésre szánt anyag közzétételét, hanem már a nyilatkozat megtételét, azaz az előzetesen letartóztatott és a média közötti kapcsolat létrejöttét is megakadályozhatóvá teszi a nemzetbiztonság, a közbiztonság, mások jóhírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme, a bűnözés megelőzése, az államtitok, a szolgálati titok és egyéb bizalmas adat közlésének érdekében.

A Bvtvr.M. nem érinti a Bvtvr. 118. § (2) bekezdését, amely az előzetesen letartóztatottnak a külvilággal való érintkezését korlátozhatóvá teszi a büntető eljárás eredményessége érdekében. Ugyancsak nem érinti a Be.-ben adott azt az általános felhatalmazást, miszerint az előzetesen letartóztatottal szemben csak olyan korlátozásoknak van helye, amelyeket a büntető eljárás feladatának megvalósítása, vagy a letartóztatást foganatosító intézet rendje szükségessé tesz, továbbá hogy hozzátartozóján kívül más személlyel akár szóban, akár írásban ellenőrzés mellett érintkezhet (Be. 97. §). Ebből az következik, hogy a törvényalkotó az újonnan beiktatott okokból olyan esetben is megakadályozandónak tartja a fogvatartott és a média közötti kapcsolatfelvételt, amikor sem a konkrét büntető-eljárás sikerének veszélyeztetése, sem pedig a büntetés-végrehajtási intézet rendjének és biztonságának esetleges sérelme nem állapítható meg.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez a véleménynyilvánítási és sajtószabadság szükségtelen korlátozását jelenti, így alkotmányellenes. Az előzetes letartóztatás okának és céljának alapján elfogadható, hogy az ügyész, illetve a bíróság megakadályozza az előzetesen letartóztatott és a média közötti kapcsolatfelvételt, amennyiben a büntetőeljárás eredményességének, vagy a fogvatartott intézmény rendjének és biztonságának veszélyeztetése megállapítható. Ugyanakkor nincs semmilyen olyan további ok, amely szükségessé tenné a vizsgált alapjogoknak az elítéltekéhez képest szélesebb körű, már a kapcsolat létrejöttét is megakadályozó korlátozását.

3. Az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság olyan normatív tartalmú alkotmányos érték, amelynek sérelme már önmagában is alkotmányellenessé teheti a jogszabályt. A jogállamiság nem formális — másodlagos, kiegészítő — deklaráció, hanem az Alkotmányteteles szabálya.

Az Alkotmánybíróság több egymást követő határozatában [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59., 64—65.; 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77., 80—81., 84.] részletesen kifejtette, majd számos határozatban megismételte, hogy a jogállam egyik központi és egyben nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Ebből következik az államnak — elsősorban a jogalkotónak — az a kötelessége, hogy a jogszabályok egyértelműek, kiszámíthatóak, így a címzettek számára előreláthatóak és hatásukban felmérhetőek legyenek. Ugyanakkor a jogalkotó viszonylag széles körű mérlegelési lehetőséget is adhat a jogalkalmazónak. A jogalkalmazói döntés szempontjait azonban olyan módon kell meghatározni, hogy — amennyire csak lehetséges — a lehető legkisebb körre korlátozza az eltérő vagy az önkényes jogértelmezés lehetőségét. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogalkotó kerülje el túl tág vagy túlságosan határozatlan fogalmak használatát, a jogszabály szövege pedig érthető és világos legyen, és megfelelően értelmezhető normatartalmat hordozzon. A jogszabályszöveg ilyen jellegű fogyatékoságai különösen sértik a jogbiztonságot akkor, amikor a rendelkezések alkotmányos alapjogok korlátozását teszik lehetővé.

3.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt állapította meg, hogy nem elégtí ki a jogbiztonság követelményeit az, ahogyan a Bvtvr.M. kijelöli a véleménynyilvánítási és sajtószabadság előzetes korlátozásának tárgyát. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem tükrözi egyértelműen a törvényhozó szándékát és nem határolja be egyértelműen a fogvatartott és a média közötti kommunikáció ellenőrzésére, illetve a fogvatartotti nyilatkozat közzlésének megakadályozására felhatalmazott állami szervek hatáskörét az, hogy a szabályozás a „sajtó” útján történő nyilatkozattételre vonatkozik.

Ez a vélemény- és sajtószabadság előzetes korlátozásánál megengedhetetlen mértékű bizonytalanság forrása lehet. Az Alkotmány 61. § (2) bekezdése kétségtelenül a „sajtó” szabadságának védelméről szól. Az egyes ágazati törvények azonban különböző tartalommal határozzák meg azokat a fogalmakat, amelyeket a jogalkalmazónak az újonnan szabályozni kívánt területtel összefüggésben értelmeznie kell. Az e határozat II/2. pontjában idézett sajtótörvénybeli fogalom meghatározások (Stv. 20. §) mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni például a polgári jognak a sajtó-helyreigazításra vagy a büntetőjognak a „nagy nyilvánosságra” vonatkozó rendelkezéseit (Ptk. 79. §; Btk. 137. § 12. pont).

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jogbiztonságnak a „sajtó” fogalom fentiek szerinti határozatlanságából adódó sérelmét nem küszöböli ki az, hogy a Bvtvr.M. 1. §-ával a Bvtvr.-be beiktatott 37/B. § (2) bekezdése taxatív megjelöli a fogvatartott nyilatkozatának fizikai hordozóját: „írás, kép-, hangfelvétel (a továbbiakban: közzlésre

szánt anyag)”. A törvényhozó csupán a kommunikációs folyamat egyik elemét rögzítette azzal, hogy meghatározta — bár ez is lényeges — hogy „minek” a közzlése akadályozható meg. A törvény arra vonatkozó rendelkezésének hiánya, hogy a „sajtó” útján történő nyilatkozat a „közzlésre szánt anyag” mikénti közztételét jelent közelebből, azaz pontosan a „hol” és „hogyan” (könyvkiadásban, filmforgalmazás, videoforgalmazás útján, világhálón stb.) történő közzlést lehet megakadályozni — figyelemmel a már létező jogági szabályokra is —, szükségképpen további jogi szabályozást vagy esetenkénti jogalkalmazói értelmezést igényel.

A véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság magas alkotmányos értékéből, valamint e szabadság előzetes korlátozása szigorú mércével megítélésének szükségességéből következik annak egyértelmű kötelezettsége, hogy a törvényalkotó ne csupán e szabadság előzetes korlátozhatóságának okait, hanem a korlátozás hatálya alá tartozó közzlések körét is pontosan jelölje ki a törvényben. A jogalkalmazói jogértelmezés semmiképpen nem felel meg a jogbiztonság követelményeinek. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Bvtvr.-t módosító törvényben kell rögzíteni a fogvatartott médianyilatkozata megtilthatóságának pontos terjedelmét. A törvényhozó mérlegelési körébe tartozik, hogy a „sajtóra” önálló fogalmi meghatározást ad, vagy pedig utal más törvény fogalmi rendszerére.

3.2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az államtitokhoz és a szolgálati titokhoz az „egyéb” jelzővel kapcsolatos bizalmas adat védelmében a fogvatartottak véleménynyilvánítási szabadságának és a sajtószabadságnak korlátozására a Bvtvr.M.-ben adott felhatalmazás — a fogalom tartalmának határozatlansága folytán — sérti a jogbiztonságot, ezért alkotmányellenes.

Az egyéb bizalmas adat többféle értelmezése lehetséges. A megszorító értelmezés esetén a „bizalmas adat” az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény 5/G. §-a szerint meghatározott, a nemzetközi kapcsolatokhoz tartozó korlátozottan megismerhető adat. Ugyanakkor nem kizárt az egyéb bizalmas adat körének tág értelmezése sem, hiszen számos törvény további — egyes esetekben egymást, még azonos elnevezés mellett sem teljesen fedő — bizalmas jellegű adatot szabályoz és véd, például magántitok, üzleti, üzemi, bank-, értékpapír-, biztosítási, adótitok. Az adatvédelem köréből e körbe vonható még a személyes adat, a különleges adat stb.

Az alkotmányos alapjogok korlátozása nem tűr meg ilyen jogbizonytalanságot, nem viseli el a jogértelmezés ilyen széles tartományát. A törvényhozás feladata, hogy a fogvatartottak nyilvános közzlésre szánt nyilatkozatai esetében — figyelemmel a jogrendszer különböző titokkategóriáira is — a lehető legnagyobb pontossággal rögzítse az adatok azon körét, amelynek védelme érdekében a közzlés megakadályozható. Ennek során támaszkodhat a különféle alapjogokat korlátozó titokvédelemmel kapcsolatban eddig kifejtett alkotmánybírósági álláspontokra.

4. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a szabályozás nem terjed ki minden olyan szabadságelvonásra, amelyek-

nek végrehajtása a büntetés-végrehajtási szervezet feladata. Ilyen a kóros elmeállapotú személyek esetében alkalmazható büntetőjogi intézkedés: a kényszergyógykezelés [Btk. 74. §, Bvtvr. 83—84. §, 9/1979. (VI. 30.) IM rendelet], valamint a büntetőeljárás kényszercselekmény: az ideiglenes kényszergyógykezelés [Be. 98. §, 9/1979. (VI. 30.) IM rendelet].

5. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatot a benne foglalt elvi álláspont jelentőségére tekintettel a Magyar Közönlönyben közzéteszi.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével, amely szerint alkotmányellenes az elítélt, az előzetesen letartóztatott, illetve az elzárást töltő elkövető sajtó útján történő nyilatkozattételének korlátozhatósága a közbiztonság, mások jó hírneve vagy személyhez fűződő jogainak védelme, a bűnözés megelőzése, a szolgálati titok és egyéb bizalmas adat közlésének megakadályozása érdekében. A határozat elsősorban a nyilatkozattétel megtagadásának lehetséges indokait és a külvilággal való kapcsolattartásuk eszközeit vizsgálja. Ezzel szemben úgy vélem, hogy az elsődleges alkotmányossági kérdés az, összhangba hozható-e az Alkotmánnyal és a véleményszabadsággal kapcsolatos korábbi alkotmánybírói felfogással a nyilatkozatok előzetes engedélyezési rendszerének bevezetése.

1. A kifejezés szabadságát az Alkotmánybíróság a véleményszabadság korlátait vizsgáló alaphatározatában mint az egyén önkifejezésének, személyisége szabad kibontakoztatásának elengedhetetlen módját és az egyén demokratikus társadalomban való részvételének eszközét részesítette többletvédelemben. „[A]z egyéni véleménynyilvánítás, a saját törvényei szerint kialakuló közvélemény, és ezekkel kölcsönhatásban a minél szélesebb tájékozottság-

ra épülő egyéni véleményalkotás lehetősége az, ami alkotmányos védelmet élvez. Az Alkotmány a szabad kommunikációt — az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot — biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167., 179.]

Véleményem szerint az egyén önmegvalósítását, autonóm gondolkodásának megnyilvánulását alkotmányellenes módon korlátozza egy olyan engedélyezési rendszer, amely a nézetek, álláspontok nyilvános közlését — tartalmi alapon — akadályozza. A kiemelt alkotmányos oltalomban részesülő véleményszabadság bármely igazolását is fogadjuk el, az előzetes cenzúra bevezetése — egészen szélsőséges esetektől eltekintve — nem lehet indokolt. A szólás- szabadság — mint az igazság keresésének, illetve az egyén önkifejezésének elsődleges módja vagy mint a közügyek megvitatásának fontos eszköze — a vélemények szabad, előzetes tartalmi korlátoktól mentes napvilágra kerülését jelenti.

Az Alkotmánybíróság a 20/1997. (III. 19.) AB határozatában vizsgálta a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (a továbbiakban: sajtótörvény) azon rendelkezését, amely lehetővé tette az ügyész számára, hogy valamely sajtótermék vagy irat nyilvános közlésének megtiltását kérje a bíróságtól, illetve a nyilvános közlést ő maga azonnal felfüggeszse, ha az bűncselekményt valósított meg, bűncselekmény elkövetésére hívott fel, közérkölcst sértett vagy mások személyéhez fűződő jogainak sérelmével járt, úgyszintén ha az időszaki lapot nyilvántartásba vétel előtt vagy annak hiányában terjesztették. Az Alkotmánybíróság e jogszabályi rendelkezést az örendelkezési jogra hivatkozással tartotta részben alkotmányértőnek. A testület azonban azt is megállapította, hogy „az ügyész és a bíróság támadott döntési jogosultságai nem foglalják magukban a sajtótermék útján közölni szánt gondolatok tartalmának kötelező előzetes közhatalmi ellenőrzését, értékelését és minősítését abból a szempontból, hogy azok sajtótermékként előállíthatók-e. Ezért a támadott döntési lehetőségek nem tekintendők cenzúrának, tehát azok nem sértik a sajtószabadsághoz való jogot”. (ABH 1997, 85., 95.)

Említsre méltó, hogy a sajtótörvény e támadott szakasza a gyakorlatban nem volt alkalmas előzetes cenzúra megvalósítására szemben a most vizsgált, a cenzúra klasszikus esetét jelentő jogszabályi megoldással, az ügyész ugyanis a sajtótörvény alapján — kötelezően előírt előzetes engedélyezési rendszer hiányában — a lapok kinyomtatását követően, azok terjesztését függeszthette fel, vagy a sajtótermék terjesztésének, árusításának utólagos megtiltását kérhette a bíróságtól.

A véleménynyilvánítási szabadság érvényesülésének lényeges garanciája a kifejezésre juttatandó gondolatok előzetes, tartalmi szempontú vizsgálatának tilalma. Olyan eleme ez a szólás szabadságának, amely kifejezett alkotmányos rendelkezés nélkül is e szabadság elengedhetetlen biztosítója. Minthogy a cenzúra a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alapjog legsúlyosabb korlátozását jelenti, a közlés előzetes cenzúrával történő korlátozása csak szél-

sőséges esetekben, rendkívül szűk körben, pontosan körülhatárolt módon minősülhet alkotmányosnak. Ahogyan arra a köztársasági elnök is utal indítványában, kivételes esetekben a fogvatartásra és az azzal járó sajátos követelményekre (a büntetés-végrehajtási intézet rendjére) tekintettel szükség lehet a nyilatkozattétel előzetes engedélyezésére, de a szólásszabadság korlátozása ebben az esetben sem haladhatja meg a feltétlenül szükséges mértéket.

2. A köztársasági elnök által alkotmányos szempontból kifogásolt, a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: BvtvrM.) 1. §-ával megállapított 37/B. § (2) bekezdés első mondata alapján az elítélt nyilatkozattételét tartalmazó írás, kép- és hangfelvétel (a továbbiakban: közlésre szánt anyag) közzétételéhez az országos parancsnok vagy az általa kijelölt személy (a továbbiakban: parancsnok) engedélye szükséges. Az engedélyt ugyanezen bekezdés alapján a parancsnok akkor tagadhatja meg, ha a közlésre szánt anyag a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot, mások jó hírnevét vagy személyhez fűződő jogait sérti, vagy az a bűnözés megelőzése, államtitok, szolgálati titok vagy egyéb bizalmas adat közlésének megakadályozása érdekében szükséges.

Az Alkotmánybíróság e jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát vizsgáló jelen határozatában megállapította, hogy a közlési szabadság nem lehet kisebb pusztán azért, mert valaki megsértette a büntetéssel fenyegetett jogszabályi tilalmakat vagy előírásokat.

A határozat e megállapításából véleményem szerint az következik, hogy a fogvatartottak esetében is csupán rendkívül szűk körben korlátozható a véleményszabadság, az ugyanis olyan, mindenkit egyformán megillető alapvető emberi jog, amelynek korlátozhatósága nem az egyén élethelyzetétől függ. Önmagában a fogvatartás ténye, a személyes szabadság korlátozása, nem lehet indoka a szólásszabadság szigorúbb korlátozásának. A jogalkotó által társadalomra veszélyesnek minősített szólások büntetőjogi szankciójának kilátásba helyezése a fogvatartottak esetében is elégséges. Nincs ugyanis nagyobb veszélye annak, hogy fogva tartott személy tesz valamely, például államtitkot vagy mások becsületét sértő nyilatkozatot, mintha ugyanezt egy személyes szabadságában nem korlátozott személy teszi.

3. A köztársasági elnök által kifogásolt BvtvrM. 1. §-ának hatálybalépése a gyakorlatban azt eredményezné, hogy a parancsnok minden egyes, a fogvatartottak által közlésre szánt anyag előzetes tartalmi vizsgálatát elvégezhetné, és annak eredményeképpen döntené el, hogy a nyilatkozat sérti-e a fentiekben felsorolt érdekek valamelyikét, amiért az engedélyt megtagadja, avagy a közlést engedélyezi. Ez a jogszabály, amely a börtönhatóságok számára szinte korlátlan felhatalmazást ad a közölni kívánt gondolatok előzetes tartalmi vizsgálatára, aránytalanul, következképpen alkotmányosértő módon korlátozza az Alkotmány 61. §-ában biztosított véleményszabadságot.

Véleményem szerint törvény meghatározhatja azokat a kivételes körülményeket, amikor az előzetes vizsgálat megengedett, illetve a jogalkotó a terhelt ügyében eljáró bírónak lehetőséget adhat arra, hogy egyedi esetekben mérlegelje a letöltendő szabadságvesztéssel büntetett elítélt nyilatkozási joga korlátozásának szükségességét. Általános érvénnyel azonban jogszabály nem teheti kötelezővé valamennyi fogvatartott közlésre szánt anyagának előzetes tartalmi ellenőrzését.

Az Országgyűlés által elfogadott, de a köztársasági elnök által még ki nem hirdetett törvény indokolatlanul teszi lehetővé az elítéltek, az előzetes letartóztatásban lévők és az elzárást töltők véleményének előzetes tartalmi ellenőrzését. Minden egyes fogvatartott személy sajtó útján történő közlésének előzetes, tartalmi szempontú vizsgálata nem minősül szükséges intézkedésnek egy alkotmányos demokráciában.

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1010/A/2000/6.

Az Alkotmánybíróság 14/2001. (V. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírások alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése által alkotott, 49/1999. (XII. 17.) KR számú rendelettel módosított 43/1998. (XII. 2.) KR számú, az állattartásról szóló rendelet 10. § (3) bekezdése utolsó mondatának „— ragadozó állatok kivételével, melyhez a polgármester egyedi engedélye szükséges —” fordulata alkotmányellenes, azért azt megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság a fenti rendelet 10. § (3) bekezdése utolsó mondatának fennmaradó része, a 10. § (7) bekezdése, valamint 21. § (1) bekezdés utolsó fordulata alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság ugyanezen rendelet 11. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó Dunaújváros Megyei Jogú Város önkormányzatának az állattartásról szóló 43/1998. (XII. 2.) KR számú rendeletének (a továbbiakban: Ör.) a méhtartásra vonatkozó előírásait alkotmányellenesnek tartja, mivel azok véleménye szerint ellentétesek a méhészettről szóló 15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelettel (a továbbiakban: MÉM rendelet).

Álláspontja szerint ugyanis miközben a MÉM rendelet célja, hogy az arra alkalmas területen a méhészkedést mindenki szabadon gyakorolhassa, addig az Ör. célja a tiltás, az egyedi engedélyhez kötés, illetve a méhészkedés lehetlenné tétele.

Hivatkozik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésére, amely szerint a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Erre tekintettel kéri a kifogásolt rendelkezések alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

1. Az Ör.-nek az indítványozó által kifogásolt rendelkezései a következők:

„10. § (3) ... Közepes- és kishaszonállat — ragadozó állatok kivételével, melyhez a polgármester egyedi engedély szükséges — a 9—11. §-ban előírt feltételek biztosítása mellett tartható.”

„10. § (7) A polgármester egyedi engedélyezési eljárása során ki kell kérni az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, valamint a hatósági állatorvos véleményét. Az engedélyezésről az érintett szomszédokat is kötelezően értesíteni kell, a határozat egy példányával.”

„11. § (4) Méheket tartani, méhészkedést gyakorolni a 10. § (3)—(6) bekezdéseiben rögzített területeken a módosított és kiegészített 15/1969. (XI. 6.) MÉM számú rendelet — és a vonatkozó külön állat-egészségügyi és növényvédelmi jogszabályok — megtartása mellett lehet, figyelemmel a 11. § (1) bekezdés a) pontjára.”

„21. § (1) A polgármester — előzetes figyelmeztetés után — az állattartást megtilthatja, korlátozhatja, illetve szabálysértési eljárást kezdeményezhet, amennyiben az állattartó ... a környezet nyugalomát az állattartással zavarja.”

2. Az Ör. fenti rendelkezései az indítványozó véleménye szerint a MÉM rendelet következő előírásaival ellentétesek:

„1. § A méhészkedést — a vonatkozó külön (állat-egészségügyi, növényvédelmi stb.) jogszabályok megtartásával — erre alkalmas területen mindenki szabadon gyakorolhatja. Háztömbök területén méhészetet létesíteni és fenntartani nem szabad.

2. § (1) A többlakásos lakóházak udvarán és közös használatú kertjében méhészetet létesíteni csak az összes lakás bérlőjének (tulajdonosának) hozzájárulásával és a (2) bekezdésben foglaltak megtartása mellett szabad.

(2) Méhészetet közös használatú épülettől és a szomszéd ingatlanoktól 4 méter, használatban levő utaktól (közúttól, saját használatú úttól) pedig az út melletti vízvezető árok külső szélétől számított 10 méter távolságon túl szabad csak elhelyezni. A saját használatú út tulajdonosa (használója) az út ideiglenes lezárása esetén az úton és az út mentén a letelepedést engedélyezheti.

(3) Ha a szomszéd ingatlantól való 4 méter távolságot megtartani nem lehet, a méheknek ellenkező irányban vagy — legalább 2 méter magas, tömör (deszka stb.) kerítés vagy élősvévény létesítésével — a magasban való kirepülését kell biztosítani.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság a 10. § (3) bekezdése utolsó mondatának alkotmányossági vizsgálata során észlelte, hogy e rendelkezésnek nem az indítványozó által támadott, hanem a gondolatjelek között szereplő, a ragadozó állatok tartásának engedélyezésére vonatkozó része ellentétes az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 20. § (2) és (3) bekezdéseivel, amelyek szerint:

„20. § (2) A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá nem tartozó veszélyes állat tartására a tervezett tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) — az állat-egészségügyi hatóság és a természetvédelem illetékes állami szervének a szakhatósági hozzájárulásával — adhat engedélyt. Az engedély kizárólag abban az esetben adható meg, ha a tartás a környezet nyugalomát és biztonságát nem sérti vagy nem veszélyezteti, és az egyed tartási feltételei — ideértve a tartáshoz szükséges szakismeretet is — biztosítottak. Az engedélyben — ha az állat azonosíthatósága megoldható — rendelkezni kell a veszélyes állat azonosíthatóságának módjáról.

(3) A természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állatok tartását a természetvédelem illetékes állami szerve engedélyezi, a tervezett tartás helye szerint illetékes jegyző szakhatósági hozzájárulásával.”

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Átv.-nek a veszélyes állatok tartásáról szóló rendelkezései — ame-

lyek hatálya a ragadozó állatokra is kiterjed — engedélyező hatóságként a tartás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, illetve a természetvédelmi hatóságot jelöli meg. Ezzel ellentétes az Ör. 10. § (3) bekezdésének gondolatjelek között szereplő kitétele, amely az engedélyezési jogkört a ragadozó állatok tekintetében a polgármesterre telepíti. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Alkotmánybíróság a fentieknek megfelelően hivatalból eljárva megállapította, hogy e rendelkezés alkotmányellenes, ezért azt megsemmisítette.

2. Az indítványozó az Ör. 10. § (3) bekezdésének utolsó mondatát azért tartja alkotmányellenesnek, mert az — véleménye szerint — a méhek tartását egyedi engedélyhez köti. Ez pedig ellentétben áll a MÉM rendelettel, amely szerint a méhészkedést a vonatkozó jogszabályok megtartásával mindenki szabadon gyakorolhatja. Hivatkozik a 6/1995. (II. 22.) AB határozatra, amely — az indítványozó értelmezése szerint — hasonló esetre vonatkozóan kimondta az egyedi engedélyezés alkotmányellenességét. Ezért kifogásolja az Ör. 10. § (7) bekezdését is, amely az egyedi engedélyezési eljárást szabályozza.

Az Ör. 10. § (3) bekezdésének kifogásolt, utolsó mondata: „Közepes- és kishaszonállat — ragadozó állatok kivételével, melyhez a polgármester egyedi engedélye szükséges — a 9—11. §-ban előírt feltételek biztosítása mellett tartható” az indítványozó állításával ellentétben nem köti egyedi engedélyezési eljárásához a méhek tartását. Az Ör. 2. § (1) bekezdésének c) pontja szerint ugyanis a méh a kis haszonállatok csoportjába tartozik, s mint ilyen, a 10. § (3) bekezdése szerint az Ör. 9—11. §-aiban rögzített követelmények teljesítése esetén engedély nélkül tartható. A méhészt az Ör. 11. § (5) bekezdése szerint csak bejelentési kötelezettség terheli.

Az Ör. 10. § (7) bekezdése, amely azt szabályozza, hogy az állattartás egyedi engedélyezése során kitől kell szakvéleményt kérni, illetve kit kell a döntésről értesíteni, szintén nem a méhekre vonatkozik, hanem a 10. §-nak az indítványozó által nem kifogásolt más bekezdéseiben egyedi engedélyhez kötött állattartásra. Az egyedi engedélyeztetési kötelezettség a méhtartóra csak abban az esetben terjed ki, ha az Ör. 11. § (1) bekezdésében meghatározott maximális állatlétszámot meghaladó számú állatot kíván tartani. Az indítványozó azonban az Ör.-nek ezt a rendelkezését nem támadta.

A fentiekből következően az Alkotmánybíróság az Ör. 10. § (3) bekezdése utolsó mondatának fennmaradó része, illetve a 10. § (7) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

Az Ör. 21. § (1) bekezdésének utolsó fordulata az indítványozó azért kifogásolja, mert véleménye szerint az a kitétel, amely szerint a polgármester — előzetes figyelmeztetés után — az állattartást megtilthatja, korlátozhatja, illetve szabálysértési eljárást kezdeményezhet, amennyiben az állattartó a környezet nyugalmát az állattartással

zavarja, csak arra szolgál, hogy az önkormányzat a méhtartást bármilyen alaptalan panasz esetén megtiltsa, a panasz jogosságát, megalapozottságát úgysem vizsgálja senki. Ez pedig véleménye szerint ellentétes a MÉM rendelettel, amely szerint a méhészkedés — arra alkalmas területen — bárki által szabadon gyakorolható.

Nem megalapozott az indítványozónak ez az érvelése sem, hiszen a MÉM rendelet maga is úgy fogalmaz, hogy a méhészkedés a vonatkozó jogszabályok megtartásával gyakorolható szabadon. A méhészkedés gyakorlásának szabadsága nem értelmezhető úgy, hogy az a környezet nyugalmanak zavarása esetén is korlátozhatatlan lenne. Sőt éppen az ilyen értelmezés állna ellentétben a környezetben élők törvényben biztosított jogaival.

Annak kiküszöbölésére pedig, hogy e rendelkezésre hivatkozva esetleg megalapozatlan egyedi döntések születnének, rendelkezésre áll a döntés elleni jogorvoslatok intézménye. Maga a kifogásolt rendelkezés azonban nem áll ellentétben a MÉM rendelettel, így nem ellentétes az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével sem. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Ör. 21. § (1) bekezdés utolsó fordulata alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt is elutasította.

3. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Ör. 11. § (4) bekezdése alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló vizsgálatát már lefolytatta és annak tekintetében elutasító döntést hozott az 586/B/1996. számú AB határozatban. Dunaújváros önkormányzatának az állattartásról szóló, az elbíráláskor hatályos 30/1994. (XI. 30.) rendelete a jelen ügyben kifogásolt 11. § (4) bekezdést — más paragrafusszámozással [5. § (8) bekezdés első mondata; a mondaton belüli hivatkozásokban a 10. § (3)—(6) bekezdéseire való utalás helyett a 4. § (3)—(6) bekezdéseire utalással, illetve a 11. § (1) bekezdés a) pontjára való utalás helyett az 5. § (1) bekezdés a) pontjára való utalással], egyébként azonban teljesen azonos szöveggel tartalmazta. Az indítványozó akkor is a MÉM rendelettel való ellentétet jelölte meg a vélt alkotmányellenesség indokául, és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésére hivatkozott.

A fentiekből következően az Alkotmánybíróság az Ör. 11. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására irányuló eljárását — res iudicata címen — megszüntette.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1128/B/1998/8.

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatalának (4401 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)

h i r d e t m é n y e i

Az FVM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatala értesíti a Döge településen érdekelt részarány-földtulajdonosokat, hogy az 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján

2001. június 15-én, 9 órakor

a dögei művelődési házban nyilvános sorsolást tart a Dögei Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Szövetkezet használatában lévő részarány-földtulajdon helyének meghatározása céljából.

A sorsolásra kijelölt földrészek az alábbiak:

Település: Döge

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
585	szántó	0,0396	0,59	
586	szántó	0,5755	8,52	
587	szántó	0,2877	4,26	
588	szántó	0,2877	4,26	
589	szántó	0,5755	8,52	
590	szántó	0,5755	8,52	
05/9/a	szántó	0,7833	12,1	
05/9/b	rét	0,2041	0,24	
012/3/a	legelő	28,8844	381,27	
012/3/b	erdő	0,1210	0,40	
012/5	legelő	5,9524	78,57	
012/7	legelő	3,8458	50,76	
014	legelő	3,0553	40,33	
016/1	legelő	1,4290	18,86	
016/3	legelő	15,2874	201,79	
018	legelő	4,6150	60,92	
021/2	szántó	4,3384	82,44	
021/5	szántó	2,3726	37,98	
021/7	szántó	1,3415	22,16	
021/8/a	szántó	2,6140	49,27	
021/8/b	rét	0,5743	0,69	
021/9	szántó	1,3745	27,88	
021/11	szántó	2,8741	45,93	
023/5/a	szántó	2,5569	47,81	
023/5/b	rét	3,0916	37,72	
023/5/c	rét	0,7195	8,78	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
023/5/d	szántó	0,0905	2,05	
023/5/f	szántó	0,0915	1,51	
025/8/a	szántó	5,1066	78,32	
025/8/b	rét	2,9295	35,74	
025/8/c	rét	0,4981	6,08	
025/11/a	szántó	1,5150	18,73	
025/11/b	rét	0,0490	0,25	
025/11/c	rét	0,3911	2,03	
025/14	rét	3,0783	18,82	
029	rét, községi mintatér	11,7783	58,75	
031	rét	23,2448	227,59	
033/2	szántó	0,5965	6,20	
033/11/a	szántó	0,8350	8,68	
033/11/b	rét	0,8841	10,79	
033/15	szántó	0,4009	4,17	
033/16	szántó	0,1738	1,81	
033/17	szántó	0,3475	3,61	
033/18	szántó	0,5051	5,25	
033/19	szántó	0,4041	4,20	
033/20	szántó	1,0902	11,34	
033/21	szántó	0,4030	4,30	
033/22	szántó	0,4132	4,30	
033/23/a	rét	0,8551	10,43	
033/23/b	szántó	0,3376	3,51	
033/24	rét	0,8848	10,79	
033/26	rét	2,7682	33,77	
036/2/a	szántó	1,1362	11,82	
036/2/b	rét	0,5422	6,61	
036/3	szántó	2,0061	20,86	
036/4	rét	0,5896	7,19	
036/5/a	szántó	0,3552	3,69	
036/5/b	rét	1,6697	20,37	
036/6/a	szántó	0,3314	3,45	
036/6/b	rét	0,3103	3,79	
036/7	rét	0,2004	2,44	
036/9/a	szántó	0,5572	5,79	
036/9/b	rét	0,4252	5,19	
036/11	rét	0,5390	6,58	
036/12	rét	1,2935	15,78	
036/14	szántó	1,1369	18,08	
036/19/a	szántó	1,1327	17,2	
036/19/b	rét	0,5784	7,06	
036/19/c	szántó	0,4369	6,47	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
036/25/a	szántó	1,3822	5,66	
036/25/b	rét	3,1853	16,56	
036/27/a	szántó	5,2884	67,98	
036/27/b	rét	12,3694	99,59	
036/27/c	szántó	0,1796	2,66	
036/28/a	szántó	1,2681	13,41	
036/28/b	erdő	0,4740	4,12	
036/28/c	rét	2,0665	25,21	
036/28/d	szántó	1,6302	21,9	
036/29/a	szántó	0,8872	13,13	
036/29/b	erdő	0,0676	0,35	
036/29/c	rét	1,7659	21,54	
036/29/d	szántó	0,4957	6,49	
036/32/a	rét	0,4854	5,92	
036/32	szántó	1,4151	21,16	
038/13	szántó	0,5358	7,93	
038/15/a	erdő	0,1887	0,62	
038/15/b	szántó	1,3044	16,67	
040/2	szántó	8,5563	88,99	
040/19	szántó	6,6074	97,79	
043/1	szántó	0,2193	3,62	
044/4	szántó	0,1439	2,13	
048	szántó	19,4199	263,21	
052	szántó	17,3341	270,91	
060/4	szántó	0,9402	9,78	
060/5/a	erdő	0,9655	3,19	
060/5/b	rét	0,1393	0,17	
060/5/c	rét	0,2272	0,27	
060/5/d	erdő	0,6300	2,08	
060/5/f	rét	0,0967	0,12	
060/8/a	szántó	2,8199	29,33	
060/8/b	nádas	0,1927	0,23	
063	erdő	0,4046	1,34	Árterület
066/17	szántó	0,3411	7,71	
066/23	szántó	0,6608	14,12	
066/32	szántó	5,0449	114,01	
066/34	szántó	0,2538	4,19	
066/35	szántó	5,5482	100,05	
066/40	szántó	1,3470	30,44	
066/41	szántó	0,7535	17,03	
066/43	szántó	2,1465	33,36	
066/51	szántó	1,0036	21,73	
066/68	szántó	5,3472	88,23	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
066/69	szántó	1,3748	20,35	
066/68	szántó	0,6949	15,70	
082/2/a	szántó	4,2512	57,71	
082/2/b	rét	1,7815	2,14	
082/3/a	szántó	6,4767	92,7	
082/3/b	rét	0,5217	0,63	
082/3/c	szántó	0,1369	2,03	
082/3/d	rét	0,2499	3,05	
082/4/a	szántó	0,5976	8,84	
082/4/b	rét	0,9269	11,31	
082/6	szántó	0,8647	12,80	
082/7	szántó	0,4348	6,44	
082/8/a	szántó	0,8348	12,36	
082/8/b	rét	0,5692	6,94	
082/9/a	szántó	0,6901	10,21	
082/9/b	rét	0,0850	1,04	
082/11	szántó	2,7830	42,23	
087/1	szántó	11,0583	178,93	
087/4/a	szántó	3,5544	54,67	
087/4/b	rét	0,7336	8,95	
091/a	szántó	9,6804	141,83	
091/b	rét	3,4893	42,57	
093/2/a	szántó	0,6187	10,21	
093/2/b	rét	4,6478	56,70	
093/2/c	szántó	0,2107	3,48	
096/8	legelő	0,4063	5,36	
0101	szántó	10,5116	186,11	
0103/10	szántó	0,9249	13,69	
0103/11	szántó	2,1315	31,55	
0103	szántó	3,0683	45,41	
0103/12	szántó	3,0683	45,41	
0103/13/a	szántó	0,1502	2,36	
0103/13/b	rét	0,0446	0,05	
0103/13/c	szántó	0,0572	0,94	
0103/13/d	rét	0,1213	0,63	
0103/13/f	szántó	0,1107	1,83	
0103/17	szántó	7,3292	116,23	
0103/19/a	szántó	1,2060	18,98	
0103/19/b	szántó	0,1230	2,03	
0103/19/c	rét	1,5177	6,68	
0103/19/d	szántó	0,1271	2,10	
0103/21/a	szántó	1,8490	28,06	
0103/21/b	rét	0,0842	0,44	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0110/a	szántó és árok	5,7499	59,80	
0110/b	legelő és árok	14,9078	113,30	
0111/1/a	szántó és út	8,4672	88,06	
0111/1/b	legelő	11,9757	91,02	
0115/5	szántó	5,8846	114,19	
0120/3/a	szántó	2,2728	53,8	
0120/3/b	legelő	0,6278	4,77	
0120/6	legelő	8,9578	68,08	
0122/3	legelő	21,8056	276,63	
0124/3	szántó	0,0359	0,59	
0124/8	szántó	0,6786	7,06	
0124/9	szántó	0,3106	5,12	
0127/1	szántó	0,0998	1,65	
0127/3	szántó	0,0915	2,07	
0127/29	szántó	0,4789	8,3	
0135/a	szántó	7,6242	101,34	
0135/b	rét és árok	3,9214	4,71	
0136/5	szántó	5,8817	105,83	
0137	szántó	5,4817	87,98	
0140/57	szántó	0,2394	7,03	
0141	szántó	3,4261	54,83	
0148/1/a	legelő	1,5001	11,40	
0148/1/b	szántó	9,6541	155,89	
0148/2	szántó	4,4853	72,31	
0158/1/a	szántó	1,1765	19,41	
0158/1/b	erdő	0,6184	2,04	
0160/3	szántó	7,7769	115,10	
0162/32	szántó	5,2724	82,8	
0162/33	szántó	5,3336	68,62	
0162/34	szántó	2,8105	30,44	
0162/35	szántó	6,4210	74,11	
0162/37	erdő	0,2635	0,87	
0162/39	gyümölcsös	2,8033	97,55	
0164	gyümölcsös, községi mintatér	30,9407	1248,83	
0166/1	gyümölcsös	17,1562	715,41	
0166/11	szántó	4,1645	90,99	
0166/16	szántó	9,6097	212,51	
1207	szőlő	0,1087	1,51	
01211	gyümölcsös	0,1942	6,76	

A sorsolás nyilvános. A sorsoláson a szövetkezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Az FVM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatala értesíti a Fényeslitke településen érdekelt részarány-földtulajdonosokat, hogy az 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján

2001. június 15-én, 9 órakor

a fényeslitkei művelődési házban nyilvános sorsolást tart a Dögei Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Szövetkezet használatában lévő részarány-földtulajdon helyének meghatározása céljából.

A sorsolásra kijelölt földrészek az alábbiak:

Település: Fényeslitke

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0164/4/a	szántó	1,0087	14,93	
0164/4	rét	1,4599	30,51	
0164/6	szántó	0,9035	9,40	
0164/8	rét	1,6126	26,81	
0164/10/a	szántó	6,3602	98,94	
0164/10/b	rét	3,3413	69,83	
0164/10/c	rét	0,4993	6,09	

A sorsolás nyilvános. A sorsoláson a szövetkezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Lenti István s. k.,
hivatalvezető

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2001. évi 48. számában kihirdetett, a bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 11/1994. (IX. 8.) IM rendelet és a bírósági ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 20/1994. (XII. 24.) IM rendelet módosításáról szóló 7/2001. (IV. 27.) IM rendelet 12. és 13. §-ainak szövegében az írásjelek helyesen a következők:

- szögletes zárójel helyett *rendes zárójel*;
- a bezárójel előtti . (jelek) *törtendők*.

(Nyomdahiba)

MAGYAR KÖZLÖNY

KÜLÖNSZÁM

A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE (1992. évi XXII. törvény)

A módosítások kihirdetését követően megjelent Magyar Közlöny különszám a Munka Törvénykönyvét már az aktuális, európai jogharmonizációs célú (2001. július 1-jén hatályba lépő) változásokkal egységes szerkezetben tartalmazza.

Ára: 728 Ft áfával.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Magyar Közlöny különszámot (A Munka Törvénykönyve) példányban
Ára: 728 Ft + postaköltség. A befizetéshez számlát kérek/csekket kérek. (A megfelelőt kérjük aláhúzni).

Megrendelő neve: _____

Megrendelő címe: _____

Dátum: _____

Alíírás: _____

Megrendelését küldje el a Magyar Hivatalos Közlönykiadó postacímére: 1394 Budapest, Pf. 361.
Fax: 267-2780 vagy 338-4746. A kiadvány megvásárolható a kiadó közlönnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) és az elektronikus közlönnyboltban (www.mhk.hu/kozlonnybolt) is.

TiszteltElőfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2001. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetlegesmódosítástszíveskedjeneklevélbenvagyfaxonmegküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668).

A 2001. évi lapárak

Magyar Közlöny	48 720 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 352 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	9 408 Ft/év	Oktatási Közlöny	12 096 Ft/év
Bányászati Közlöny	2 352 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 024 Ft/év
Belügyi Közlöny	12 768 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	15 792 Ft/év
Cégek Közlöny	51 408 Ft/év	Pénzügyi Szemle	11 424 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	12 432 Ft/év	Statisztikai Közlöny	6 720 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	9 072 Ft/év	Szociális és Munkavédelmi Közlöny	9 072 Ft/év
Határozatok Tára	11 424 Ft/év	(a Szociális és Munkaügyi Közlöny jogutóda)	
Hivatalos Értesítő	7 392 Ft/év	Turisztikai Értesítő	6 048 Ft/év
Ifjúsági és Sport Értesítő	2 352 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	3 696 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	8 064 Ft/év	Vízügyi Értesítő	6 384 Ft/év
Gazdasági és Foglalkoztatási Közlöny	12 096 Ft/év	Élet és Tudomány	5 712 Ft/év
(az Ipari és Kereskedelmi Közlöny jogutóda)		Ludové Noviny	1 344 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	7 056 Ft/év	Neue Zeitung	2 352 Ft/év
Közlekedési és Vízügyi Értesítő	12 096 Ft/év	Természet Világa	3 024 Ft/év
Kulturális Közlöny	9 744 Ft/év	Valóság	3 360 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	10 080 Ft/év		
Magyar Közigazgatás	4 704 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.

Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.

Éves előfizetési díja 2352 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2001. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	64 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	112 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	80 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	128 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft. (Árunk az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően. A halmozott évfolyamok ára 14 000 Ft.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György, Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2001. évi éves előfizetési díj: 48 720 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 84 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

01.0810 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.